

บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

TEACHER ROLES IN BUILDING TRANSITION FOR CHILDREN ENTERING FIRST GRADE

Miss Kamontip Nimkhathavut

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Early Childhood Education

Department of Curriculum and Instruction

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2017

Copyright of Chulalongkorn University

กมลทิพย์ นิ่มศราวุธ : บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (TEACHER ROLES IN BUILDING TRANSITION FOR CHILDREN ENTERING FIRST GRADE) อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร. ศศิลักษณ์ ชัยนกิจ, 166 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาบทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใน 3 ประเด็น คือ 1) การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ 2) การทำงานร่วมกันของครู และ 3) การส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง ตัวอย่าง ได้แก่ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 สังกัด ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานการศึกษารุงเทพมหานคร และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 337 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ผลการวิจัยเป็นดังนี้

1) การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ พบว่า ด้านการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน ครูจัดกิจกรรมแก่เด็กเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับครูและโรงเรียน และปรับเปลี่ยนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเด็กในปีการศึกษานั้น คิดเป็นร้อยละ 49.3 เท่ากัน ครูจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนให้มีพื้นที่มุมหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 76.3 และปรับห้องเรียนตามลักษณะของกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 70.6 ส่วนด้านการส่งเสริมการปรับตัว ครูส่งเสริมพัฒนาการด้านการพึ่งพาตนเอง เรื่องการดูแลความสะอาดของร่างกายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.5 ซึ่งสูงกว่าพัฒนาการด้านอื่น ๆ และใช้สื่อประเภทนิทานเพื่อพัฒนาเด็กมากกว่าวิธีอื่น

2) การทำงานร่วมกันของครู พบว่า ด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูล ครูแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการใช้แบบฝึกหัดใบงานและใบความรู้ คิดเป็นร้อยละ 23.5 และพัฒนาการทุกด้านของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 37.1 ส่วนด้านการวางแผนการทำงาน ครูใช้การประชุมร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 26.2 พัฒนาหลักสูตรรอยเชื่อมต่อโดยร่วมกันกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลเด็ก คิดเป็นร้อยละ 16.2 และประเมินผลของการทำงานโดยคำนึงถึงพัฒนาการและความก้าวหน้าของเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11

3) การส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง พบว่า ด้านการสร้างความสัมพันธ์ดี ใช้การสื่อสารกับผู้ปกครองผ่านการโทรศัพท์ คิดเป็นร้อยละ 72.7 ครูแลกเปลี่ยนข้อมูลพฤติกรรมที่ต้องการความเอาใจใส่ คิดเป็นร้อยละ 78.3 ส่วนด้านการสร้างความเป็นหุ้นส่วน ครูสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการตามวัย คิดเป็นร้อยละ 65 และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการเรียนรู้ของเด็ก โดยการเป็นผู้ช่วยสอนการบ้านเด็ก คิดเป็นร้อยละ 68

ภาควิชา หลักสูตรและการสอน

ลายมือชื่อนิติดี

สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย

ลายมือชื่อ อ.ที่ปริกษาหลัก

ปีการศึกษา 2560

5783302227 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEYWORDS: TEACHER ROLES/ TRANSITION/ ENTERING FIRST GRADE

KAMONTIP NIMKHATHAVUT: TEACHER ROLES IN BUILDING TRANSITION FOR CHILDREN ENTERING FIRST GRADE. ADVISOR: ASST. PROF. PH.D SASILAK KHAYANKIJ, 166 pp.

This propose of this research was to study teacher roles in building transition for children entering first grade in 3 areas: 1) promoting development and learning, 2) teachers collaborating and 3) promoting cooperation with parents. Samples were 337 first grade teachers from 4 Bangkok affiliating organizations: Office of Basic Education Commission, Office of the Private Education Commission, Bangkok Education Office and Office of the Higher Education Commission. Research tools including questionnaires and interview form. Data were analyzed by using frequency, percentage and content analysis. The research findings were as follows:

1) Promoting development and learning: in the aspect of creating positive attitude toward school, the number of teachers organized activity to accustom children with teachers and schools, and the number of teacher modified lesson plans according to the children in each school year were 49.3 percent equally. Teachers provided a book corner was 76.3 percent and adjusted environment according to the classroom activities was 70.6 percent. In the aspect of promoting adjustment, teachers promoted self-help skill in the area of personal hygiene mostly which was 93.5 percent. They often used storytelling as technique to promote children's development.

2) Teachers collaborating: In the aspect of information exchange, teachers were exchanged information about exercises and work sheets at 23.5 percent, and sharing children learning and development at 37.1 percent. In the aspect of planning, teachers held plan meetings at 26.2 percent. Developed transition curriculum by mutually setting up assessment methods at 16.2 percent. And, evaluated the working process focusing on children development and progression was at 11 percent.

3) Promoting cooperation with parents: in the aspect of building positive relationship, the number of teachers building a good relationship with parents using telephone was 72.7 percent, and shared information of concerned behavior was at 78.3 percent. In the aspect developing partnership, teachers informed parents about child development was at 65 percent, and gave parents' opportunity to be involved with their children's learning such as helping with homework was at 68 percent.

Department: Curriculum and Instruction

Student's Signature

Field of Study: Early Childhood Education

Advisor's Signature

Academic Year: 2017

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องด้วยได้รับทุนสนับสนุนจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความเมตตาและการสนับสนุนของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิลักษณ์ ขยันกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ ข้อแนะนำ ให้คำปรึกษา และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิจัย รวมไปถึงการให้กำลังใจ และเอาใจใส่ติดตามการทำงานของผู้วิจัยอย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความเมตตาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.ปณัฐชนน จารุชัยนิวัฒน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจพิจารณา และให้ข้อชี้แนะในการปรับปรุงเพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อสังคม

ขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า คุณครูรุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี และอาจารย์อัญชิสรา ธนศิริกุล ในการร่วมพิจารณาโครงสร้างวิทยานิพนธ์ และตรวจแก้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย อีกทั้งให้คำแนะนำและกำลังใจอันเป็นพลังในการทำวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บข้อมูล รวมถึงอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านและขอบคุณ พี่ ๆ น้อง ๆ และโดยเฉพาะเพื่อน ๆ สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ ปฐมวัย ที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือกันมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณครอบครัวที่คอยสนับสนุนผู้วิจัยในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะกำลังใจ และขอขอบคุณพี่ ๆ ทุกคนที่ครอบครัวรวมใจดี ที่ส่งเสริมและสนับสนุนในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของผู้วิจัย รวมถึงเข้าใจความจำเป็นในการเรียนและทำงานไปด้วยพร้อมกัน พร้อมทั้งให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาตลอดช่วงนำซาบซึ้งใจยิ่งนัก

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ และ อาจารย์ ดร.อมรวิชช นาคารธรรม ที่ทำให้ผู้วิจัยมีพลังในการรังสรรค์วิทยานิพนธ์นี้ให้สมบูรณ์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยตามที่ผู้วิจัยได้ตั้งปณิธานไว้ต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
1. ความพร้อมทางการเรียน	9
1.1 องค์ประกอบของความพร้อมทางการเรียน	9
1.2 คุณลักษณะของเด็กที่มีความพร้อมทางการเรียน	13
2. รอยเชื่อมต่อทางการศึกษา	26
2.1 ความหมายของรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา	26
2.2 หลักการในการเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลและประถมศึกษา	26
2.3 ความสัมพันธ์ของความพร้อมทางการเรียน และรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา.....	29
2.4 ความแตกต่างของการจัดการเรียนรู้ระหว่างชั้นอนุบาล และชั้นประถมศึกษา	31

2.5	แนวทางการเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลประถมศึกษา.....	32
2.5.1	การเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลประถมศึกษา ในประเทศ.....	33
2.5.2	การสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลประถมศึกษาของ ต่างประเทศ.....	36
3.	แนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ.....	51
3.1	ความเป็นมาของแนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ.....	51
3.2	แนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการสำหรับเด็กอายุ 6 - 8 ปี.....	51
4.	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
4.1	งานวิจัยในประเทศไทย.....	52
4.2	งานวิจัยในต่างประเทศ.....	53
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
1.	การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	57
2.	การกำหนดประชากรและตัวอย่าง.....	57
3.	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
4.	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
5.	การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล.....	64
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
ตอนที่ 1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์.....	66
ตอนที่ 2	ผลการวิเคราะห์บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.....	73
ตอนที่ 3	ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....	100
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	102
	สรุปผลการวิจัย.....	102
	อภิปรายผล.....	105

ข้อเสนอแนะ	110
รายการอ้างอิง	114
ภาคผนวก.....	121
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	122
ภาคผนวก ข ตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน.....	124
ภาคผนวก ค รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มนำร่องใช้แบบสอบถาม.....	133
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแบบสอบถาม.....	136
ภาคผนวก จ แนวคำถามในการสัมภาษณ์.....	160
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	166

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 ความพร้อมของเด็กในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.....	22
ตารางที่ 2 ความแตกต่างของการจัดการเรียนรู้ระหว่างชั้นเรียนอนุบาล และชั้นเรียน ประถมศึกษา.....	31
ตารางที่ 3 แนวทางการปฏิบัติของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ในช่วงรอยเชื่อมต่อ.....	48
ตารางที่ 4 จำนวนประชากร จำแนกตามสังกัด.....	58
ตารางที่ 5 จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสังกัด.....	59
ตารางที่ 6 จำนวนผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมด้วยแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามสังกัด.....	59
ตารางที่ 7 กรอบแนวคิดของการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
ตารางที่ 8 การวิเคราะห์แบบสอบถาม เรื่อง บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา ของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.....	61
ตารางที่ 9 ค่าความตรงจำแนกตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และประเด็นหลัก.....	63
ตารางที่ 10 ประเด็นข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและการปรับปรุงแก้ไข.....	63
ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ของแบบสอบถาม.....	66
ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูล ด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ จากแบบสอบถาม.....	73
ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูล ด้านการทำงานร่วมกันของครูจากแบบสอบถาม.....	84
ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูล ด้านการส่งเสริม ความร่วมมือกับผู้ปกครองจากแบบสอบถาม.....	95
ตารางที่ 15 ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน (โรงเรียนที่ประเภทที่ 1 ไม่รับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1).....	125

ตารางที่ 16 ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน (โรงเรียนประเภทที่ 1 รับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1).....	128
ตารางที่ 17 ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน (โรงเรียนประเภทที่ 2).....	130
ตารางที่ 18 รายชื่อโรงเรียนที่ทดสอบเครื่องมือจำแนกตามโรงเรียน.....	131
ตารางที่ 19 จำนวนที่ใช้ในการทดสอบเครื่องมือ (Try out).....	134
ตารางที่ 20 รายชื่อโรงเรียนที่นำร่องเครื่องมือจำแนกตามโรงเรียน	134

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ของความพร้อมในการเข้าเรียนกับรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา.....	30
ภาพที่ 2 แบบจำลองเชิงนิเวศและพลวัตของการเปลี่ยนแปลง.....	31
ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย	56

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พัฒนาการของเด็กในช่วงปฐมวัยนั้นเปรียบดังรากแก้วของชีวิต (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน [สสค.], 2557) เด็กในวัยเริ่มแรกของชีวิต หรือที่เรียกว่าเด็กปฐมวัย คือ วัยตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 8 ปี หรือในช่วงปฐมวัยซึ่งจะมีชื่อเรียกแตกต่างกันในแต่ละช่วงอายุ ได้แก่ ช่วงวัยทารกและเตาะแตะคือ ช่วงอายุ 0 – 3 ปี ช่วงวัยก่อนเข้าโรงเรียนคือ ช่วงอายุ 3 – 5 ปี ช่วงวัยอนุบาล คือ ช่วงอายุ 5 – 6 ปี และช่วงชั้นประถม คือ ช่วงอายุ 6 – 8 ปี (Copple & Bredekamp, 2009) ซึ่งสมองของมนุษย์เริ่มต้นพัฒนาตั้งแต่อยู่ในท้องแม่และพัฒนาตลอดเวลา ในช่วง 8 ปีนี้สมองสามารถพัฒนาได้ถึงร้อยละ 80 จัดได้ว่าเป็นระยะหนึ่งที่สำคัญที่สุดของชีวิต เนื่องจากสมองมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ซึ่งจะเห็นได้ชัดจากพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา พัฒนาการใด ๆ ที่เกิดขึ้นในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการในช่วงอื่น ๆ ของชีวิต (รุ่งนภา จำปาสุข, 2557) เด็กที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านอย่างเหมาะสมตามช่วงวัย รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านการเรียนรู้และด้านพฤติกรรม เป็นเด็กที่มีความพร้อมในการเรียน ดังนั้นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กและทำให้เด็กมีความสุขกับการเรียนรู้ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สสค., 2557)

ความพร้อมทางการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการของการเรียนรู้และการพัฒนาจากวัยทารกสู่วัยเรียน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากเด็ก ครอบครัว และโรงเรียน ในการเลี้ยงดู จัดสภาพแวดล้อม และจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความอบอุ่นใจ รวมไปถึงการให้ความสำคัญกับความแตกต่างเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นทักษะก่อนการเข้าโรงเรียนประถมศึกษา ความพร้อมทางการเรียนรู้มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความพร้อมของเด็ก ความพร้อมของครอบครัว ความพร้อมของโรงเรียน และความพร้อมของชุมชน จะเห็นได้ว่าความพร้อมของเด็กคนหนึ่ง ๆ นั้นจะขยายวงออกไปเรื่อย ๆ โดยเริ่มจากความพร้อมของตัวเองซึ่งขึ้นอยู่กับพัฒนาการตามช่วงวัย วุฒิภาวะ ประสบการณ์ ไปสู่ความพร้อมของครอบครัว การเลี้ยงดู การตอบสนองความต้องการของเด็ก และส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กอย่างเหมาะสม (Children, N. A. f. t. E. o. Y. [NAEYC], 2009; Hampshire County Council, 2013; Rafoth, Buchenauer, Crissman, & Halko, 2004; Rimm - kaufman & Pianta, 2000; The National Education Goals Panel, 1997; United Nations Children's Fund [Unicef], 2012)

Fabian and Dunlop (2007) กล่าวว่า ความพร้อมเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการเปลี่ยนแปลงจากอนุบาลไปยังชั้นประถมศึกษา เนื่องจากงานวิจัยจำนวนมากศึกษาเรื่องการส่งเสริมความพร้อมในการเรียนกับรอยเชื่อมต่อจากอนุบาลไปยังชั้นประถมศึกษา มีข้อค้นพบที่คล้ายคลึงกัน คือ เด็กที่จะเข้าศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องได้รับการเตรียมความพร้อม ซึ่งความพร้อมในการเรียนของเด็กเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเชื่อมต่อไปยังชั้นเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นไปได้อย่างราบรื่น (Serry, Imms, Froude, Joffe, Heine, & Merrigan, 2014) เด็กที่มีความพร้อมทางการเข้าเรียนประกอบด้วยทักษะพื้นฐานต่าง ๆ ได้แก่ ความพร้อมด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาและด้านภาษา รวมไปถึงการช่วยเหลือตนเองของเด็ก บุคคลมีความสำคัญในการส่งเสริมความพร้อมในการเรียน ได้แก่ ครอบครัว และโรงเรียน ที่จะต้องให้ความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก (Kakia, Popov, & Arani, 2015; Sahin, Sak, & Tuncer, 2013)

รอยเชื่อมต่อ (Transition) คือ ช่วงของการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งเดิมไปยังสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ส่งผลโดยตรงต่อการปรับตัวของเด็ก การเปลี่ยนแปลงจากอนุบาลเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาเป็นช่วงเวลาที่สำคัญกับชีวิตของเด็ก เนื่องจากเป็นการเริ่มต้นการศึกษาภาคบังคับ เด็กที่กำลังเข้าสู่โรงเรียน (อายุระหว่าง 5-7 ปี) ยังปรับตัวได้ไม่ดัดจริต และต้องเผชิญกับรูปแบบและลักษณะการเรียนรู้ที่เป็นทางการมากขึ้น ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเชิงวิชาการ เน้นการเรียนรู้เนื้อหาสาระเป็นหลัก เด็กจึงต้องพึ่งพาตนเอง มีวินัย และมีความรับผิดชอบในการทำสิ่งต่าง ๆ สูงขึ้น เป้าหมายหลักของการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา คือ การสร้างรากฐานให้กับเด็กในทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ คือ การอ่านออกเขียนได้และคิดเลขเป็น ด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ การมีคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์และการเป็นพลเมืองดี ตลอดจนด้านทักษะกระบวนการอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตเมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างครู เพื่อน และครอบครัว ที่อยู่ในบริบททั้งสอง ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อชีวิตเด็กนั้นอาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาและชี้ให้เห็นว่าความพร้อมนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวเด็กเพียงอย่างเดียว แต่ครอบครัวและโรงเรียนต้องมีความพร้อมสำหรับเด็กด้วย ดังนั้นการปรับตัวของเด็กในช่วงรอยต่อระหว่างอนุบาลและประถมศึกษา จึงมีความสำคัญและต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายส่วน ทั้งตัวเอง ครอบครัว และโรงเรียน หากเด็กได้รับการเตรียมพร้อมเพื่อให้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงได้เด็กจะสามารถก้าวผ่านช่องว่างของรอยเชื่อมต่อนั้นไปได้ (ยศวีร์ สายฟ้า, 2557; Ahtola, Poilonen, Kontoniemi, Niemi, & Nurmi, 2012; Arnold, Bartlett, Gowani & Shallwani, 2008; Broström, 1998; Dockett, & Perry, 2001; Einarsdottir, 2003; Singh, 2013; Yeboah, 2002) อรชา ตูลานันท์ (2558) กล่าวว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนรู้ที่ต้องยึดเป็นหลักสำคัญในช่วงรอยต่อ ได้แก่ พื้นอารมณ์ของเด็ก ทักษะต่าง ๆ ที่เด็กถูกเตรียมความพร้อม การสนับสนุนจากผู้ปกครอง และการสนับสนุนจากโรงเรียน ผู้บริหาร ครู ซึ่งพื้นอารมณ์ของเด็กเป็น

ปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ แต่ปัจจัยอื่น ๆ สามารถวางแผนและปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของเด็กแต่ละคน

ความสัมพันธ์ของแนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ (Developmentally Appropriate Practice – DAP) กับช่วงระยะของการเปลี่ยนแปลงจากอนุบาลไปยังชั้นประถมศึกษา คือ การปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กจะทำให้ปัญหาการปรับตัวลดลงในช่วงระยะการเปลี่ยนแปลงได้ (Charlesworth, Hart, Burts, & DeWolf, 1993; Frede, Austin, & Lindauer, 1993) ซึ่งเป้าหมายของแนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ มี 3 ประการ ได้แก่ 1) ลดช่องว่างในการเรียนรู้และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของเด็กทุกคน 2) สร้างการเชื่อมต่อทางการศึกษาในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา และ 3) สร้างความตระหนักให้ครูมีความรู้และการตัดสินใจเพื่อประสิทธิผลทางการศึกษา อีกทั้งแนวปฏิบัติที่เหมาะสมนั้นเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กโดยคำนึงถึงพัฒนาการและอายุ ผ่านกิจกรรมหรือการมอบหมายงาน โดยครูจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ อย่างมีความหมาย ออกแบบกิจกรรมที่ทำทาย ตอบสนองต่อความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เช่น การสำรวจ การลงมือปฏิบัติ และการมีส่วนร่วม ซึ่งจะนำไปสู่การเจริญเติบโตอย่างเต็มศักยภาพ (Copple & Bredekamp, 2009)

การพัฒนาเด็กต้องให้ความสำคัญกับการปฏิบัติของผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอนุบาล ครูประถมศึกษา และผู้ปกครอง ซึ่งมีส่วนในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็ก เพื่อให้เด็กมีความพร้อมและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560; ยศวีร์ สายฟ้า, 2557) ในสถานการณ์ของสังคมพบว่า เด็กปฐมวัยที่ถูกเร่งรัดให้มีพัฒนาการเกินวัยจากกระแสการพัฒนาเด็กโดยการเร่งเรียนเขียนอ่านเพื่อสอบเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา รวมถึงความแตกต่างของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและหลักสูตรแกนกลางที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างการเรียนรู้จากอนุบาลมายังชั้นประถมศึกษา ส่งผลต่อทัศนคติในการเรียนรู้และการทำงานในอนาคต ด้วยความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนจากความคาดหวังของผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานศึกษาขาดความเข้าใจในพัฒนาการและการเรียนรู้ตามช่วงวัยของเด็ก เด็กปฐมวัยจึงถูกเร่งรัดให้มีพัฒนาการที่เกินวัย เน้นพัฒนาทักษะทางด้านวิชาการขาดการพัฒนาทักษะด้านพฤติกรรมและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ส่งผลให้เด็กขาดแรงจูงใจการเรียนรู้ ขาดทักษะในการทำงานร่วมกับคนอื่น และขาดทักษะความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น (สสค., 2557) ประกอบกับความแตกต่างของหลักสูตร ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็ก ทั้ง 2 ระดับชั้นที่ทำให้เด็กปรับตัวได้ยาก จากผลการวิจัยของ กุลชา ลีไพโรจน์กุล (2555) พบว่า ครูอนุบาลและครูชั้นประถมศึกษาขาดการประสานงานกัน และจากสรุปการประชุมวิชาการเรื่อง แนวทางการปฏิรูปการศึกษา: รอยเชื่อมต่อสู่คุณภาพเด็กในอนาคต พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องสอนตามกลุ่มสาระวิชาตามหลักสูตรแกนกลาง จึงไม่ได้คำนึงถึงคุณลักษณะและพัฒนาการรวมถึง

ประสบการณ์ในการเรียนของชั้นอนุบาล ซึ่งเป็นการย้ำว่าครูอนุบาลและครูชั้นประถมศึกษาไม่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำงานร่วมกัน (ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2558)

ประเทศฟินแลนด์ ฮังการี ออสเตรเลีย เนเธอร์แลนด์ เยอรมัน เป็นประเทศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในระดับต้น พิจารณาจากผลการสอบประเมินผลนักเรียนนานาชาติหรือ Program for International Student Assessment (PISA) ปี 2012 ซึ่งประเมินผลทักษะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน จากการทดสอบทั้งหมด 65 ประเทศ (Co-operation, O. f. E., & Development [OECD], 2014) แสดงให้เห็นว่า ประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ต่างมีระบบการจัดการศึกษาที่ดี และมีแนวทางการปฏิบัติในช่วงรอยเชื่อมต่อของปฐมวัยและประถมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ การทำงานร่วมกันของครูอนุบาล ครูประถม และผู้ปกครอง ด้วยการทำกิจกรรมต่าง ๆ และการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน เช่น การแลกเปลี่ยนการเรียนการสอนของครู การจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร การแลกเปลี่ยนข้อมูลพัฒนาการและพฤติกรรม การปฐมนิเทศเพื่อให้ครูอนุบาล ครูประถม และผู้ปกครองได้พบกัน และร่วมกันวางแผน รวมไปถึงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้เพื่อการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อลดปัญหาเรื่องความคาดหวังที่ต่างกัน ซึ่งอาจส่งผลให้เด็กเครียด (Ahtola, Poikonen, Kontoniemi, Niemi, & Nurmi, 2012; Dockett & Perry, 2001; Griebel & Niesel, 2002) จากแนวทางในการดำเนินการในช่วงรอยเชื่อมต่อเหล่านี้แสดงถึงแนวโน้มของคุณภาพการศึกษาในอนาคต กล่าวคือ การมีรอยเชื่อมต่อที่ดีในช่วงอนุบาลและประถมศึกษานั้นจะส่งผลให้เด็กได้รับการปรับตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทำให้เด็กรู้สึกมีความมั่นคงปลอดภัยและพร้อมที่จะเปิดรับการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสะท้อนถึงขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย

โรงเรียนเป็นสถานที่แรกที่เด็กได้ประสบการณ์ชีวิตนอกบ้าน เป็นสถานที่ฝึกให้เด็กเรียนรู้ การมีชีวิตร่วมกับผู้อื่น และฝึกการแก้ปัญหาของกลุ่ม (Serry et al., 2014) บทบาทของครูชั้นประถมศึกษาตอนต้นจึงมีอิทธิพลอย่างมากในการพัฒนาทักษะด้านสังคมอันเป็นประโยชน์ต่อเด็ก ในภายหน้า รวมถึงการมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง เพื่อให้เข้าใจการเปลี่ยนแปลง ความคาดหวัง และแนวทางการปฏิบัติ เพื่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคมใหม่ในช่วงเริ่มต้นภาคเรียน (Hirst, Jervis, Visagie, Sojo, & Cavanagh, 2011) ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องต้องคำนึงถึงประสบการณ์เดิมและรูปแบบการเรียนรู้ของเด็กอนุบาลในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความคุ้นเคยให้แก่เด็ก ให้เด็กได้ปรับตัวในช่วงการเปิดภาคการศึกษา ระยะเวลาแรกเกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย และมีความมั่นใจในการมาเรียน ซึ่งนั่นจะนำไปสู่การเรียนรู้ อย่างเต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน นอกจากนี้ควรจัดทำระบบฐานข้อมูลของเด็กแต่ละคน โดยละเอียดและต่อเนื่องเพื่อใช้ในวางแผนและจัดการเรียนรู้ ให้เด็กปรับตัวอย่างสมดุลตามพัฒนาการ

ทุกด้าน (ยศวีร์ สายฟ้า, 2557; Deam & Millington, 2011; Margetts, 2002) ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ยังต้องทำงานร่วมกับครูอนุบาลด้วยการแลกเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนรู้ และข้อมูลประสบการณ์เด็ก ทำกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์รวมถึงพัฒนาหลักสูตรให้เชื่อมต่อกัน รวมทั้งสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองโดยการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก และการสร้างความเข้าใจรวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะ เพื่อให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กเกิดความมุ่งหมายเดียวกัน (Chan, 2010)

การจัดการเรียนรู้ในช่วงรอยเชื่อมต่อกับชั้นอนุบาลไปยังชั้นประถมศึกษาตอนต้นมีความสำคัญ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การศึกษาภาคบังคับ ซึ่งมีการเรียนรู้ที่เป็นทางการต่างจากระดับอนุบาล เด็กที่เพิ่งเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงเด็กต้องปรับตัวซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในระยะยาว จากที่ผู้วิจัยวิเคราะห์หลักสูตรและสภาพของการพัฒนาเด็กปฐมวัยพบว่า หลักสูตรปฐมวัยและหลักสูตรประถมศึกษาซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางไม่ต่อเนื่องกัน และค่านิยมทางสังคมที่ให้คุณค่ากับการเร่งเรียนอ่านเขียน การเรียนรู้เนื้อหาสาระเพื่อเตรียมสู่การสอบเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อีกทั้งครูทั้งสองระดับชั้นขาดการทำงานร่วมกัน ส่งผลต่อการเรียนรู้และการทำงานของเด็กในอนาคต ดังนั้นครูชั้นประถมปีที่ 1 ผู้ที่ต้องรับเด็กต่อจากครูอนุบาลมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความพร้อมของเด็กในการปรับตัวและการเรียนรู้ จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในช่วงรอยเชื่อมต่อกับต้องทำงานร่วมกับเด็ก ครูอนุบาล และผู้ปกครอง ในการสร้างความคุ้นเคย และพัฒนาเด็กให้พร้อมในการเรียน เพื่อให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงานในอนาคต ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาบทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการสร้างรอยเชื่อมต่อของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นเรียน ประถมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

ครูมีบทบาทอย่างไรในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันของครู และการส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลและประถมศึกษา และประเภทที่ 2 เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นไป ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 สังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ประเด็นที่ต้องการศึกษา คือ บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กที่เข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันของครู และการส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง

นิยามศัพท์

รอยเชื่อมต่อทางการศึกษา หมายถึง ช่วงของการเปลี่ยนแปลงการศึกษาจากระดับอนุบาลไปยังระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งต้องคำนึงถึงความพร้อมของเด็กที่จำเป็นต่อการปรับตัว โดยมีระยะเวลา 1 ปี จากภาคการศึกษาที่สองของปีการศึกษาในระดับชั้นอนุบาล ถึงภาคการศึกษาแรกของปีการศึกษาในระดับประถมศึกษา

บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบ ตามสภาพความเป็นจริงของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาสำหรับเด็กที่เริ่มเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันของครู และการส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง

การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ผ่านการจัดสถานการณ์ สภาพการ รวมไปถึงกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เด็กปรับตัวเข้ากับการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน เป็นการสร้างความรู้สึกที่ดีกับเพื่อน ครู และสิ่งแวดล้อมใหม่ ได้แก่ การสร้างความคุ้นเคย และการจัดสภาพแวดล้อม และการส่งเสริมการปรับตัว เป็นการจัดการเรียนรู้ให้ฝึกฝนทักษะพื้นฐาน ได้แก่ ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านการเรียนรู้และสติปัญญา และด้านการพึ่งพาตนเอง ในการอยู่ร่วมกันและเรียนรู้ในบริบทที่เป็นทางการมากขึ้น

การทำงานร่วมกันของครู หมายถึง การประสานการทำงานระหว่างครูชั้นอนุบาลครูชั้นประถมศึกษา รวมถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือปฏิบัติตามหน้าที่ ทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคลได้อย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนข้อมูล เป็นการสื่อสาร

ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็ก ได้แก่ แนวทางการจัดประสบการณ์ และพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และการวางแผนการทำงาน เป็นกระบวนการกำหนดสิ่งที่จะกระทำกับบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าใจตรงกัน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรการเชื่อมต่อการดำเนินงาน และการประเมินผลการทำงาน

การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง หมายถึง การทำให้เกิดการประสานความช่วยเหลือ และความสัมพันธ์ โดยใช้การสื่อสารและกิจกรรม เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจและร่วมกันพัฒนาเด็ก ประกอบด้วย การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี การทำความรู้จักและพูดคุยกันในทางส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ได้แก่ การสื่อสารที่หลากหลาย และการแลกเปลี่ยนและสร้างข้อตกลงร่วมกัน และการสร้างความเป็นหุ้นส่วน เป็นการตั้งพลังให้เกิดความรับผิดชอบในการพัฒนาเด็กร่วมกัน ได้แก่ การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อ และการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้แนวทางในการปฏิบัติให้แก่ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. ได้แนวทางให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในช่วงรอยเชื่อมต่อระหว่างชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษาสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
3. ได้แนวทางให้แก่โรงเรียนนำไปใช้ในการจัดทำโปรแกรมและกระบวนการทำงานการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้ศึกษา เรื่อง บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการวิจัย โดยกำหนดสาระสำคัญ ประกอบด้วยหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. ความพร้อมทางการเรียน

- 1.1 องค์ประกอบของความพร้อมทางการเรียน
- 1.2 คุณลักษณะของเด็กที่มีความพร้อมทางการเรียน

2. รอยเชื่อมต่อทางการศึกษา

- 2.1 ความหมายของรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา
- 2.2 หลักการในการเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลและประถมศึกษา
- 2.3 ความสัมพันธ์ของความพร้อมทางการเรียนและรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา
- 2.4 ความแตกต่างกันในการจัดการเรียนรู้ระหว่างชั้นเรียนอนุบาล และชั้นเรียนประถมศึกษา
- 2.5 แนวทางการเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลประถมศึกษา
- 2.5.1 การเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลประถมศึกษาในประเทศไทย
- 2.5.2 การเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลประถมศึกษาในต่างประเทศ
- 2.6 การจัดการเรียนการสอนของครูชั้นประถมศึกษา

3. แนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ

- 3.1 ความหมายและความสำคัญ
- 3.2 แนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการสำหรับเด็กอายุ 6 - 8 ปี

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 4.1 งานวิจัยในประเทศไทย
- 4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. ความพร้อมทางการเรียน

การเข้าโรงเรียนในระดับประถมศึกษามีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยมาก เนื่องจากการเริ่มต้นเรียนรู้อย่างเป็นทางการ และเป็นขั้นปีแรกของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เด็กที่เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องเผชิญกับสภาพที่ไม่คุ้นเคย การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก หากเด็กมีความพร้อมจะสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้ง่าย ในที่นี้จึงขอเสนอความหมายของความพร้อมทางการเรียน องค์ประกอบของความพร้อมทางการเรียน และคุณลักษณะของเด็กที่มีความพร้อมทางการเรียน ดังนี้

ความพร้อมทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของเด็กที่พร้อมก้าวเข้าสู่สังคม โดยมีพื้นฐานทางด้านการศึกษา ครอบคลุมพัฒนาการและทักษะด้านต่าง ๆ ได้แก่ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย เด็กสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสมบูรณ์แข็งแรง มีจิตใจที่ดี อารมณ์มั่นคง มีความสามารถในการเข้าสังคม และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ (Rafoth et al., 2004) ความพร้อมทางการเรียนไม่ใช่การมองเพียงแค่ตัวเด็ก หากยังรวมถึง ครอบครัว สภาพแวดล้อมพื้นฐานของโรงเรียน และชุมชน (Maxwell & Clifford, 2000 as cited in NAEYC 2009)

การเตรียมความพร้อมทางการเรียน คือ การเสริมสร้างความสามารถของเด็ก ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ซึ่งส่งเสริมความสำเร็จของเด็กชั้นอนุบาลและขั้นโตขึ้น เป็นกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาจากวัยทารกไปสู่วัยเรียน เพื่อให้เด็กมีทักษะและทัศนคติที่จำเป็นต่อการประสบความสำเร็จในโรงเรียน (National Center on Parent, Family, and Community Engagement for the Office of Head Start, 2014)

1.1 องค์ประกอบของความพร้อมทางการเรียน

Unicef (2012) ระบุว่า การเตรียมความพร้อม (school readiness) เป็นผลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและขอบเขตของสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ทางด้านวัฒนธรรมที่เพิ่มผลทางด้านพัฒนาการให้กับเด็ก ซึ่งประกอบด้วย 2 คุณลักษณะ ได้แก่ รอยเชื่อมต่อและความสามารถที่สำเร็จ ดังนี้

- 1) ความพร้อมของเด็ก ให้ความสนใจกับการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก
- 2) ความพร้อมของโรงเรียน ให้ความสนใจกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ควบคู่ไปกับการฝึกฝนที่ส่งเสริมและสนับสนุนเด็กทุกคนให้มีช่วงรอยเชื่อมต่ออย่างราบรื่น สำหรับเด็กที่จะเข้าสู่ระดับประถมศึกษา
- 3) ความพร้อมของครอบครัว มุ่งเน้นความสนใจไปยังทัศนคติของผู้ปกครองหรือคนดูแลเด็กและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก และรอยเชื่อมต่อสู่โรงเรียน

ความพร้อมทางการเรียนและรอยเชื่อมต่อเป็นการพัฒนาและการปรับตัวของเด็กไปสู่ การเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมใหม่ ครอบครัวต้องเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกับระบบพื้นฐานสังคมและ วัฒนธรรม และโรงเรียนสร้างข้อกำหนดสำหรับการรับนักเรียนใหม่เข้าสู่ระบบการแสดงให้เห็นถึง ความเป็นส่วนบุคคลและความหลากหลายของสังคม นอกจากนี้ 3 มิติของความพร้อมทางการเรียน คือ การเชื่อมต่อภายในที่มีการสร้างความสามารถและเตรียมความพร้อมให้แก่ เด็ก โรงเรียน และ ครอบครัว

The National Education Goals Panel (1997) ระบุว่า ความพร้อมในการเข้า โรงเรียนของเด็กมี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1) ความพร้อมของเด็ก สุขภาพและพัฒนาการทางด้านร่างกายที่ดี พัฒนาการ ทางการเคลื่อนไหวที่ดีมีความสัมพันธ์กับความพร้อม อารมณ์ที่มั่นคงและความสามารถทางสังคม เด็กจะต้องพร้อมที่จะเข้าโรงเรียนด้วยทักษะพื้นฐานและความรู้ที่หลากหลาย เช่น ความสามารถ ที่จะทำได้ ความพร้อมที่จะเรียนรู้ และประสบการณ์

2) ความพร้อมของครอบครัว ครอบครัวต้องดูแลเอาใจใส่เด็กให้เด็กปลอดภัย ยอมรับและส่งเสริมเด็กทั้งสุขภาพ โภชนาการ สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมพัฒนาการ การรับรู้และความรู้ ทั่วไปให้เด็กมีความพร้อมเข้าสู่การเรียนรู้

3) ความพร้อมของโรงเรียน จุดมุ่งหมายทางการเรียน โรงเรียนต้องคำนึงถึง ภูมิหลังและความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อจัดเตรียมหลักสูตรที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้ครอบครัว เด็ก โรงเรียนมีรอยเชื่อมต่อกันตั้งแต่บ้านมาสู่โรงเรียน

4) ความพร้อมของชุมชน ทักษะทางการสื่อสาร การทำงานของรัฐบาลและ ท้องถิ่นการดูแลเด็กที่ด้อยโอกาสให้มีความเท่าเทียมกัน

McTurk, Nutton, Lea, Robinson, and Carapetis (2008) ความพร้อมในการเข้า โรงเรียนของประเทศออสเตรเลีย ระบุว่า องค์ประกอบของความพร้อมในการเข้าโรงเรียนของเด็ก ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1) ความพร้อมของครอบครัว บริบทและสภาพแวดล้อมที่บ้าน รวมไปถึง ทักษะและทักษะของผู้ปกครองในการเลี้ยงดู และส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กเพื่อให้เด็ก มีสุขภาวะที่ดีตั้งแต่ช่วงแรกของชีวิต

2) ความพร้อมของการบริการ การเข้าถึงการบริการ คุณภาพของการบริการ และความเอาใจใส่ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อให้เด็กเกิดความพร้อม ในการเข้าเรียนอย่างต่อเนื่องทั้งการเลี้ยงดู และการให้การศึกษา

3) ความพร้อมของชุมชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในการสนับสนุนครอบครัวและเด็กเช่น การได้พบประพุดคุยกันระหว่างครอบครัว หรือการจัดให้ครอบครัวได้รับการบริการเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของเด็ก

4) ความพร้อมของโรงเรียน มีความสำคัญในการพัฒนาเด็ก และส่งเสริมให้เด็กเข้าสู่โรงเรียนด้วยโปรแกรมการเชื่อมต่อที่สนองตอบความต้องการของเด็กซึ่งครูต้องใช้ความเข้าใจพัฒนาการ

ความพร้อมในการเข้าโรงเรียนของรัฐเวอร์จิเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1) ความพร้อมของเด็กคือการเตรียมทางด้านสังคม บุคลิกภาพ ทางร่างกาย และไหวพริบ เพื่อพัฒนาการรู้หนังสือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์ สุขศึกษา และพลศึกษา และการพัฒนาบุคคลและสังคม เด็กพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม การเจริญเติบโต และพัฒนาการในด้านหนึ่งขึ้นอยู่กับพัฒนาการด้านอื่นๆ

2) ความพร้อมของครอบครัวเป็นผู้ที่เข้าใจวิถีชีวิตเด็ก ดูแลเอาใจใส่การเข้าเรียนของเด็กอย่างสม่ำเสมอ และมีส่วนร่วม และสนใจเด็ก ยอมรับเด็กสำคัญมากกว่าครู เตรียมและส่งเสริมความสัมพันธ์ สร้างความมั่นใจในความปลอดภัย ส่งเสริมสุขภาพดี และสนับสนุนความอยากรู้ อยากเห็น ตื่นเต้นไปกับการเรียนรู้ และการควบคุมตนเอง

3) ความพร้อมของโรงเรียน คือ การรับเด็กทุกคน และเตรียมสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ให้ไม่มีรอยต่อ โดยการมีส่วนร่วมของทุกคน เปิดโอกาสให้เด็กสร้างความมั่นใจในทักษะความรู้ และความสามารถของตนเอง เด็กจะถูกนำพาโดยครูที่ยอมรับ เสริมแรง และขยายข้อดีของเด็ก เห็นความแตกต่างของเด็กเป็นรายบุคคล

4) ความพร้อมของชุมชนมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนครอบครัวเกี่ยวกับความพร้อมของเด็กความพร้อมของชุมชนรวมไปถึง สถานประกอบการ องค์กรตามความเชื่อ ผู้ให้บริการเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย กลุ่มบุคคล และองค์กรท้องถิ่นของรัฐ ทำงานร่วมกันและสนับสนุนความพร้อมของเด็กในการเข้าเรียนและให้ข้อมูล การบริการ การดูแลเด็กที่มีคุณภาพ และการให้โอกาสในการเรียนรู้แก่ครอบครัวในระยะยาว

Pamela (2008) นำเสนอ 3 องค์ประกอบของความพร้อม ดังนี้

1) ความพร้อมของเด็ก มีดังนี้

- 1.1) สุขภาวะทางกายและพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว
- 1.2) พัฒนาการด้านสังคมและอารมณ์
- 1.3) วิธีการเรียนรู้ กระบวนการที่มีต่อการเรียนรู้
- 1.4) พัฒนาการด้านภาษา

- 1.5) พัฒนาการด้านสติปัญญาและความรู้พื้นฐาน
- 2) โรงเรียนที่พร้อมจะต้องมีลักษณะดังนี้
 - 2.1) อำนวยความสะดวกให้รอยเชื่อมต่อบ้านมาสู่โรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น รวมไปถึงความอ่อนไหวทางวัฒนธรรมด้วย
 - 2.2) มุ่งมั่นที่จะทำให้โปรแกรมการศึกษามีความต่อเนื่องจากโรงเรียนอนุบาลกับประถมศึกษา
 - 2.3) ใช้วิธีการสอนที่มีคุณภาพสูง เป็นตัวอย่างและเข้าใจการเรียนรู้ในบริบทของความสัมพันธ์
 - 2.4) แสดงให้เห็นว่าคำนึงถึงความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคล รวมไปถึงเด็กพิเศษที่ใช้การเรียนรู้ร่วม
 - 2.5) แสดงให้เห็นความสำเร็จของครู
 - 2.6) แนะนำกระบวนการที่ส่งเสริมความสำเร็จ เช่นการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองการช่วยเหลือเด็กที่มีความเสี่ยง
 - 2.7) เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติและโปรแกรม หากไม่มีผลดีต่อเด็ก
 - 2.8) ช่วยเหลือเด็กในชุมชน
 - 2.9) มีความรับผิดชอบ ยอมรับเหตุผล
 - 2.10) มีผู้นำที่ดี
- 3) ครอบครัวและชุมชนที่สนับสนุนความพร้อมของเด็กมีกิจกรรมดังนี้
 - 3.1) แม่ได้รับการดูแลที่ดีตั้งแต่ก่อนคลอดและเด็กได้รับการบริการที่ครอบคลุมทางด้านสุขภาพและโภชนาการ กิจกรรมประจำวัน เพื่อให้เด็กมาโรงเรียนพร้อมกับร่างกายและจิตใจที่แข็งแรง
 - 3.2) เด็กทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพดีในระดับอนุบาล
 - 3.3) พ่อแม่เป็นครูคนแรกของลูก จะต้องสละเวลาเพื่อช่วยให้เด็กเรียนรู้และเข้าถึงการศึกษา

NAEYC (2009) กำหนดแนวทางสำหรับโรงเรียนในการช่วยเหลือให้เด็กมีความพร้อมทางการเรียน ดังนี้

- 1) โรงเรียนมีความพร้อมหากหลักสูตรในชั้นอนุบาลและประถมศึกษาปีที่ 1 สร้างเพื่อการเรียนรู้เป็นหลัก คือ ในช่วงปฐมวัยและหลังจากนั้น ทักษะจะเรียนได้ดี เมื่อถูกสอดใส่ประสบการณ์ที่มีความหมายเข้าไป ถึงแม้ว่าเด็กจะเข้าโรงเรียนโดยปราศจากทักษะที่จำเป็นก็ตาม ในหลักสูตรควรจะมีการแนะแนวเด็ก รวมถึงการสนับสนุนครูในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และควรเน้นการลงมือปฏิบัติจริง รวมถึงมีการบูรณาการความรู้

2) โรงเรียนต้องพิจารณาถึงความแตกต่างของบุคคลและภาษา วัฒนธรรมและประสบการณ์เดิม ของเด็ก หมายถึง เด็กที่มีประสบการณ์ที่แตกต่างจากคนอื่นเมื่อพวกเขาเข้ามาในโรงเรียนอาจถูกมองว่าไม่มีความพร้อมในการเข้าเรียน ซึ่งการจัดการศึกษาในระดับอนุบาลและประถมศึกษาที่ดี ควรยอมรับในสิ่งที่เด็กเป็นและให้การช่วยเหลือ เพื่อสร้างการเชื่อมโยงที่มีความหมายกับเด็กในแต่ละบ้านแต่ละวัฒนธรรมและชุมชน

3) ครูต้องรู้วิธีการสอนเด็กและมีการทำสื่อการเรียนการสอน หมายถึง โรงเรียนที่พร้อมครูที่สอนในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาต้องมีการเตรียมพร้อมที่ดีในการพัฒนาเด็กและการศึกษา จำนวนเด็กต้องเหมาะสมในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับเด็กแต่ละคน และมีการจัดอุปกรณ์การเรียน และเครื่องมือที่สนับสนุนส่งเสริมในกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับเด็ก รวมถึงความคิดในการสนับสนุนส่งเสริมการเรียนอีกด้วย

ผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบของความพร้อมทางการเรียนจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ สามารถสังเคราะห์ได้ว่า องค์ประกอบของความพร้อมทางการเรียนนั้น มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความพร้อมของเด็ก ความพร้อมของครอบครัว ความพร้อมของโรงเรียนและชุมชน

1.2 คุณลักษณะของเด็กที่มีความพร้อมทางการเรียน

Unicef (2012) กล่าวถึง การเตรียมความพร้อมของเด็กเพื่อเข้าโรงเรียน ไว้ว่าการเตรียมความพร้อมสำหรับโรงเรียนมีความแตกต่างกับการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ ในขณะที่การเตรียมความพร้อมสำหรับโรงเรียนมีนัยยะถึงการเตรียมตัวเพื่อความสำเร็จในโครงสร้างของกระบวนการเรียนรู้การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้เป็นคุณลักษณะตั้งแต่เกิด

เด็กที่มีความพร้อมที่จะไปโรงเรียนอย่างน้อยต้องมีทักษะพื้นฐานขั้นต่ำและความรู้ในขอบเขตที่แตกต่างกันซึ่งจะทำให้เด็กมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในโรงเรียนความสำเร็จในโรงเรียนได้ถูกกำหนดโดยขอบเขตพฤติกรรมและความสามารถพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ความสามารถในการอ่านและเขียน
- 2) ความรู้พื้นฐานการคำนวณ
- 3) ความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่ง
- 4) การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 5) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

The National Education Goals Panel (1998) ระบุ 5 มิติของความพร้อม ดังนี้

1) สุขภาวะทางกายและพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว คือ สุขภาพร่างกายแข็งแรง ซึ่งแบ่งเป็นพัฒนาการและความสามารถทางร่างกาย ดังนี้

- 1.1) พัฒนาการทางร่างกาย คือ อัตราการเจริญเติบโต ส่วนสูง น้ำหนัก
- 1.2) ความสามารถของร่างกาย คือ การเคลื่อนไหว การประสานสายตา กับมือ เท้า การขยับปาก การใช้ประสาทสัมผัส
- 2) พัฒนาการด้านสังคมและอารมณ์
 - 2.1) พัฒนาการด้านอารมณ์ คือ ความเป็นตัวของตัวเอง รับรู้และเข้าใจความรู้สึกพื้นฐานต่าง ๆ และแสดงออกได้เหมาะสม ได้แก่ สนุกสนาน กลัว หวาดกลัว อาย รวมถึงความสามารถที่เข้าใจอารมณ์ของคนอื่น
 - 2.2) พัฒนาการด้านสังคม คือ ความสามารถในการมีความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ และเพื่อนได้แก่ ความสามารถในการสื่อสารกับผู้ใหญ่ เข้าใจและแยกแยะบทบาทของผู้ใหญ่ การรับฟังเพื่อน เข้าใจกฎระเบียบ ช่วยเหลือเพื่อน
- 3) วิธีการเรียนรู้ กระบวนการที่มีต่อการเรียนรู้
 - 3.1) มีทัศนคติที่ดีต่อตัวเองในการทำงานสำเร็จและไม่สำเร็จ ปรับตัวเข้ากับ การเปลี่ยนแปลงและแก้ปัญหาได้
 - 3.2) รูปแบบการเรียนรู้ คือ มีความกระตือรือร้นในประสบการณ์ใหม่ๆ มีความคิดริเริ่มสะท้อนตนเอง มีจินตนาการ มีความถนัด
- 4) พัฒนาการด้านภาษา
 - 4.1) ภาษาพูด คือ การฟัง พูด การเข้าใจสังคม เช่นการแนะนำตัวเอง การบอกความรู้สึกบอกประวัติ การตั้งคำถาม การเล่าเรื่อง
 - 4.2) การรู้หนังสือที่เกิดขึ้นใหม่ คือ สนใจหนังสือใหม่ ๆ ที่หลากหลายจดจำเรื่องที่คุ้นเคย
 - 4.3) รู้จักตัวอักษร เชื่อมโยงตัวอักษรและการเล่าเรื่อง ระบุคำศัพท์กับตัวอักษร เสียงกับการผสมอักษร เขียนชื่อตัวเอง
- 5) พัฒนาการด้านสติปัญญาและความรู้พื้นฐาน
 - 5.1) ความรู้ทางกายภาพของสิ่งต่าง ๆ เช่น สี รูปทรง ผ่านการสังเกตสำรวจ และประสบการณ์
 - 5.2) ความรู้ด้านคณิตศาสตร์และตรรกะ สร้างความเข้าใจ ความเหมือน ความต่างของคนสิ่งของ และเหตุการณ์ต่าง ๆ
 - 5.3) ความรู้เรื่องพื้นฐานทั่วไป เช่น ตัวอักษรภาษาอังกฤษมีทั้งหมด 26 ตัว เป็นสระ 5 ตัวพยัญชนะ 21 ตัว
 - 5.4) ความสามารถทางสติปัญญา เด็กจะพัฒนาผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ และความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น การแก้ปัญหา

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (ม.ป.ป.) กล่าวถึง พัฒนาการของเด็กไว้
5 ด้าน ดังนี้

- 1) พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว
- 2) พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา
- 3) พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา
- 4) พัฒนาการด้านการใช้ภาษา
- 5) พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตัวเองและสังคม

Rafoth et al. (2004) ได้แสดงรายการพฤติกรรม และ/หรือลักษณะที่มักเกี่ยวข้องกับ
กับความสำเร็จของโรงเรียนในช่วงต้น ดังนี้

- 1) ความสามารถในการปฏิบัติตามตารางกิจวัตรประจำวัน
- 2) ความสามารถในการแต่งกายได้ด้วยตนเอง
- 3) ความสามารถในการทำงานได้อย่างอิสระกับการดูแล
- 4) ความสามารถในการรับฟังและให้ความสนใจกับสิ่งที่ผู้อื่นพูดอยู่
- 5) ความสามารถที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นและให้ความร่วมมือกับเด็กคนอื่นๆ
- 6) ความสามารถในการปฏิบัติตามกฎง่ายๆ
- 7) ความสามารถในการต่อภาพตัดปะและใช้กรรไกรดินสอสีสีน้ำ เป็นต้น
- 8) ความสามารถในการเขียนชื่อของตัวเองหรือทำได้เมื่อได้รับคำแนะนำ

รัฐเวอร์จิเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา Virginia's Definition of School Readiness
(n.d.) ระบุถึงคุณลักษณะของเด็กที่พร้อม ดังนี้

- 1) การสื่อสารกับผู้ใหญ่ และเด็กคนอื่น
- 2) ทักษะการอ่านและการเขียน
- 3) แสดงความสนใจในเรื่องคณิตศาสตร์
- 4) สร้างทักษะทางวิทยาศาสตร์
- 5) เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และสังคมศึกษา
- 6) พัฒนาการด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว
- 7) ทักษะด้านสังคมและมีบุคลิกภาพอารมณ์ที่ดี

Huang, Colvig-Niclai, and Ko (2016) กล่าวถึงความพร้อมในการเข้าโรงเรียน
ของรัฐซานฟรานซิสโก ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดลักษณะของเด็กที่มีพร้อม ดังนี้

- 1) มีสุขภาพร่างกายและพัฒนาการทางด้านร่างกายที่สมบูรณ์
- 2) อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและมีพัฒนาการทางอารมณ์ที่ส่งเสริม

การเรียนรู้

- 3) ยอมรับการเรียนรู้ในทักษะใหม่
- 4) มีทักษะทางการสื่อสาร ความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์
- 5) มีความสามารถในการสำรวจและเรียนรู้
- 6) ทักษะด้านสังคมและการอยู่ร่วมกับเพื่อนและผู้ใหญ่

Deam and Millington (2011) กล่าวว่า เด็กอายุ 5 ขวบนั้นต้องมีความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการเริ่มต้นเรียนในโรงเรียน ดังนี้

1) ด้านร่างกาย

- 1.1) รักษาความสมดุลของร่างกาย
- 1.2) กล้ามเนื้อมัดใหญ่สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่ว
- 1.3) ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กประสานการทำงานระหว่างสายตากับมือ
- 1.4) เข้าใจความสัมพันธ์ของพื้นที่กับตัวเรา
- 1.5) รู้วิยวะหลักของร่างกาย
- 1.6) เริ่มแยกแยะข้างซ้ายข้างขวา
- 1.7) รูปร่างสมส่วน
- 1.8) ร่างกายแข็งแรง
- 1.9) ร่างกายมีความยืดหยุ่น

2) ด้านสังคม

- 2.1) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครอบครัวและเพื่อน
- 2.2) เรียนรู้ที่จะควบคุมอารมณ์กลัวและโกรธ
- 2.3) มีความภาคภูมิใจในตนเอง
- 2.4) มีความมั่นใจ
- 2.5) สามารถสื่อสารกับเพื่อนและผู้ใหญ่ ตั้งคำถามและรอคำตอบ ใช้ประโยคที่มีความซับซ้อนและสะท้อนถึงความคิดของตนเอง พูดอย่างอิสระและฟังเพื่อนรวมถึงครู
- 2.6) เป็นผู้ฟังที่ดี
- 2.7) มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
- 2.8) รู้จักกิจวัตรประจำวัน
- 2.9) ช่วยเหลืองานบ้านบางอย่าง
- 2.10) แบ่งปันและแลกเปลี่ยนการเล่นของเล่นกับเพื่อน
- 2.11) พัฒนามารยาท เช่น ขอบคุณ ลาก่อน สบายดีไหม เป็นต้น
- 2.12) ขยายประสบการณ์ต่าง ๆ สู่ภายนอกมากขึ้น เช่น การไปทะเล ตลาด ห้างสรรพสินค้า สวนสัตว์ งานเลี้ยงวันเกิด สวนสาธารณะ การใช้รถประจำทาง รถไฟ เป็นต้น

มีพ่อแม่

2.13) การจากคนในครอบครัว เช่น การเยี่ยมญาติ การไปบ้านเพื่อนโดยที่ไม่

3) ด้านวิชาการ

- 3.1) รู้จักชื่อของตัวเอง
- 3.2) เขียนชื่อของตัวเอง
- 3.3) รู้จักตัวอักษรและเสียงของตัวอักษร
- 3.4) นับ 1-5
- 3.5) นับลดจาก 5 มาถึง 1
- 3.6) นับสิ่งของเพิ่มจนถึง 5 อย่าง
- 3.7) อ่านหนังสืออย่างอิสระ
- 3.8) วาดภาพ บ้าน รถ และคน
- 3.9) จับดินสอและเขียนได้ถูกวิธี
- 3.10) รู้จังหวะและเพลง
- 3.11) รู้จักสีต่าง ๆ

Johnson (1987, as cited in Serry et al., 2014) กล่าวว่า ทักษะที่สำคัญของความพร้อมในการเรียนได้แก่ การทำงานของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ และกล้ามเนื้อมัดเล็ก ความรู้พื้นฐานต่าง ๆ รวมถึงความพร้อม และภาษาและทักษะสังคม ซึ่งได้แบ่งเป็น 10 ทักษะย่อยที่สำคัญในการทำให้การเข้าเรียนประสบผลสำเร็จ ดังนี้

- 1) การเข้าห้องน้ำได้ด้วยตนเอง
- 2) ทำตามกฎระเบียบของห้องเรียน
- 3) มีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างมีความหมาย
- 4) บอกวันเกิด เบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่ และชื่อของผู้เลี้ยงดูหลักได้
- 5) ทานอาหารด้วยตนเองโดยใช้ส้อมได้
- 6) ใช้คำ 5 - 6 คำ เป็นประโยคได้
- 7) แยกจากผู้เลี้ยงดูหลักได้
- 8) บอกสีได้ 9 สี
- 9) ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงและวงกลม
- 10) อ่านตัวอักษรและสะกดชื่อของตัวเองได้

Serry et al. (2014) กล่าวว่า ครูชั้นประถมศึกษาบูรณาความพร้อมของเด็ก 7 ด้าน

ดังนี้

1) ด้านสติปัญญา ความพร้อมด้านสติปัญญา คือ ความสามารถของเด็กในการ ตั้งใจจดจ่อประมาณ 5 นาที 10 นาทีหรือ 20 นาที การรู้ตัวเลข 1-10 การรู้ตัวอักษร รู้ชื่อของตัวเอง และสามารถเขียนได้

2) ด้านอารมณ์และสังคม ความพร้อมด้านอารมณ์และสังคม คือ ความสามารถในการแลกเปลี่ยน และแบ่งปันกับเพื่อน เล่นกับเพื่อน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี และมีส่วนร่วมกับผู้อื่นรวมถึงผู้ใหญ่ การแยกจากครอบครัวอย่างมั่นใจและไม่มีความกังวล

3) ด้านการดูแลตนเอง ความพร้อมด้านการดูแลตนเอง คือ ความสามารถที่เด็ก เข้าห้องน้ำเองได้แต่งตัวด้วยตนเอง ยกเว้นการผูกเชือกรองเท้า รวมไปถึงการทานอาหารด้วยตนเอง

4) ด้านภาษา ความพร้อมด้านภาษา คือ ความสามารถในการสื่อสารด้วยการพูด ที่ชัดเจน บ่งบอกความต้องการ รวมไปถึงการฟังและการทำตาม

5) ด้านร่างกาย ความพร้อมด้านร่างกาย คือ ความสามารถในการใช้กรรไกร การ ใช้ดินสอ

6) ด้านการเรียนรู้ ความพร้อมด้านการเรียนรู้ คือ ลักษณะที่บ่งบอกว่าเด็กมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เช่น ความมุ่งมั่นในการทำงาน การตัดสินใจ

Janus and Offord (2007) ได้กล่าวถึง ความพร้อมทางการเรียนของเด็กที่จะเข้า เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ความพร้อมด้านร่างกาย
 - 1.1) กล้ามเนื้อมัดใหญ่
 - 1.2) กล้ามเนื้อมัดเล็ก
- 2) ความพร้อมด้านสังคม
 - 2.1) มีความรับผิดชอบ
 - 2.2) มีกระบวนการในการเรียนรู้
 - 2.3) สนใจสำรวจสิ่งใหม่ๆ
 - 2.4) การแสดงออกในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
- 3) ภาวะทางด้านอารมณ์
 - 3.1) พฤติกรรมการเข้าสังคม
 - 3.2) สมาธิสั้น และไม่ตั้งใจ
 - 3.3) วิตกกังวลและหวาดกลัว
 - 3.4) พฤติกรรมก้าวร้าว
- 4) พัฒนาการทางภาษาและสติปัญญา
 - 4.1) ตัวเลขพื้นฐาน

- 4.2) ตัวอักษรขั้นพื้นฐาน
- 4.3) ตัวอักษรขั้นสูง
- 4.4) ความสนใจหนังสือและตัวเลข
- 4.5) ความสามารถในการจดจำ
- 5) ทักษะในการสื่อสารและความรู้พื้นฐาน
 - 5.1) ความสามารถในการเล่าเรื่อง
 - 5.2) การบอกความต้องการของตนเอง
 - 5.3) ใช้ภาษาตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ระบุพัฒนาการของเด็กวัย 5 ปี ดังนี้

- 1) พัฒนาการด้านร่างกาย
 - 1.1) กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้
 - 1.2) รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง
 - 1.3) เดินขึ้น ลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว
 - 1.4) เขียนรูปลสามเหลี่ยมตามแบบได้
 - 1.5) ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด
 - 1.6) ไชกลามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษ ผูกเชือกทรงเท่า
 - 1.7) ยึดตัว คล่องแคล่ว
- 2) พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ
 - 2.1) แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
 - 2.2) ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
 - 2.3) ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง
- 3) พัฒนาการด้านสังคม
 - 3.1) ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
 - 3.2) เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้
 - 3.3) พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ทำความเคารพ
 - 3.4) รู้จักขอบคุณ เมื่อรับของจากผู้ใหญ่
 - 3.5) รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
- 4) พัฒนาการด้านสติปัญญา
 - 4.1) บอกความแตกต่างของกลิ้ง สี เสียง รส รูปร่างจำแนกและจัดหมวดหมู่สิ่งของ
 - 4.2) บอกชื่อ นามสกุลและอายุของตนเองได้

- 4.3) พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- 4.4) สนทนาโต้ตอบ หรือเล่าเป็นเรื่องราวได้
- 4.5) สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นและ
แปลกใหม่
- 4.6) รู้จักใช้คำถาม“ทำไม”“อย่างไร”
- 4.7) เริ่มเข้าใจสิ่งที่เปนนามธรรม
- 4.8) นับปากเปล่าได้ถึง 20

ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบความพร้อมในการเรียนของเด็กจากแหล่งข้อมูลข้างต้น
แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความพร้อมด้านร่างกาย ความพร้อมด้านการดูแลตนเอง สังคมและอารมณ์
และความพร้อมด้านการเรียนรู้และสติปัญญา ดังนี้

- 1) ความพร้อมด้านร่างกาย ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้
- 1.1) การเคลื่อนไหวคล่องแคล่วและยืดหยุ่น
 - 1.2) การใช้กรรไกร ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงและวงกลม
 - 1.3) การใช้ดินสอดินสอสี สีน้ำ
 - 1.4) ความสามารถในการต่อภาพ
- 2) ความพร้อมด้านการดูแลตนเอง สังคมและอารมณ์ ประกอบด้วยพฤติกรรม
บ่งชี้ ดังนี้
- 2.1) การปฏิบัติกิจวัตรด้วยตัวเอง
 - 2.2) การทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น
 - 2.3) ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มหรือของห้องเรียน
 - 2.4) มารยาทในการพบปะผู้อื่น
 - 2.5) มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย
 - 2.6) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัว เพื่อน และผู้อื่น
- 3) ความพร้อมด้านอารมณ์ ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้
- 3.1) การควบคุมและแสดงอารมณ์ของตนเอง
 - 3.2) ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
 - 3.3) ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง
 - 3.4) มีความมั่นใจเมื่อต้องแยกจากครอบครัว
- 4) ความพร้อมด้านการเรียนรู้และสติปัญญา ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้
- 4.1) มีทักษะและความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสังคมศึกษา
 - 4.2) มีทัศนคติที่ดีต่อตัวเองในการทำงาน มีความมุ่งมั่นในการทำงาน

สร้างสรรค์

- 4.3) มีความคิดริเริ่มสะท้อนตนเอง มีจินตนาการ มีความคิดริเริ่ม
- 4.4) การรู้ตัวอักษรและชื่อของตัวเองและสามารถเขียนได้
- 4.5) อ่านหนังสืออย่างอิสระ
- 4.6) การรับฟัง ให้ความสนใจ และสื่อสารกับผู้อื่น

ตารางที่ 1 ความพร้อมของเด็กในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

Ready Children (The National Education Goals Panel, 1998)	School Readiness (Sery et al., 2014)	Ready child (Virginia's Definition of School Readiness, n.d.)	Ready Child Indicator (Mary, 2004)	ความพร้อมทางโรงเรียน school readiness (Janus & Offord, 2007)	ความพร้อมที่เข้าเรียนโรงเรียน (Deam & Millington, 2011)	หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่ทราบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)	ผู้วิจัยสังเคราะห์	
<p>1. สุขภาวะทางกายและ พัฒนาการด้านกานเคลื่อนไหว</p> <p>1.1 พัฒนาการทางกาย การโกร การเคลื่อนไหว คือ อัตราการเจริญเติบโต ส่วนสูง น้ำหนัก</p> <p>1.2 ความสามารถของ ร่างกาย คือ การเคลื่อนไหว การประสานสายตากับมือ เท้า การ ขยับปาก การใช้ประสาทสัมผัส</p>	<p>1. ความพร้อมด้านร่างกาย ความสามารถในการใช้ การโกร การเคลื่อนไหว</p>	<p>1. พัฒนาการด้าน ร่างกายและการ เคลื่อนไหว</p>	<p>1. ความสามารถในการทำ puzzle และใช้กริการคิดเลข สีสันน้ำ เป็นต้น</p>	<p>1. ความพร้อมด้านร่างกาย 1.1 กล้ามเนื้อแข็งแรง</p> <p>1.2 กล้ามเนื้อมัดเล็ก</p>	<p>1. พัฒนาการด้านร่างกาย 1.1 รับประทานอาหารได้</p> <p>1.2 กล้ามเนื้อแข็งแรง</p> <p>1.3 รับประทานอาหารได้</p> <p>1.4 เข้าใจความสัมพันธ์กับ ตัวเรา</p> <p>1.5 รู้จักช่วยเหลือของร่างกาย</p> <p>1.6 เริ่มแยกแยะข้างซ้ายขวา</p> <p>1.7 รูปร่างส่วน</p> <p>1.8 ร่างกายแข็งแรง</p> <p>1.9 ร่างกายมีความยืดหยุ่น</p>	<p>1. พัฒนาการด้านร่างกาย 1.1 รับประทานอาหารได้</p> <p>1.2 กล้ามเนื้อแข็งแรง</p> <p>1.3 รับประทานอาหารได้</p> <p>1.4 เข้าใจความสัมพันธ์กับ ตัวเรา</p> <p>1.5 รู้จักช่วยเหลือของร่างกาย</p> <p>1.6 เริ่มแยกแยะข้างซ้ายขวา</p> <p>1.7 รูปร่างส่วน</p> <p>1.8 ร่างกายแข็งแรง</p> <p>1.9 ร่างกายมีความยืดหยุ่น</p>	<p>1. พัฒนาการด้านร่างกาย 1.1 รับประทานอาหารได้</p> <p>1.2 กล้ามเนื้อแข็งแรง</p> <p>1.3 รับประทานอาหารได้</p> <p>1.4 เข้าใจความสัมพันธ์กับ ตัวเรา</p> <p>1.5 รู้จักช่วยเหลือของร่างกาย</p> <p>1.6 เริ่มแยกแยะข้างซ้ายขวา</p> <p>1.7 รูปร่างส่วน</p> <p>1.8 ร่างกายแข็งแรง</p> <p>1.9 ร่างกายมีความยืดหยุ่น</p>	<p>1. พัฒนาการด้านร่างกาย 1.1 รับประทานอาหารได้</p> <p>1.2 กล้ามเนื้อแข็งแรง</p> <p>1.3 รับประทานอาหารได้</p> <p>1.4 เข้าใจความสัมพันธ์กับ ตัวเรา</p> <p>1.5 รู้จักช่วยเหลือของร่างกาย</p> <p>1.6 เริ่มแยกแยะข้างซ้ายขวา</p> <p>1.7 รูปร่างส่วน</p> <p>1.8 ร่างกายแข็งแรง</p> <p>1.9 ร่างกายมีความยืดหยุ่น</p>
<p>2. พัฒนาการด้านสังคมและ อารมณ์</p> <p>2.1 พัฒนาการด้านอารมณ์ คือ มีความรู้สึกพื้นฐานต่าง ๆ และเข้าใจความรู้สึกต่าง ๆ และแสดงออกได้เหมาะสม เช่น สนุกสนาน กังวาล อาย เป็นต้น รวมถึงความสามารถที่ เข้าใจอารมณ์ของคนอื่น</p> <p>2.2 พัฒนาการด้านสังคม คือ ความสามารถในการมี ความสัมพันธ์กับผู้อื่นและเพื่อน</p>	<p>2. ความพร้อมด้านสังคม 2.1 มีความรับผิดชอบ 2.2 มีกระบวนการในการ เรียนรู้ 2.3 สนใจสำรวจสิ่งใหม่ๆ 2.4 การแสดงออกในการอยู่ ร่วมกับผู้อื่น 2.5 ความเป็นผู้นำ</p>	<p>2. การสื่อสารกับผู้อื่น และเด็กคนอื่น</p>	<p>2. ความพร้อมด้านสังคม 2.1 มีความรับผิดชอบ 2.2 มีกระบวนการในการ เรียนรู้ 2.3 สนใจสำรวจสิ่งใหม่ๆ 2.4 การแสดงออกในการอยู่ ร่วมกับผู้อื่น 2.5 ความเป็นผู้นำ</p>	<p>2. พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ 2.1 แสดงอารมณ์ต่อตนเอง 2.2 เข้าใจความรู้สึกของตัวเอง 2.3 ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง 2.4 มีความรับผิดชอบของตนเอง 2.5 มีความรับผิดชอบกับผู้อื่น</p>	<p>2. พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ 2.1 แสดงอารมณ์ต่อตนเอง 2.2 เข้าใจความรู้สึกของตัวเอง 2.3 ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง 2.4 มีความรับผิดชอบของตนเอง 2.5 มีความรับผิดชอบกับผู้อื่น</p>	<p>2. พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ 2.1 แสดงอารมณ์ต่อตนเอง 2.2 เข้าใจความรู้สึกของตัวเอง 2.3 ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง 2.4 มีความรับผิดชอบของตนเอง 2.5 มีความรับผิดชอบกับผู้อื่น</p>	<p>2. พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ 2.1 แสดงอารมณ์ต่อตนเอง 2.2 เข้าใจความรู้สึกของตัวเอง 2.3 ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง 2.4 มีความรับผิดชอบของตนเอง 2.5 มีความรับผิดชอบกับผู้อื่น</p>	

ตารางที่ 1 (ต่อ) ความพร้อมของเด็กในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

Ready Children (The National Education Goals Panel, 1998)	School Readiness (Sery et al., 2014)	Ready child (Virginia's Definition of School Readiness, n.d.)	Ready Child indicator (Mary, 2004)	ความพร้อมทางการเรียน school readiness (Janus & Offord, 2007)	ความพร้อมทั้งที่เป็นต่อการเริ่มต้นเรียน ในโรงเรียนของเด็ก (Dean & Millington, 2011)	หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)	ผู้จัดตั้งกระดาษ
ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร กับผู้ใหญ่ เข้าใจและแยกแยะ บทบาทของผู้ใหญ่ การรับฟังเพื่อน เข้าใจกฎระเบียบ ช่วยเหลือเพื่อน	ความสามารถที่เด็กเข้าห้องน้ำ เองได้แต่งตัวด้วยตนเอง ทานอาหารด้วยตนเอง	2.6 มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน 2.7 รู้จักกิจวัตรประจำวัน 2.8 ช่วยเหลืองานบ้านบางอย่าง 2.9 แบ่งปันและแลกเปลี่ยนการเล่น ของเล่นกับเพื่อน 2.10 พัฒนารายาท เช่น ขอบคุน ลาก่อน สบายดีใหม่ เป็นต้น 2.11 ขยายประสบการณ์ต่าง ๆ ผู้ ภายนอกมากขึ้น เช่น การไปทะเล ตลาด ห้างสรรพสินค้า สานสัตว์ งานเลี้ยงวันเกิด สวมใส่การฉะ การใช้รถจักรยาน รถไฟ เป็นต้น	3.3 พบผู้ใหญ่รู้จักไหว 3.4 ทำความเคารพ 3.5 รู้จักขอบคุณ เมื่อรับของ จาก 3.6 รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมาย	3.3 พบผู้ใหญ่รู้จักไหว 3.4 ทำความเคารพ 3.5 รู้จักขอบคุณ เมื่อรับของ จาก 3.6 รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมาย	2.6 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับ ครอบครัว เพื่อน และผู้อื่น 3. ความพร้อมด้านอารมณ์ 3.1 การควบคุมและแสดง อารมณ์ของตนเอง 3.2 ขึ้นชมความสามารถและ ผลงานของตนเองและผู้อื่น 3.3 ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง 3.4 มีความมั่นใจเมื่อต้อง แยกจากครอบครัว		
		2.12 การจากคนในครอบครัว เช่น การเยี่ยมญาติ การไปบ้านเพื่อนโดยที่ไม่มี พ่อแม่					

ตารางที่ 1 (ต่อ) ความพร้อมของเด็กในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

Ready Children (The National Education Goals Panel, 1998)	School Readiness (Sery et al., 2014)	Ready child (Virginia's Definition of School Readiness, n.d.)	Ready Child indicator (Mary, 2004)	ความพร้อมทางภาษาและ readiness (Janus & Offord, 2007)	ความพร้อมที่จำเป็นต่อการเริ่มต้นเรียน ในโรงเรียนองเด็ก (Deam & Millington, 2011)	ผู้วิจัยคณะฯ	
3. วิธีการเรียนรู้ กระบวนการที่มี ต่อการเรียนรู้	4. ความพร้อมด้านสติปัญญา ความสามารถของเด็กในการ ตั้งใจจดจ่อประมาณ 5 นาที 10 นาที หรือ 20 นาที การรู้ ตัวเลข 1-10 การรู้ตัวอักษร รู้ ชื่อของตัวเองและสามารถ เขียนไปได้	4. ทักษะการอ่านและการเขียน	7. ความสามารถในการทำงาน ได้อย่างอิสระกับการดูแล	4. พัฒนาการทางภาษาและ สติปัญญา	3. ด้านวิชาการ	5. ความพร้อมด้านการเรียนรู้ และสติปัญญา	
3.1 มีทัศนคติที่ดีต่อตัวเอง การทำงานสำเร็จและไม่สำเร็จ ปรับตัวเข้ากับ การเปลี่ยนแปลง และแก้ปัญหาได้	3.1 มีทัศนคติที่ดีต่อตัวเอง การทำงานสำเร็จและไม่สำเร็จ ปรับตัวเข้ากับ การเปลี่ยนแปลง และแก้ปัญหาได้	5. แสดงความสนใจในเรื่องคณิตศาสตร์	8. ความสามารถในการเขียน ชื่อของตัวเองหรือทำได้อื่น	4.1 บอกรายชื่อของตัวอักษร 4.2 ตัวอักษรขั้นพื้นฐาน 4.3 ตัวอักษรขั้นสูง 4.4 ความสนใจหนังสือและ ตัวเลข	3.1 รู้จักชื่อของตัวเอง 3.2 เขียนชื่อของตัวเอง 3.3 รู้จักตัวอักษรและเสียงของ ตัวอักษร 3.4 นับ 1-5 3.5 นับจาก 5 มาถึง 1 3.6 นับสิ่งของเพิ่มจนถึง 5 3.7 อ่านหนังสืออย่างอิสระ 3.8 วาดภาพ บ้าน รถ และคน 3.9 จับดินสอและเขียนได้กวีวี 3.10 รู้จังหวะและเพลง 3.11 รู้จักสีต่าง ๆ 3.12	5.2 มีทักษะและความรู้ทาง วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และ สังคมศึกษา 5.3 มีทัศนคติที่ดีต่อตัวเอง ในการทำงาน มีความมุ่งมั่นในการ ทำงาน 5.4 มีความคิดริเริ่มและเพื่อน ตนเอง มีจินตนาการ มีความคิด ริเริ่ม สร้างสรรค์ 5.5 การรู้ตัวอักษรและชื่อ ของตัวเองและสามารถเขียนได้ 5.6 อ่านหนังสืออย่างอิสระ 5.7 การรับฟัง ให้ความสนใจ และสื่อสารกับผู้อื่น	
3.2 รูปแบบการเรียนรู้ คือ มี ความกระตือรือร้นใน ประสบการณ์ใหม่ๆ มีความคิด ริเริ่มและหัดตนเอง มีจินตนาการ มีความถนัด	5. ความพร้อมด้านภาษา ความสามารถในการสื่อสาร ด้วยการพูดที่ชัดเจน บ่งบอก ความต้องการ รวมไปถึงการ ฟังและการทำตาม	6. สร้างทักษะทาง วิทยาศาสตร์	ได้รับคำแนะนำ	4.5 ความสามารถในการจำ 5. ทักษะในการสื่อสารและความรู้ พื้นฐาน 5.1 ความสามารถในการเล่า เรื่อง 5.2 การบอกความต้องการ ของตนเอง 5.3 ใช้ภาษาตัวเองได้อย่างมี ประสิทธิภาพ			
4. พัฒนาการด้านภาษา	4.1 ภาษาพูด คือ การฟัง พูด การเข้าใจสังคม เช่นการแนะนำตัวเอง การบอกความรู้สึก บอก ประวัติ การตั้งคำถาม การเล่า เรื่อง						

ตารางที่ 1 (ต่อ) ความพร้อมของเด็กในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

Ready Children (The National Education Goals Panel, 1998)	School Readiness (Serry et al., 2014)	Ready child (Virginia's Definition of School Readiness, n.d.)	Ready Child indicator (Mary, 2004)	ความพร้อมทางการเรียน school readiness (Janus & Offord, 2007)	ความพร้อมที่จำเป็นต่อการเริ่มต้นเรียน ในโรงเรียนของเด็ก (Deam & Millington, 2011)	หลักสุทธการศึกษายุววัยพุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)	ผู้วิจัยสงคราะห์
<p>4.2 การรู้หนังสือที่เกิดขึ้นใหม่ คือ สนใจหนังสือใหม่ ๆ ที่หลากหลาย จัดจําเรื่องที่น่าสนใจ 4.3 รู้จักตัวอักษร ระบบคำศัพท์กับตัวอักษร เสียงกับการผสมอักษร เขียนชื่อตัวเอง</p> <p>5. พัฒนาการด้านสติปัญญาและความรู้พื้นฐาน</p> <p>5.1 ความรู้ทางกายภาพของสิ่งต่าง ๆ เช่น สี รูปทรง ผ่านการสังเกต สํารวจ และประสบการณ์</p> <p>5.2 ความรู้ด้านคณิตศาสตร์และตรรกะ สร้างความเข้าใจ ความเหมือนความต่างของคน</p> <p>5.3 ความรู้เรื่องพื้นฐานทั่วไป</p> <p>5.4 ความสามารถทางสติปัญญา เช่น การแก้ปัญหา</p>							

2. รอยเชื่อมต่อทางการศึกษา

การเปลี่ยนชั้นเรียนนั้นทำให้เกิดความยุ่งยากกับตัวเด็ก รอยเชื่อมต่อที่ดีจึงลดช่องว่างของการเปลี่ยนแปลงนั้นได้ ในที่นี้จึงขอนำเสนอ ความหมายของรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา หลักการในการเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลและประถมศึกษาความสัมพันธ์ของความพร้อมทางการเรียน และรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา แนวทางการเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลประถมศึกษาในประเทศไทยและต่างประเทศ

2.1 ความหมายของรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา

Dunlop and Fabian (2002) กล่าวว่า รอยเชื่อมต่อ คือ การส่งผ่านจากสถานที่หนึ่ง วยหนึ่ง รัฐหนึ่งรูปแบบหนึ่ง หรือหัวข้อเรื่องหนึ่ง ไปยังสถานการณ์ใหม่เมื่อเวลาผ่านไป

Department of Education and Early childhood Development (2009) ให้ความหมายของรอยเชื่อมต่อการศึกษาว่า หมายถึง ช่วงการเปลี่ยนแปลงของเด็กและครอบครัวซึ่งมีความท้าทาย เป็นกระบวนการที่เด็กและครอบครัวจะมีการปรับตัวเข้ากับบริบท ความคาดหวัง การปฏิสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ใหม่ ๆ กับโรงเรียน

สุจิตพร สีสัน (2550) กล่าวถึง ความหมายของรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา คือ ช่วงของการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งหนึ่งไปยังอีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งรวมถึงระบบการศึกษาแบบใหม่ การเลื่อนชั้นเรียนใหม่ การพบกับเพื่อใหม่ ครูคนใหม่ ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมแบบใหม่ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้อาจทำให้เกิดความไม่แน่ใจ และกังวลใจขึ้น การสร้างการดำเนินการในรอยเชื่อมต่อจะทำให้ลดความกังวลดังกล่าวในมีน้อยที่สุด

ยศวีร์ สายฟ้า (2557) ได้ให้ความหมายของรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา หมายถึง ช่วงของการเปลี่ยนผ่านจากระดับชั้นเรียนหนึ่งไปยังระดับชั้นเรียนอีกระดับหนึ่ง ซึ่งมีรูปแบบและธรรมชาติในการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า รอยเชื่อมต่อทางการศึกษาคือ ช่วงของการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผ่านจากระดับชั้นเรียนหนึ่งไปยังระดับชั้นเรียนอีกระดับหนึ่ง ที่มีธรรมชาติและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลโดยตรงกับเด็กในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ใหม่ และอาจทำให้เด็กเกิดความกังวลใจ

2.2 หลักการในการเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลและประถมศึกษา

Yeboah (2002) ได้สรุปหลักการที่จะทำให้การเชื่อมต่อในระยะการเปลี่ยนแปลงไปสู่โรงเรียนราบรื่นและประสบความสำเร็จ ดังนี้

1) การยอมรับว่าการเปลี่ยนแปลงจากการศึกษาในชั้นอนุบาลไปยังชั้นประถมศึกษานั้น มีความสำคัญเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อความสำเร็จในระยะเปลี่ยนแปลง

- 2) นโยบายของการจัดการศึกษาในชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษาต้องสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงที่ราบรื่น คือ การมีองค์ประกอบของการจัดการศึกษาร่วมกันในระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้ระยะการเปลี่ยนแปลงประสบความสำเร็จ
- 3) การเปลี่ยนแปลงจากชั้นอนุบาลไปยังชั้นประถมศึกษา คือ เมื่อเด็กจบอนุบาล ครูต้องแนะนำโรงเรียนใหม่ให้แก่เด็กเข้าเรียนประถมศึกษาต่อ
- 4) การสรุปผลของความจำเป็นของเด็กในช่วงระยะการเปลี่ยนแปลง ในการจัดการและการฝึกฝนในชั้นประถมศึกษา
- 5) เด็กจำเป็นต้องได้รับการเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษา ผ่านการจัดโปรแกรมในระยะเวลาการเปลี่ยนแปลงจากชั้นอนุบาลไปยังชั้นประถมศึกษา
- 6) การสนับสนุนที่ต่อเนื่องช่วยให้การเปลี่ยนแปลงนั้นประสบความสำเร็จ
- 7) การแลกเปลี่ยนข้อมูลความก้าวหน้าของเด็กระหว่างครูทั้งอนุบาลและประถมศึกษา รวมถึงผู้ปกครอง ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงประสบความสำเร็จ
- 8) การจัดการศึกษาอนุบาลต้องต่อเนื่องกับชั้นประถมศึกษา ซึ่งมีความสำคัญต่อความสำเร็จในระยะเปลี่ยนแปลง
- 9) ความจำเป็นของการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างระดับอนุบาลและประถมศึกษาเพื่อให้เด็กได้รับประโยชน์
- 10) วัฒนธรรมและวิธีการสอนของโรงเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงได้จากการเรียนรู้ในสิ่งที่ไม่รู้และสิ่งที่เด็กต้องการในชั้นประถมศึกษา
- 11) ระยะการเปลี่ยนแปลงจะราบรื่นเมื่อเด็กมีเพื่อนและสร้างสัมพันธ์กับเพื่อนในระหว่างระยะการเปลี่ยนแปลง
- 12) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทำให้เกิดความสำเร็จในระยะการเปลี่ยนแปลง
- 13) ความสำเร็จในช่วงระยะการเปลี่ยนแปลงเกิดจากความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน
- 14) ภูมิหลังปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของเด็กต้องพิจารณา ซึ่งจะส่งผลกับความความสำเร็จของช่วงการเปลี่ยนแปลง
- 15) รูปแบบการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มชนกลุ่มน้อยสามารถวางแผน และจัดโปรแกรมในการจัดประสบการณ์ได้
- 16) วัฒนธรรมและภาษามีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในระยะเปลี่ยนแปลง
- 17) สิ่งที่เป็นพิเศษที่เด็กเปลี่ยนแปลงจากชั้นอนุบาลไปยังชั้นประถมศึกษาคือการยอมรับโปรแกรมและหลักการพัฒนาการในระยะเปลี่ยนแปลง

18) การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลที่ต้องการส่งเสริมความสำเร็จในระยะเปลี่ยนแปลง

19) ผู้เชี่ยวชาญของเด็กปฐมวัยและเด็กประถมศึกษาต้องพิจารณามุมมองของเด็กด้วย

20) ความต้องการผู้ดำเนินการและประเมินผลของโปรแกรมของอนุบาลและประถมศึกษา นโยบาย และการปฏิบัติในระยะเปลี่ยนแปลงที่จะช่วยปรับแก้เพื่อให้โปรแกรมประสบความสำเร็จ

Fabian and Dunlop (2007) ได้เสนอผลการวิเคราะห์แง่มุมของรอยเชื่อมต่อที่ราบรื่น ดังนี้

1) การจัดกิจกรรมต่างๆต้องส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กก้าวข้ามผ่านช่วงรอยเชื่อมต่อได้ ให้เด็กเข้าใจวิถีของการเรียนรู้ พัฒนาความคิดแบบค่อยเป็นค่อยไป เรียนแบบทางการผสมผสานกับกิจกรรมการเล่น

2) การสนับสนุนให้มีทักษะทางอารมณ์สังคมที่ดี และมีสุขภาพที่ดีระหว่างรอยเชื่อมต่อ พัฒนาเด็กให้เป็นคนอารมณ์คงที่มีทัศนคติที่ดี และมีความสามารถในการสื่อสารเกี่ยวกับตนเองได้ จะทำให้เด็กปราศจากความกลัวและเป็นเด็กที่มีความสุข

3) การสื่อสารระหว่างครูอนุบาล ครูประถม และผู้ปกครองเนื่องจากการเปลี่ยนในช่วงรอยเชื่อมต่อนี้ทั้ง 3 กลุ่มมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับเด็ก ซึ่งการสื่อสารที่ตรงกันทำให้การสนับสนุนเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อจะประสบความสำเร็จ

Evidence Response (2014) ได้สรุปหลักสำคัญในของการเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างอนุบาลและประถมศึกษา 7 ข้อ ดังนี้

1) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนแบบไม่เป็นทางการเป็นการเรียนแบบทางการเป็นกระบวนการที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเด็กจะต้องปรับตัวกับสภาพแวดล้อมใหม่ การเข้าสังคม และรูปแบบการเรียนการสอน

2) การคำนึงถึงตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการปรับตัวของเด็ก

3) การมีปฏิสัมพันธ์กับครูเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถป้องกันปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดกับเด็กในช่วงเชื่อมต่อได้

4) การมีส่วนร่วมของเด็ก ผู้ปกครองและครู จะสร้างความคุ้นเคยให้กับเด็ก การสื่อสารกับครอบครัว การรายงานพัฒนาการและประสบการณ์จากครู

5) ครูทำกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยให้เด็กคุ้นเคยกับโรงเรียน เช่น การทำกิจกรรมก่อนเปิดเทอม การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในห้องเรียน

6) ผู้ปกครองต้องไม่กังวลว่ารอยเชื่อมต่อจะมีผลกระทบต่อประสบการณ์ของเด็ก โดยอาศัยการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

7) การประสานการทำงานร่วมกันระหว่างครูอนุบาลและครูประถมศึกษา โดยการสร้างความสัมพันธ์แบบต่างๆ การหาเวลาว่างเพื่อพูดคุยกันในเรื่องของการทำงาน

Margetts (2002) เสนอหลักการของรอยเชื่อมต่อ 3 ด้าน ดังนี้

1) การช่วยให้เด็กมีความคุ้นเคยกับสถานการณ์ใหม่ การมีส่วนร่วมในการแนะนำเด็ก สามารถช่วยให้ครูเริ่มต้นอย่างอ่อนโยนกับชีวิตในโรงเรียนของเด็ก การเสริมต่อการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผู้ใหญ่แนะนำเด็กในระหว่างการแก้ปัญหา ซึ่งในที่นี้การเรียนรู้สังคมหรือวัฒนธรรมใหม่เป็นสิ่งที่เด็กจะต้องเผชิญและครูต้องเป็นผู้แนะนำ ทำให้เด็กปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและสังคม ครูสามารถแนะนำผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ เช่น การจัดให้มีการเยี่ยมชมโรงเรียน การพบกับครูหรือหัวหน้าครู การจัดกลุ่มกับเพื่อนที่อยู่ห้องเดียวกันมาชมห้องเรียนใหม่ด้วยกัน เพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมและสนใจในกิจกรรมของชั้นเรียน และการให้เด็ก ๆ ทำความรู้จักกัน ทำให้เด็กที่เพิ่งเข้ามาใหม่เกิดความมั่นใจและมีความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมใหม่รวมถึงเพื่อนใหม่ด้วย

2) การแจ้งข่าวกับผู้ปกครองเกี่ยวกับโรงเรียน การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองในระหว่างปิดเทอม และตลอดช่วงเปิดเทอม ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยลูก เรื่องการทำการบ้าน หรือการเป็นครูอาสาสมัคร ซึ่งผู้ปกครองส่วนมากไม่ค่อยสนใจและไม่เข้าใจการสอนของครู รวมไปถึงความคาดหวังทางด้านพฤติกรรมของเด็ก การได้สื่อสารกับผู้ปกครองช่วยสร้างความเข้าใจได้มากขึ้น

3) ครูได้รับแจ้งเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กและประสบการณ์เดิมการทำงานร่วมกันระหว่างครูอนุบาลและครูประถมศึกษาในการทำความรู้จักเด็กในชั้นเรียน ซึ่งครูอนุบาลจะรู้จักเด็กมากกว่าและจะส่งต่อข้อมูลเด็กไปให้ครูประถมศึกษา นอกจากการทำงานร่วมกันของครูแล้ว ข้อมูลของเด็กจากครอบครัวก็สามารถช่วยครูประจำชั้นประถมได้รู้จักนักเรียนในชั้นเรียนได้เร็วขึ้น

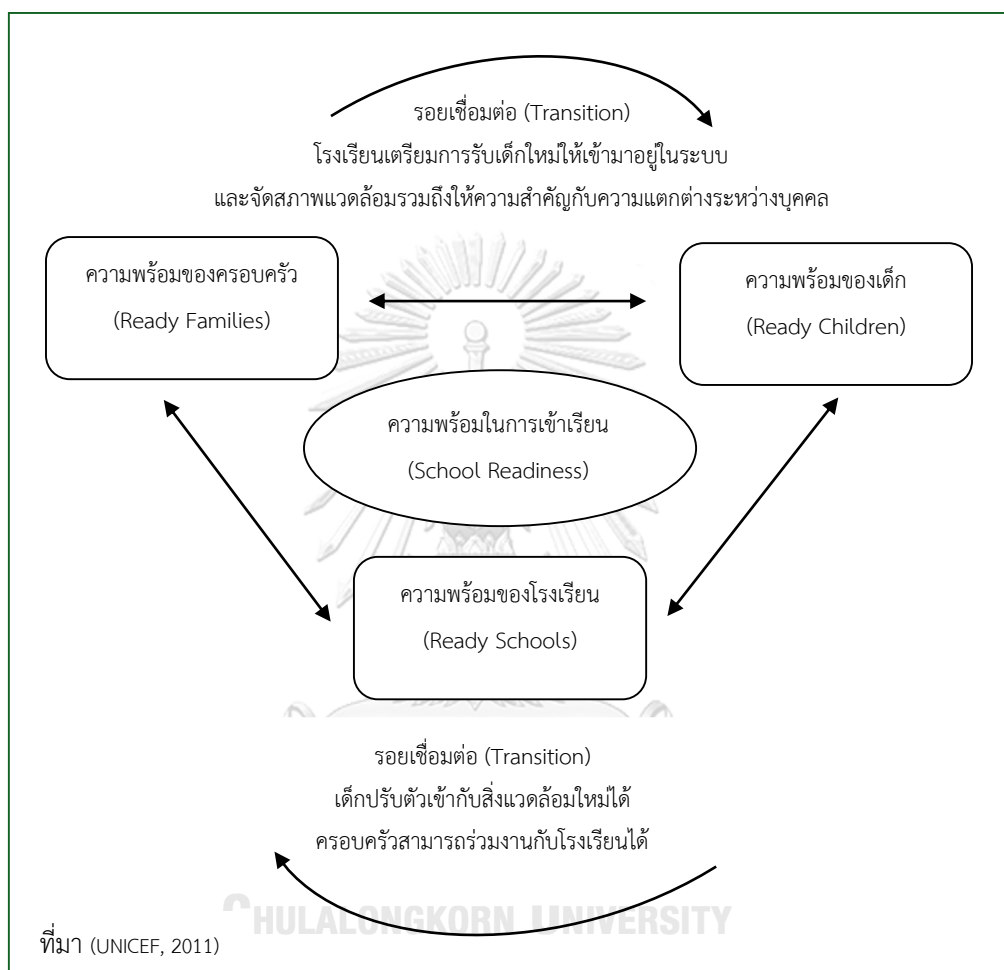
2.3 ความสัมพันธ์ของความพร้อมทางการเรียน และรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา

Fabian and Dunlop (2007) กล่าวว่า ในช่วงของการเชื่อมต่อไปยังชั้นประถมศึกษา ต้องคำนึงถึงความพร้อมในการเข้าเรียน และความพร้อมของโรงเรียน ซึ่งความพร้อมของการเข้าเรียนเน้นไปการส่งเสริมพัฒนาการและสร้างความมั่นใจในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาในอายุที่เหมาะสม ส่วนความพร้อมของโรงเรียน คือการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้

Unicef (2011) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของความพร้อมในการเข้าเรียนกับรอยเชื่อมต่อว่า ความพร้อมในการเข้าเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญของกระบวนการที่เป็นมิตรกับเด็ก เมื่อเด็กและครอบครัวเตรียมตัวสำหรับการเข้าโรงเรียน และในขณะเดียวกันโรงเรียนต้องเตรียมเพื่อรับนักเรียนและทำงานร่วมกับครอบครัว เช่น การรับสมัครเด็กตลอดจนถึงโรงเรียนเปิดเทอม ซึ่งทั้งเด็ก

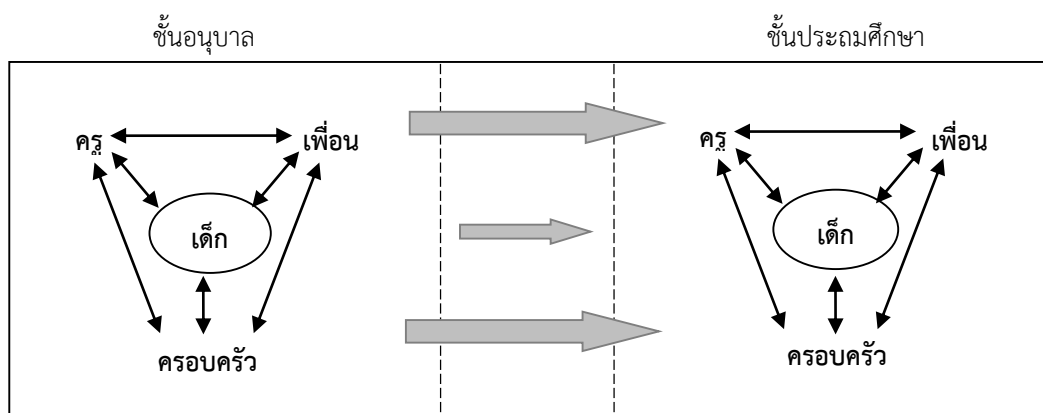
ครอบครัว และโรงเรียน ต้องทำงานร่วมกัน เพื่อให้ช่วงระยะเวลาของรอยเชื่อมต่อนั้นราบรื่น ทุกส่วนต้องสนับสนุนซึ่งกันและกัน การสร้างและเตรียมรอยเชื่อมต่อนี้จากชั้นอนุบาลมาจนถึงชั้นประถมศึกษา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ของความพร้อมในการเข้าเรียนกับรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา

Rimm-kaufman and Pianta (2000) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของความพร้อมในการเข้าเรียนกับรอยเชื่อมต่อโดยการสร้างแผนภาพ “แบบจำลองเชิงนิเวศและพลวัตของการเปลี่ยนแปลง” ซึ่งดัดแปลงมาจากแผนภาพทฤษฎีนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แบบจำลองเชิงนิเวศและพลวัตของการเปลี่ยนแปลง

ที่มา (Rimm-kaufman & Pianta, 2000)

แผนภาพนี้แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างครู เพื่อน และครอบครัว ที่อยู่ในบริบททั้งสอง ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อชีวิตเด็กนั้นอาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาและชี้ให้เห็นว่าความพร้อมนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวเด็กเพียงอย่างเดียว แต่ครอบครัวและโรงเรียนต้องมีความพร้อมสำหรับเด็กด้วย

Serry et al. (2014) กล่าวว่า รอยเชื่อมต่อไปสู่ชั้นประถมศึกษา มีหลากหลายตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเด็กและตัวที่สำคัญคือความพร้อมในการเข้าเรียน ซึ่งมีหลายด้านและจะช่วยให้ก้าวผ่านรอยเชื่อมต่อไปได้ง่ายและราบรื่น

2.4 ความแตกต่างของการจัดการเรียนรู้ระหว่างชั้นอนุบาล และชั้นประถมศึกษา

สภาพบริบทที่มีความแตกต่างกันในการจัดการเรียนรู้ระหว่างชั้นอนุบาล และชั้นประถมศึกษา (ยศวีร์ สายฟ้า, 2557) ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความแตกต่างของการจัดการเรียนรู้ระหว่างชั้นเรียนอนุบาล และชั้นเรียนประถมศึกษา

ด้าน	ชั้นเรียนอนุบาล	ชั้นเรียนประถมศึกษา
หลักการสำคัญ	การพัฒนาเด็กแบบองค์รวม	การพัฒนาเด็กแบบองค์รวม การเรียนรู้อย่างเป็นทางการ เน้นเนื้อหาวิชาการ
หลักสูตร	หลักสูตรมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมตามความสนใจ ความต้องการ และศักยภาพของเด็ก	หลักสูตรเป็นแบบแผนตายตัว มีมาตรฐาน และตัวชี้วัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ชัดเจน

ตารางที่ 2 (ต่อ) ความแตกต่างของการจัดการเรียนรู้ระหว่างชั้นเรียนอนุบาล และชั้นเรียนประถมศึกษา

ด้าน	ชั้นเรียนอนุบาล	ชั้นเรียนประถมศึกษา
ตารางเรียน	ระยะเวลาแบ่งตามการทำกิจกรรมต่างๆ ส่วนใหญ่ประมาณ 6 กิจกรรมหลักต่อวัน	ระยะเวลาแบ่งเป็นคาบเรียนชัดเจน แยกกันไปตามรายวิชา ส่วนใหญ่ประมาณ 5-6 คาบต่อวัน
ระยะเวลาเรียน	ระยะเวลาเรียนขึ้นอยู่กับการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมใช้เวลาค่อนข้างสั้น ระยะเวลาที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้	ระยะเวลาเรียนขึ้นอยู่กับคาบเรียนและวิชา ระยะเวลาค่อนข้างคงที่เปลี่ยนแปลงยาก ใช้เวลาคาบเรียนละ 45-60 นาที
แนวทางการจัดกิจกรรม	การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเล่น เน้นการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านประสบการณ์ตรง เน้นการลงมือปฏิบัติ	การเรียนรู้เน้นกิจกรรมที่อิงเนื้อหาเชิงวิชาการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และเน้นการทำแบบฝึกหัดจนเกิดความชำนาญ
บทบาทของครูประจำชั้น	มีครูประจำชั้นคนเดียว อาจจะมีครูพี่เลี้ยงร่วมสอนด้วยเป็นบางบริบท	มีครูประจำชั้นหนึ่งคน สอนวิชาหลัก เช่นภาษาไทย คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ฯลฯ ส่วนวิชาอื่น ๆ จะสอนโดยครูพิเศษ
การวัดและประเมินผล	เน้นการประเมินตามสภาพจริง โดยประเมินทั้งพัฒนาการและการเรียนรู้	เน้นการประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้วัดในหลักสูตร โดยใช้แบบทดสอบในการประเมิน เพื่อพิจารณาว่าเลื่อนชั้นได้หรือจบการศึกษาได้หรือไม่
การจัดสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียน	จัดห้องเรียนให้มีมุมประสบการณ์ มีสื่ออุปกรณ์มากมาย สภาพห้องเรียนสามารถปรับเปลี่ยนใช้ทำกิจกรรมได้หลากหลาย	จัดชั้นเรียนตามแบบห้องบรรยาย มีป้ายนิเทศและมุมหนังสือ สภาพห้องเรียนไม่ค่อยเอื้อต่อการทำกิจกรรมที่หลากหลาย

2.5 แนวทางการเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลประถมศึกษา

การเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลประถมศึกษาในประเทศและต่างประเทศ จากการศึกษาตำรา และเอกสาร สรุปได้ดังนี้

2.5.1 การเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลประถมศึกษา ในประเทศ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) กล่าวว่า การสร้างรอยเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสำคัญอย่างยิ่ง บุคลากรทุกฝ่ายจะต้องให้ความสนใจในการลดช่องว่างของความไม่เข้าใจในการจัดการศึกษา ทั้งสองระดับ ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ตัวเด็ก ผู้สอน ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ทั้งนี้ระบบการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จะประสบผลสำเร็จต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทเป็นผู้นำ ในการสร้างรอยเชื่อมต่อระหว่างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในช่วงอายุ 3-5 ปีกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยต้องศึกษาหลักสูตรทั้งสองระดับ เพื่อทำความเข้าใจ จัดระบบการบริหารงานด้านวิชาการที่เอื้อต่อการเชื่อมโยงการศึกษา โดยการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อ ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้

1.1) จัดประชุมผู้สอนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา ร่วมกัน พัฒนารอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสองระดับให้เป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษา เพื่อผู้สอนทั้งสองระดับได้เตรียมการสอนให้สอดคล้องกับเด็กวัยนี้

1.2) จัดหาเอกสารด้านหลักสูตร และเอกสารทางวิชาการของทั้งสองระดับ มาไว้ให้ผู้สอนและบุคลากรอื่น ๆ ได้ศึกษาทำความเข้าใจอย่างสะดวกและเพียงพอ

1.3) จัดกิจกรรมให้ผู้สอนทั้งสองระดับมีโอกาสแลกเปลี่ยน เผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้รับจากการอบรม ดูงาน ซึ่งไม่ควรจัดให้เฉพาะผู้สอนในระดับเดียวกัน เท่านั้น

1.4) จัดเอกสารเผยแพร่ตลอดจนกิจกรรมสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

1.5) ระหว่างที่เด็กอยู่ในระดับปฐมวัย ผู้บริหารควรจัดให้มีการพบปะทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง เพื่อผู้ปกครองจะได้สร้างความเข้าใจและสนับสนุนการเรียนการสอนของบุตรหลานตนได้อย่างถูกต้อง

1.6) สถานศึกษาที่มีเด็กทั้งสองระดับควรจัดกิจกรรมที่ผู้สอน ผู้ปกครองและเด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกันในบางโอกาส

1.7) สถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ ควรจัดปฐมนิเทศ ผู้ปกครอง 2 ครั้ง คือก่อนเด็กเข้าเรียนระดับปฐมวัย และก่อนเด็กจะเลื่อนชั้นขึ้น

ประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจการศึกษาทั้งสองระดับ และให้ความร่วมมือช่วยเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ดีขึ้น

2) ผู้สอนระดับปฐมวัยจะต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กของตนแล้ว ตลอดศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองและบุคลากรอื่น ๆ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวก่อนเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดย ผู้สอนอาจจัดกิจกรรมดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.1) เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อส่งต่อผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนระดับประถมศึกษาสามารถใช้ข้อมูลนั้นช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ใหม่ต่อไป

2.2) พูดคุยกับเด็กถึงประสบการณ์ที่ดี ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

2.3) จัดให้เด็กได้มีโอกาสทำความรู้จักกับผู้สอนตลอดจนสภาพแวดล้อม บรรยากาศของห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งที่อยู่ในสถานศึกษาเดียวกันหรือสถานศึกษาอื่น

3) ผู้สอนระดับประถมศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนา จัดการเรียนรู้อันในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของตนให้ต่อเนื่องกับการพัฒนาเด็กในระดับปฐมวัย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.1) จัดกิจกรรมให้เด็กและผู้ปกครองมีโอกาสได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกับ ผู้สอนและห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเปิดภาคเรียน

3.2) จัดสภาพห้องเรียนให้ใกล้เคียงกับห้องเรียนระดับปฐมวัย โดยจัดให้มี มุมประสบการณ์ภายในห้องเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ เช่น มุมหนังสือ มุมเกมการศึกษามุมของเล่น เพื่อช่วยให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ปรับตัวและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

3.3) จัดกิจกรรมสร้างข้อตกลงที่เกิดจากเด็กร่วมกันเกี่ยวกับการปฏิบัติตน

3.4) เผยแพร่ข่าวสารด้านการเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กผู้ปกครอง และชุมชน

4) ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาต้องทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาทั้งสองระดับ และเข้าใจว่าถึงแม้เด็กจะอยู่ในระดับประถมศึกษา แต่เด็กยังคงต้องการ

ความรัก ความเอาใจใส่ การดูแลและการปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ได้แตกต่างไปจากระดับปฐมวัยและควรให้ความร่วมมือกับผู้สอนและสถานศึกษาในการช่วยเตรียมตัวเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวได้เร็วยิ่งขึ้น

ยศวีร์ สายฟ้า (2557) ได้เสนอแนวทางการปฏิบัติสำหรับครูประถมศึกษาในการจัดการเรียนรู้ในช่วงรอยเชื่อมต่อระหว่างชั้นอนุบาลและประถมศึกษา มีดังนี้

1) เรียนรู้และทำความเข้าใจธรรมชาติของเด็กที่กำลังอยู่ในช่วงรอยเชื่อมต่อ ด้วยการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในช่วงอายุนี้นี้ ก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2) สร้างความตระหนักและทำความเข้าใจ บทบาทของครูประถมศึกษาที่มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้และการปรับตัวของเด็ก ในช่วงรอยเชื่อมต่อให้สำเร็จ ซึ่งครูต้องมีความยืดหยุ่นและเน้นการจัดการเรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

3) ทำงานร่วมกันเป็นทีมกับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับเด็ก โดยการประสานงานกับครูอนุบาลที่เคยประจำชั้นของเด็กเพื่อขอรับข้อมูลของเด็ก จัดการประชุมร่วมกันก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อให้ครูประจำชั้นระดับประถมศึกษาได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเด็ก หรือการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครองและครอบครัว เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการจัดการเรียนรู้ในช่วงรอยเชื่อมต่อ

4) จัดทำระบบฐานข้อมูลของเด็กแต่ละคนโดยละเอียด โดยทำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อใช้ข้อมูลอ้างอิงในการเรียนรู้ทำความเข้าใจ และวางแผนการจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล รวมถึงข้อมูลในการระบุข้อจำกัดและปัญหาที่เด็กพบในช่วงระยะรอยเชื่อมต่อ เพื่อให้ครูการสนับสนุนและช่วยเหลือเด็กแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม

5) วางแผนและจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เน้นการปรับตัวอย่างสมดุลตามพัฒนาการทุกด้านในช่วงรอยเชื่อมต่อ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเล่นและการลงมือปฏิบัติ รวมไปถึงการได้เคลื่อนไหวร่างกาย ร้องเพลง การผลิตผลงานศิลปะ และการทำกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน

6) จัดการเรียนรู้ในลักษณะของโปรแกรมเชื่อมต่อก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อสร้างความคุ้นเคยให้กับเด็กในการมาโรงเรียนก่อนเปิดภาคเรียนจริง และจัดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้กิจวัตรประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

7) จัดการเรียนรู้ตามแนวคิด self-contained classroom โดยครูประจำชั้นสามารถวิชาหลักได้ ครูก็จะสามารถใช้เวลาในการอยู่กับเด็กได้อย่างเต็มที่ ได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเด็กในชั้นเรียนเป็นรายบุคคลได้เร็วขึ้น และเด็กยังทำความรู้จักและปรับตัวเข้ากับครูได้เร็วขึ้นอีกด้วย

8) พยายามสร้างทัศนคติกับเด็กในการมาโรงเรียน โดยการเปิดโอกาส และให้อิสระกับเด็กขณะอยู่ในชั้นเรียน ทำให้เด็กรู้สึกผ่อนคลายในการมาโรงเรียน รวมไปถึง การเสริมแรงเมื่อเด็กทำสิ่งต่าง ๆ ได้ประสบผลสำเร็จในชั้นเรียน

9) จัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้คล้ายกับบ้าน เพื่อให้เด็กเกิดความคุ้นเคย และครูควรจัดตารางและกิจวัตรต่าง ๆ ให้ชัดเจนและเป็นระบบ รวมไปถึงกำหนดกติกา และข้อตกลงในชั้นเรียนให้ชัดเจน เพื่อที่เด็กจะสามารถปฏิบัติตามได้ง่าย

สรุปได้ว่าประเทศไทยมีแนวทางการสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้น อนุบาลและประถมศึกษาที่กล่าวไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และบทความวิจัย ของยศวีร์ สายฟ้า (2557) โดยให้ความสำคัญกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็ก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูทั้งระดับชั้นอนุบาลและประถมศึกษา รวมไปถึงผู้ปกครอง ซึ่งมีบทบาทแตกต่างกันไปเพื่อช่วยเหลือ เด็กในการปรับตัวในช่วงรอยเชื่อมต่อ

2.5.2 การสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลประถมศึกษาของต่างประเทศ

ประเทศสกอตแลนด์ มีการสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลและ ประถมศึกษาที่เรียกว่า Apprenticeship Model (Dunlop, 2002 as cited in Fabian & Dunlop, 2007) ซึ่งช่วยเสริมสร้างให้เด็กมีความมั่นใจและเกิดความคุ้นเคยกับชั้นประถมศึกษา โดยการคัดเลือก บุคคลที่จะดำเนินการส่งเสริมเด็กในช่วงระยะเชื่อมต่อ ทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เริ่มจาก การวางแผนการดำเนินงานทั้งหมด ใช้กิจกรรมเพื่อให้เด็กอนุบาลได้ไปทัศนศึกษาชั้นเรียน ประถมศึกษา และให้เด็กที่เรียนในชั้นประถมได้กลับมาทำกิจกรรมในชั้นเรียนอนุบาล เพื่อให้เด็ก อนุบาลที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษามีความมั่นใจกับชั้นเรียนใหม่ อีกทั้งการทำความรู้จักกับครู คนใหม่ เด็กได้ทำกิจกรรมในแบบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาอย่างต่อเนื่องก่อนการเปิดเทอม เมื่อถึง เวลาที่เด็กกับผู้ปกครองมาที่ชั้นเรียนประถม เด็กสามารถเข้าห้องเรียนด้วยความมั่นใจ และสามารถ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียนได้ดี

Griebel and Niesel (2002) ได้นำเสนอรอยเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้น อนุบาลประถมศึกษาในประเทศเยอรมนี โดยเริ่มแรกจากกระบวนการทำความเข้าใจระหว่างครูและ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานในช่วงรอยเชื่อมต่อ เพื่อลดปัญหาเรื่องความคาดหวังที่ต่างกันซึ่งอาจ ส่งผลให้เด็กเครียด ใช้การสื่อสารระหว่างครอบครัว ครูอนุบาล และครูประถม ศึกษาแลกเปลี่ยน เรียนรู้กันในเรื่องการเรียนของเด็กที่มีความแตกต่างกันตามสถานการณ์และร่วมกันวางแผน รวมถึง การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ เพื่อการเรียนรู้ของเด็กที่จะเปลี่ยนไปการเรียนแบบทางการ

การศึกษารอยเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลประถมศึกษาในประเทศเดนมาร์ก (Brostöm, 1998) เริ่มต้นจากการคำนึงถึงความพร้อมและพัฒนาการของเด็ก รวมไปถึงการทำงานอย่างใกล้ชิดกับผู้เลี้ยงดูเด็กหรือผู้ปกครอง และจัดทำหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของเด็กอนุบาล โดยการสังเกตการทำกิจกรรมต่างๆ และผลงานของเด็กที่สะท้อนถึงพัฒนาการแต่ละบุคคล จากนั้นจึงวางแผนกิจกรรมในช่วงรอยเชื่อมต่อให้มีความสอดคล้องกัน นอกจากนั้นแล้วการส่งเสริมทักษะทางสังคม การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเป็นสิ่งที่สำคัญต่ออารมณ์ และความรู้สึกที่ดี ส่งผลให้เด็กเกิดความมั่นใจและมีความสุขในการมาเรียนในชั้นเรียนประถม

การสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลประถมศึกษาในประเทศเนเธอร์แลนด์ (Van der Aaisvoort, 2007) ได้กล่าวว่า ระบบการศึกษาภาคบังคับจะรับเด็กตั้งแต่อายุ 5 ขวบ ซึ่งอยู่ในระดับชั้นอนุบาล และใช้การจัดการศึกษาให้มีลักษณะคล้ายกับอนุบาลในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 และจะเริ่มการเรียนรู้แบบอ่าน - เขียน และคณิตศาสตร์ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รวมไปถึงการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เพื่อลดปัญหาเด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ โดยการทดสอบเพื่อคัดกรองเด็กตั้งแต่อ่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเข้าพัฒนาส่งเสริมให้เกิดประโยชน์กับเด็ก

ประเทศฮ่องกงให้ความสำคัญกับรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลและประถมศึกษาโดยกำหนดนโยบายเพื่อให้ระยะเชื่อมต่อราบรื่น (Chan, 2010) ได้เสนอแนวทางการปฏิบัติของบุคคลที่เกี่ยวข้องในช่วงรอยเชื่อมต่อ ดังนี้

1) แนวทางในของรอยเชื่อมต่อที่มีประสิทธิภาพ

1.1) การปฏิบัติของช่วงรอยเชื่อมต่อ

(1) ครูชั้นอนุบาล

(1.1) เด็กอนุบาลได้มีประสบการณ์และสำรวจชีวิตในชั้นประถมศึกษา การมีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกับพี่ชั้นประถม ทำให้เด็กรู้สึกปลอดภัยและมีความสุขสบายในสภาพแวดล้อมใหม่

(1.2) ติดต่อสื่อสาร พูดคุย จัดประชุมผู้ปกครองและเด็ก โดยเฉพาะเด็กที่เข้าใหม่ เพื่อเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างนี้ ตลอดจนเตรียมพร้อมรับมือกับปัญหาที่จะต้องเกิด นอกจากนั้นยังต้องเชิญโรงเรียนประถมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตการเรียนในประถมศึกษา

(1.3) เตรียมความพร้อมด้านทักษะทางวิชาการและพฤติกรรม เช่น ทักษะการเขียนเบื้องต้น กิจกรรมการเขียนที่มีความหมาย และการอ่าน การแสดงอารมณ์ของตนเอง มากกว่าการให้เด็กคัด ฝึกการแสดงออกทางสังคม เช่น การเคารพผู้อื่น ไม่รบกวนเมื่อผู้อื่นพูดไม่ว่าจะเป็นครู หรือเพื่อน

(2) ครูชั้นประถมศึกษา

- (2.1) จัดการต้อนรับเด็กใหม่โดยการปฐมนิเทศ ทำสัปดาห์รอยเชื่อมต่อช่วงก่อนเปิดเทอม เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับสภาพ และสังคมของสิ่งแวดล้อมใหม่
- (2.2) จัดทำนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียนให้ชัดเจน เพื่อให้ครูและผู้ปกครองเข้าใจร่วมกัน เพื่อลดความเครียดของเด็ก
- (2.3) การวัดผลของระยะเชื่อมต่ออย่างต่อเนื่อง สิ่งที่สำคัญ คือ การปรับตัวของเด็ก

2) การทำงานร่วมกันระหว่างอนุบาลและประถม

- 2.1) การแลกเปลี่ยนกันระหว่างครูอนุบาลและครูประถม
- 2.2) การจัดกิจกรรมร่วมกัน
- 2.3) การแลกเปลี่ยนข้อมูลเด็กจากครูอนุบาลสู่ครูประถม
- 2.4) การสนับสนุนทางนโยบายในการทำงานร่วมกัน โดยการกำหนดกลุ่มคนที่จะทำงานในส่วนรอยเชื่อมต่อ

3) ความร่วมมือของครอบครัวกับโรงเรียน

- 3.1) การติดต่อสื่อสารที่หลากหลายช่องทาง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและครอบครัว
- 3.2) การสนับสนุนเชิงรุกกับครอบครัว ให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของรอยเชื่อมต่อ ผ่านกิจกรรมการสัมมนา หรือการอบรมเชิงปฏิบัติการ การแจกหนังสือ เป็นต้น
- 3.3) การสื่อสารสองทาง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อตกลงตลอดจนสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน

Einarsdottir (2003) ได้เสนอแนวทางการปฏิบัติเพื่อทำให้ช่วงรอยเชื่อมต่อระหว่างชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษาประสบความสำเร็จในประเทศไอซ์แลนด์ ดังนี้

- 1) ครูอนุบาลและเด็กอนุบาลไปเยี่ยมชมโรงเรียนประถมก่อนโรงเรียนเปิดเทอม
- 2) โรงเรียนประถมเชิญเด็กอนุบาลให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชั้นประถมศึกษา
- 3) ครูอนุบาลสังเกตการณ์ปฏิบัติของครูประถมศึกษา
- 4) พยายามใช้ความร่วมมือในการให้การศึกษาและวิธีการสอนทั้งชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษา

- 5) ครูอนุบาลและครูประถมพลัดกันสังเกตห้องเรียนและงานต่างๆ
ร่วมกัน
- 6) ครูประถมเรียนรู้ทำความเข้าใจเด็กอนุบาลที่กำลังจะขึ้นชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1
- 7) ครูประถมสังเกตกิจกรรมการปฏิบัติของชั้นเรียนอนุบาล
- 8) ประชุมครูทั้งอนุบาลและประถมเรื่องความแตกต่างของเด็กแต่ละคน
วิถีชีวิตเด็ก และพัฒนาการ
- 9) ครูอนุบาลและครูประถมพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับเด็ก
- 10) ครูประถมและอนุบาลประชุมแลกเปลี่ยนเรื่องการจัดการเรียนการ
สอน และความต่อเนื่องของการเรียนของเด็ก
- 11) เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้กับชั้นอนุบาล
- 12) จัดบันทึกประสบการณ์นักเรียนเป็นรายบุคคลและติดตามไปยังชั้น
เรียนประถม
- 13) ครูประถมพูดคุยกับเด็กอนุบาลเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน
- 14) ครูอนุบาลและครูประถมสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ร่วมกัน
- 15) ก่อนโรงเรียนเปิดเทอมครูอนุบาลและครูประถมจัดการประชุมกับ
ผู้ปกครอง
- 16) ครูอนุบาลติดตามเด็กไปยังชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และสอนเป็น
บางครั้ง

Ahtola et al. (2012) ได้เสนอแนวการปฏิบัติโดยเฉพาะในโรงเรียนประถมศึกษา
ในประเทศฟินแลนด์ ดังนี้

- 1) นักเรียนอนุบาลทำความเข้าใจกับกิจกรรมในโรงเรียนประถม โดยการ
เยี่ยมชมโรงเรียนประถม ครูหรือเด็กชั้นประถมไปพบกับเด็กชั้นอนุบาล
- 2) ครูชั้นอนุบาลและครูชั้นประถมได้ทำงานร่วมกัน เช่นการจัดกิจกรรม
ร่วมกัน การวางแผนการสอนร่วมกัน หรือการสอนร่วมกัน
- 3) เด็ก ผู้ปกครอง และครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้พบปะกัน
ก่อนโรงเรียนเปิดเทอม
- 4) ครูอนุบาล ครูประถมศึกษาปีที่ 1 และบุคคลพิเศษ (เช่น ครูเด็ก
พิเศษ นักจิตวิทยา) สนทนาเรื่องการเข้าเรียนร่วมกัน (เช่น ทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน)
- 5) ชั้นอนุบาลทำแฟ้มพัฒนาการเด็กแล้วส่งต่อข้อมูลมาให้แก่ครูชั้น
ประถมศึกษา

6) ครูอนุบาล และครูประถม บันทึกและปรับปรุงหลักสูตรอนุบาลและหลักสูตรประถมร่วมกัน

Van Genep (1980, as cited in Fabian & Dunlop, 2007) ได้เสนอแนวทางในการวางแผนเพื่อให้ระยะการเชื่อมต่อกับอนุบาลไปยังประถมศึกษาประสบความสำเร็จ ดังนี้

- 1) โรงเรียนมีคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบ และมีวิธีการในการดำเนินการต่างๆ ในช่วงระยะการเปลี่ยนแปลง
- 2) โรงเรียนเตรียมให้นักเรียนและผู้ปกครองได้มาเยี่ยมชมโรงเรียน และมีส่วนร่วมกับการเรียนของลูก การเรียนรู้ที่สร้างความคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมและบุคคล
- 3) โรงเรียนมีระบบการติดตามที่ใช้การสื่อสารที่มีคุณภาพ และมีปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดกับครอบครัว ก่อนและหลังโรงเรียนเปิดเทอม โดยเป็นข้อมูลประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับ และส่งไปยังผู้ปกครอง
- 4) โรงเรียนมีความไวต่อความต้องการเป็นรายบุคคลและการมีส่วนร่วมของกลุ่ม ตลอดจนมียุทธศาสตร์ในการส่งเสริมเด็ก
- 5) มีกระบวนการเข้าเรียนที่ยืดหยุ่นให้เด็กและผู้ปกครองพบความประทับใจในวันแรกของการมาโรงเรียน
- 6) เด็กได้มีเพื่อน และโรงเรียนมีระบบที่ช่วยให้เด็กมีเพื่อน
- 7) โรงเรียนมียุทธศาสตร์ที่ช่วยเด็กให้ได้รับการพัฒนาโดยการให้โอกาสให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง
- 8) หลักสูตรที่มีความต่อเนื่องจากอนุบาลไปประถม ที่คำนึงถึงการเรียนรู้ของเด็ก และสิ่งที่เด็กจะต้องได้รับการพัฒนา โดยมีครูร่วมกันวางแผนและร่วมกันใช้และพัฒนาหลักสูตร
- 9) การวัดและการประเมินผลของการจัดการในระยะการเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของผู้ที่มีส่วนร่วม และช่วยตั้งสมมติฐานของการตั้งค่า และพิจารณาจากทัศนคติของเด็ก
- 10) บุคลากรได้รับการอบรมเกี่ยวกับการทำงานกับเด็กที่เพิ่งเข้ามาเรียนใหม่

Dockett and Perry (2001) ได้เสนอแนวทางในการสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระดับประถมศึกษาที่ประสบผลสำเร็จของประเทศออสเตรเลีย ควรวางแผน ดังนี้

- 1) สร้างความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างเด็ก ผู้ปกครองและนักการศึกษา
- 2) สนับสนุนพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคลให้เป็นไปตามความสามารถ
- 3) จัดกิจกรรมปฐมนิเทศเพื่อสนับสนุนรอยเชื่อมต่อการศึกษาระดับประถมศึกษา

4) จัดหาแหล่งทุนและแหล่งทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน
ในช่วงรอยเชื่อมต่อ

5) ได้รับการมีส่วนร่วมกับบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน
ในช่วงรอยเชื่อมต่อ

6) วางแผนการดำเนินงานและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

7) ใช้วิธีการที่มีความยืดหยุ่น และมีความรับผิดชอบ

8) อยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจและมีความเคารพกันและกัน

9) ติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานในรอยเชื่อมต่อ

10) สื่อสารกันภายในครอบครัวและตัวเด็กภายในชุมชน

Fabian and Dunlop (2007) เสนอกิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้ในช่วงระยะ
การเชื่อมต่อจากอนุบาลไปยังประถมศึกษา ซึ่งเด็กจะสามารถปรับตัวกับสภาพแวดล้อมใหม่ผ่าน
กิจกรรมต่างๆ ที่สนับสนุนรอยเชื่อมต่อและเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมที่มีส่วนร่วมของเด็ก ครอบครัว
ผู้ปกครอง ครู โรงเรียนอนุบาล และโรงเรียนประถม รวมไปถึงชุมชน ดังนี้

1) การสนทนาพูดคุยและทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เช่น
การเยี่ยมชมทำความรู้จักกันระหว่างกลุ่มเด็กที่กำลังจะขึ้นประถม

2) การเรียนรู้ทำความรู้จักโรงเรียนสร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม
และบุคคล

3) พัฒนาความคิดของเด็กให้เด็กรู้ถึงความแตกต่างในรูปแบบการเรียน
จากการเล่น เป็นการเรียนแบบทางการ ให้เด็กเกิดความมั่นใจและเกิดความสนุกกับการเปลี่ยนแปลง
ไปสู่สิ่งใหม่ๆ

4) ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบการเล่นเป็นสิ่งแรกก่อนที่จะ
เปลี่ยนเป็นการสอนแบบทางการ

5) ใช้กระบวนการทางสังคมในการอยู่ร่วมกันสร้างความสัมพันธ์กันเพื่อ
นำไปสู่การเรียนรู้ต่อไป

Evidence Response (2014) กล่าวไว้ว่าเคล็ดลับในการดำเนินการในระยะการ
เชื่อมต่อจากผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1) วางแผนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กในระยะการเชื่อมต่อ เช่น
เด็กอนุบาลต้องการรู้อะไร เด็กประถมศึกษาต้องการรู้อะไร เป็นต้น

2) ใช้รูปแบบการสื่อสารข้อมูลที่หลากหลายกับผู้ปกครองและเด็กเช่น
เอกสารแผ่นพับ ดีวีดี สื่อออนไลน์ เป็นต้น

- 3) ทำให้โรงเรียนและห้องเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ผู้ปกครองสามารถเยี่ยมชมได้อย่างไม่เป็นทางการ
- 4) เสนอกิจกรรมของการเชื่อมต่อที่หลากหลายทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
- 5) ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเรียนและกิจกรรมกับเด็กที่โตกว่าระหว่างที่เด็กเยี่ยมชมโรงเรียน
- 6) การทำรายการของห้องเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเตรียมของให้เด็ก
- 7) ครูประณพบเด็กอนุบาลถ้าเป็นไปได้
- 8) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กในการเล่นโดยการจัดเตรียมสื่อต่างๆ

ในระหว่างการพัก

The National Center on Quality Teaching and Learning (2014) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการความสัมพันธ์ที่สนับสนุนรอยเชื่อมต่อ 4 รูปแบบ ดังนี้

- 1) ความสัมพันธ์ของเด็กกับโรงเรียนมีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ได้แก่ การเพิ่มความคุ้นเคยให้กับเด็ก ในเรื่องของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน รวมไปถึงครูคนใหม่ และเพิ่มความคุ้นเคยให้กับครูที่จะต้องส่งเสริมเด็กเป็นรายบุคคล ซึ่งมีแนวทางในการส่งเสริมความสัมพันธ์ให้กับเด็กและโรงเรียนดังนี้

- 1.1) เริ่มความสัมพันธ์ระหว่างเด็กอนุบาลและครูประณพบโดยให้ครูประณพบได้ไปพบเด็กอนุบาลในห้องเรียน เพื่อสร้างความรู้สึกให้เด็กรู้จักครูประณพบ

- 1.2) ใช้กิจกรรมเพื่อให้เด็กได้พบกับเพื่อนและครูที่เด็กจะได้เจอในอนาคต เช่น การเล่นในสนามเด็กเล่นหรือการมีกิจกรรมให้เด็กได้ไปที่โรงเรียนประณพบ

- 1.3) ให้เด็กอนุบาลได้ฝึกกิจวัตรของชั้นประถมศึกษา

- 1.4) สร้างความคุ้นเคยเรื่องของชั้นประถมศึกษาผ่านการสนทนาและการเล่าเรื่องการตั้งคำถามและช่วยให้เด็กลดความกังวลในการเปลี่ยนระดับชั้น

- 2) ความสัมพันธ์ของครอบครัวกับโรงเรียนมีวัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มพูนมีส่วนร่วมและความร่วมมือระหว่างครอบครัวกับโรงเรียนระหว่างกระบวนการเชื่อมต่อ โรงเรียนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัวส่งผลดีกับเด็กในระยะยาว มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

- 2.1) ครูหรือผู้ประสานงานติดต่อกับครอบครัวตั้งแต่อ่อนที่โรงเรียนจะเปิดเทอมตลอดจนโรงเรียนเปิดเทอม การติดต่อครอบครัวก่อนโรงเรียนเปิดเทอมเป็นการสร้างความคุ้นเคยและความสบายใจให้กับครอบครัว ตลอดจนเป็นโอกาสให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็กในเวลาอยู่บ้าน

2.2) ส่งเสริมให้มีความคุ้นเคยกับกระบวนการเชื่อมต่อ โดยการติดต่อกับแหล่งทรัพยากรของชุมชน

2.3) จัดการประชุมเรื่องรอยเชื่อมต่อในช่วงการปฐมนิเทศก่อนโรงเรียนประถมเปิดเทอม หรือพาเยี่ยมชมบริเวณรอบ ๆ โรงเรียน

2.4) ใช้การสื่อสารเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อซึ่งในส่วนของเนื้อหาของการประชาสัมพันธ์นั้นจะประกอบด้วยระยะเวลาของการเตรียมพร้อมสำหรับช่วงเวลานี้สิ่งที่คุณครูควรทำเพื่อส่งเสริมเด็กหรือเป็นเอกสารประชาสัมพันธ์วันที่จะจัดงานต่าง ๆ เช่น การปฐมนิเทศหรือวันเยี่ยมชมโรงเรียน

2.5) สร้างความคุ้นเคยกับเด็กสองภาษาโดยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิในการเรียนรู้

3) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมรอยเชื่อมต่อระหว่างชั้นเรียนอนุบาลกับชั้นเรียนประถมศึกษา ซึ่งทั้งสองระดับสามารถปฏิบัติ ดังนี้

3.1) การทำงานร่วมกันในเรื่องต่าง ๆ

3.2) ครูอนุบาลและครูประถมมีการปฏิบัติที่สอดคล้องกันและจัดการประชุมสนทนาเกี่ยวกับการดำเนินโปรแกรม

3.3) สร้างโปรแกรมในการจัดการเรียนรู้ให้เด็กโดยมีความคาดหวังที่ถูกต้อง เกี่ยวกับความสามารถของเด็กและประสบการณ์เดิม ซึ่งต้องทำงานร่วมกับครูอนุบาล

4) ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียน มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมความต่อเนื่องในช่วงของกระบวนการเชื่อมต่อ โดยการใช้แหล่งทรัพยากรในพื้นที่

4.1) สร้างสัมพันธ์กับกุมารแพทย์ เพื่อประชาสัมพันธ์หรือให้ข้อมูลเอกสารเพื่อเชื่อมสัมพันธ์กับครอบครัวอีกทาง

4.2) ประสานงานกับร้านค้าและร้านอาหารต่าง ๆ เพื่อส่งข้อมูลเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อ

Deam and Millington (2011) กล่าวว่า รอยเชื่อมต่อของเด็กมาสู่โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากครูประถมด้วยการทำงานร่วมกันกับเด็ก และแลกเปลี่ยนข้อมูลรวมไปถึงการทำงานร่วมกับครอบครัว โดยมีแนวทาง ดังนี้

1) สื่อสารกับเด็กเพื่อให้ทราบประสบการณ์ และความรู้เดิม

2) ใช้การเรียนการสอนที่ตอบสนองวัฒนธรรม

3) ใช้การประเมินผลอย่างเหมาะสม

4) การเชื่อมต่อการเรียนรู้ได้ระหว่างโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษา

- 5) ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก
- 6) จัดการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม
- 7) ให้โอกาสเด็กได้เล่นได้ใช้การสำรวจเพื่อพัฒนาด้านภาษา และส่งเสริมความเข้าใจความหมายต่าง ๆ
- 8) ใช้กฎระเบียบที่ส่งเสริมให้เด็กอยากมาโรงเรียนมากกว่าจำกัดพฤติกรรมของเด็กและสร้างความกังวลใจ

Margetts (2002) ได้เสนอแนวการปฏิบัติของโรงเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา ดังนี้

- 1) การจัดปฐมนิเทศให้ผู้ปกครองและเด็กเข้ามาที่โรงเรียน
- 2) เตรียมพร้อมผู้ปกครองโดยการให้ข้อมูลโดยการพูดคุย และเอกสารเกี่ยวกับโรงเรียนแก่ผู้ปกครอง
- 3) การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเป็นสมาคมผู้ปกครองหรือได้ทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียน
- 4) การสื่อสารให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของผู้ปกครอง
- 5) การให้เวลากับผู้ปกครองในการพูดคุยสนทนาเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเด็ก
- 6) การทำความเข้าใจกับผู้ปกครองในเรื่องกระบวนการในช่วงรอยเชื่อมต่อในมุมมองของเด็ก
- 7) การระบุทักษะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในการมาโรงเรียนให้ผู้ปกครองเข้าใจตรงกัน
- 8) แนะนำกิจกรรมให้แก่ผู้ปกครองเพื่อที่จะช่วยให้เด็กมีความพร้อมในการมาโรงเรียน
- 9) การให้ผู้ปกครองได้พูดคุยกับทั้งครูอนุบาลและครูประถมศึกษาในโรงเรียนที่เด็กจะเข้าเรียน
- 10) ให้ผู้ปกครองได้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนทั้งก่อน และหลังการเปิดภาคการศึกษา

2.6 การจัดการเรียนการสอนของครูชั้นประถมศึกษา

การจัดการเรียนการสอนของครูชั้นประถมศึกษา จะแบ่งเป็น 2 ลักษณะหลัก ๆ คือ การสอนแบบครูประจำชั้นสอนทุกวิชา และครูที่สอนหลายห้องหลายชั้นแต่สอนเพียงบางวิชา การจัดการเรียนรู้ของครูชั้นประถมศึกษาตอนต้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ควรใช้การจัดการเรียนรู้แบบครูประจำชั้นสอนทุกวิชา

Tillman (1960) กล่าวว่า ครูประจำชั้นสอนทุกวิชาหมายถึง ครูในชั้นเรียน 1 ห้อง มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนในทุกวิชา ดังนั้นครูจึงมีเวลาเรียนรู้เด็กในห้องเรียนตัวเอง และสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการวิชาต่าง ๆ การใช้เวลาอยู่ร่วมกัน ทำให้เด็กเกิดความไว้วางใจและพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า

Walker (2009) อธิบาย ครูประจำชั้นสอนทุกวิชา ได้แก่ การสอนแบบครูประจำชั้นสอนทุกวิชา คือการสอนที่มีครู 1 คน จัดการและถ่ายทอดเนื้อหาสาระทั้งหมดเพียงคนเดียว นิยมใช้แนวการสอนนี้ในโรงเรียนโดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษา การสอนแบบนี้ทำให้ครูมีโอกาที่จะศึกษาเด็กในห้องเรียน รู้จักเด็กเป็นรายบุคคล รู้ว่าเด็กคนไหน มีจุดแข็ง จุดอ่อน และรูปแบบการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน ทำให้ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม และเนื่องจากเป็นผู้สอนคนเดียว เนื้อหาสาระจึงมีความยืดหยุ่น สามารถบูรณาการเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ได้ รวมไปถึงไม่ต้องเสียเวลาในการย้ายห้องเรียน หรือครูย้ายมาสอนจากชั้นหรืออาคารเรียนอื่น

Stewart (2015) กล่าวว่า การสอนแบบครูประจำชั้นสอนทุกวิชา เป็นการสนับสนุนแนวความคิดที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เด็กได้รับประสบการณ์ในการมาเรียนอย่างมีคุณภาพ ครูประจำชั้นสอนจะต้องมีความสามารถในการจัดการชั้นเรียนรวมถึงการปรับบทเรียนเพื่อให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล การได้ใช้เวลาอยู่ร่วมกับเด็กเป็นเวลานานสามารถส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมให้แก่เด็ก รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ของห้องเรียนได้อย่างรวดเร็ว เด็กเกิดความปลอดภัยและมั่นคงในอารมณ์ และพัฒนาไปสู่การไว้วางใจและเคารพในความสามารถของตนเอง ตลอดจนการแสดงความสามารถของผู้สอนด้วย

สรุปได้ว่า การสอนแบบครูประจำชั้นสอนทุกวิชา คือ การจัดการเรียนรู้โดยครูหนึ่งคนสอนทุกวิชา ครูจึงได้ใช้เวลาอยู่กับเด็ก ซึ่งทำให้เกิดผลกับทั้ง 2 ฝ่าย โดยครูจะรู้ว่าเด็กแต่ละคนมีจุดแข็ง จุดด้อย ความสามารถ และรูปแบบการเรียนรู้อย่างไร และครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กในห้องเรียน รวมทั้งบูรณาการเนื้อหาสาระในรายวิชาต่าง ๆ ได้ ส่วนเด็กจะรู้สึกคุ้นเคยกับสังคมในห้องเรียน เกิดความรู้สึกปลอดภัย มีความมั่นคงด้านอารมณ์ ทำให้เด็กมีความมั่นใจในตัวเอง และรู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า ซึ่งเป็นพื้นฐานของการใช้ชีวิตในอนาคต

ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบแนวทางการปฏิบัติของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในช่วงรอยต่อจากชั้นอนุบาลไปยังชั้นประถมศึกษาจากแหล่งข้อมูลข้างต้น แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การสนับสนุนการปรับตัว การทำงานร่วมกันของครู และการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง ดังนี้

- 1) การสนับสนุนการปรับตัว
 - 1.1) การจัดโปรแกรมเตรียมความพร้อม
 - 1.2) การวางแผนและกำหนดเป้าหมาย
 - 1.3) การวัดและประเมินผล
 - 1.4) การส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน
 - 1.5) การสอนวิชาหลักโดยครูประจำชั้น
 - 1.6) การสร้างทัศนคติที่ดีในการมาโรงเรียน
 - 1.7) การจัดสภาพแวดล้อม
 - 1.8) การส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล
- 2) การทำงานร่วมกันกับครูอนุบาล
 - 2.1) การวางแผนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอน
 - 2.2) การจัดกิจกรรมร่วมกัน
 - 2.3) การแลกเปลี่ยนข้อมูลเด็ก
 - 2.4) การสนับสนุนนโยบายในการทำงาน
 - 2.5) ศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน
 - 2.6) การสร้างโปรแกรมระหว่างรอยต่อ
- 3) การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง
 - 3.1) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี โดยการสื่อสารที่หลากหลาย
 - 3.2) การให้ความรู้ความเข้าใจ
 - 3.3) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
 - 3.4) การสื่อสารที่หลากหลาย
 - 3.5) การสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

ตารางที่ 3 (ต่อ) แนวทางการปฏิบัติของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กในชั้นเรียน

แนวทางการปฏิบัติของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	แนวทางการปฏิบัติของโรงเรียน	รูปแบบของการเรียนรู้ของนักเรียน	หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)	ผู้วิจัยสังเคราะห์
<p>แนวทางในของรอยเชื่อมที่มี</p> <p>Chan, 2010)</p>	<p>แนวทางการปฏิบัติของโรงเรียน</p> <p>ปรพนธ์ศึกษา (Ahtola et al., 2012)</p>	<p>แนวทางการปฏิบัติสำหรับครูประถมศึกษาในการจัดการเรียนรู้ในช่วงรอยเชื่อมระหว่างชั้นอนุบาล และประถมศึกษา (ยศรีวีร์ สายฟ้า, 2557)</p>	<p>Quality Teaching and Learning, 2014)</p>	
<p>1. การสนับสนุนการปรับตัว</p> <p>1.1 จัดการต้อนรับเด็กใหม่</p> <p>โดยการปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อม</p> <p>เด็กคุ้นเคยกับสภาพ และสิ่งสัมผัสของสิ่งแวดล้อมใหม่</p> <p>1.2 จัดทำนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียนให้ชัดเจน</p> <p>เพื่อให้ครูและผู้ปกครองเข้าใจ</p>	<p>1. นักเรียนอนุบาลทำความเข้าใจเรื่องบทบาทของตัวเองในโรงเรียน</p> <p>1.1 รู้จักกับกิจกรรมในโรงเรียน</p> <p>โดยการเรียนรู้ผ่านการเล่น</p> <p>ครูหรือเด็กช่วยอธิบายและชี้แจง</p> <p>เด็กคุ้นเคยกับสภาพ และสิ่งสัมผัสของสิ่งแวดล้อมใหม่</p> <p>1.2 จัดทำนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียนให้ชัดเจน</p> <p>เพื่อให้ครูและผู้ปกครองเข้าใจ</p>	<p>1. ความสัมพันธ์ของเด็กกับโรงเรียน</p> <p>1.1 เริ่มความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก อนุบาลและครูประจําชั้นเรียน</p> <p>ไปพบเด็กอนุบาลในห้องเรียนเพื่อสร้างความรู้สึกคุ้นเคยกับครูประจําชั้นเรียน</p> <p>1.2 ใช้กิจกรรมเพื่อให้เด็กได้พบกับเพื่อนและครู เช่น การเล่นในสนามเด็กเล่น หรือการมีกิจกรรมให้เด็กได้ไปที่โรงเรียนประจํา</p> <p>1.3 ให้เด็กอนุบาลได้ฝึกกิจวัตรของชั้นประถมศึกษา</p> <p>1.4 สร้างความคุ้นเคยเรื่องของชั้นประถมศึกษาผ่านการเล่นและการเล่าเรื่อง</p> <p>ความกังวลในการเปลี่ยนแปลงระดับชั้น</p>	<p>1. การสนับสนุนการปรับตัว</p> <p>1.1 การจัดโปรแกรมเตรียมความพร้อม</p> <p>1.2 การวางแผนและกำหนดเป้าหมาย</p> <p>1.3 การวัดและประเมินผล</p> <p>1.4 การส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน</p> <p>1.5 การสอนวิชาหลักโดยครูประจำชั้น</p> <p>1.6 การสร้างทัศนคติที่ดีในการมาโรงเรียน</p> <p>1.7 การจัดสภาพแวดล้อม</p> <p>1.8 การส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล</p>	
<p>1.3 การวัดผลของระยะ</p> <p>เชื่อมต่อกับเรื่องอื่น</p> <p>สิ่งที่สำคัญ</p> <p>คือการปรับตัวของเด็ก</p>	<p>3. จัดทำระบบฐานข้อมูลของแต่ละคนโดยละเอียด โดยต้องตั้งแต่มองถึงก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลกับเรื่องอื่น</p> <p>วางแผนการจัดการที่เหมาะสมกับเด็กเป็น</p> <p>รายบุคคล รวมถึงข้อมูลในการระบุจุดแข็งและปัญหา</p> <p>ที่เด็กพบในช่วงรอยเชื่อม เพื่อครูจะสามารถ</p> <p>ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือเด็กแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>3. จัดกิจกรรมสร้างข้อตกลงที่เกิดจากเด็กร่วมกันเกี่ยวกับการปฏิบัติ</p> <p>4. ครูจัดประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน</p> <p>ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้</p> <p>ผู้ปกครองเข้าใจว่าการศึกษาระดับประถมศึกษา</p> <p>และให้ความร่วมมือช่วยเหลือเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้</p> <p>ชั้น</p>	<p>3. จัดกิจกรรมสร้างข้อตกลงที่เกิดจากเด็กร่วมกันเกี่ยวกับการปฏิบัติ</p> <p>4. ครูจัดประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน</p> <p>ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้</p> <p>ผู้ปกครองเข้าใจว่าการศึกษาระดับประถมศึกษา</p> <p>และให้ความร่วมมือช่วยเหลือเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้</p> <p>ชั้น</p>	

ตารางที่ 3 (ต่อ) แนวทางการปฏิบัติของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อ

<p>แนวทางในของรอยเชื่อมต่อที่มีประสิทธิภาพ (Chan, 2010) ประถมศึกษา (Ahtola et al., 2012)</p>	<p>แนวทางการปฏิบัติสำหรับครูประถมศึกษาในการจัดการเรียนรู้ในช่วงรอยต่อระหว่างชั้นอนุบาล และประถมศึกษา (ยศวีร์ สายฟ้า, 2557)</p>	<p>รูปแบบของการความสัมพันธที่สนับสนุนรอยเชื่อมต่อ (The National Center on Quality Teaching and Learning, 2014)</p>	<p>หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)</p>	<p>ผู้วิจัยสี่สาระห์</p>
<p>3. ครูชั้นอนุบาลและครูชั้นประถมได้ทำงานร่วมกัน เช่น การจัดการกิจกรรมร่วมกัน การวางแผนการสอนร่วมกัน หรือ การจัดการเรียนร่วมกัน</p>	<p>5. จัดการเรียนรู้ในลักษณะของโปรแกรมเชื่อมต่อก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อสร้างความคุ้นเคยให้กับเด็กในการมาโรงเรียนก่อนเปิดภาคเรียนจริง และเพื่อจัดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้กิจวัตรประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษา</p> <p>6. จัดการเรียนรู้ตามแนวคิด self-contained classroom โดยครูประจำชั้นสามารถวิชาหลักได้ ครูก็จะสามารถใช้เวลาในการอยู่กับเด็กได้อย่างเต็มที่ ได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเด็กในชั้นเรียนเป็นรายบุคคลได้เร็วขึ้น และตั้งเป้าหมายความรู้จำและปรับตัวเข้ากับครูได้เร็วขึ้นอีกด้วย</p> <p>7. พยายามสร้างทัศนคติกับเด็กในการมาโรงเรียน โดยการเปิดโอกาสและให้อิสระกับเด็กขณะอยู่ในชั้นเรียน ทำให้ได้รู้สึกผ่อนคลายในการมาโรงเรียน รวมไปถึงการเสริมแรงเมื่อเด็กทำสิ่งต่างๆ ได้ประสบความสำเร็จในชั้นเรียน</p> <p>8. จัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้คล้ายกับบ้าน เพื่อให้เด็กเกิดความคุ้นเคย และครูควรจัดตารางและกิจวัตรต่างๆ ให้ชัดเจนและเป็นระบบ รวมไปถึงกำหนดกติกาและข้อตกลงในชั้นเรียนให้ชัดเจนเพื่อที่เด็กจะสามารถปฏิบัติตามได้ง่าย</p>	<p>2. จัดประชุมผู้สอนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาส่วนร่วมกันพัฒนารอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสองระดับให้สอดคล้องกัน</p> <p>2.1 การทำงานร่วมกันในเรื่องต่างๆ</p>	<p>2. จัดประชุมผู้สอนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาส่วนร่วมกันพัฒนารอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสองระดับให้สอดคล้องกัน</p> <p>2.1 การวางแผนและแลกเปลี่ยน</p> <p>2.2 การจัดการเรียนร่วมกัน</p> <p>2.3 การแลกเปลี่ยนข้อมูลเด็ก</p>	
<p>2. การทำงานร่วมกันระหว่างกับครูอนุบาล</p> <p>2.1 การแลกเปลี่ยนกันระหว่างครูอนุบาลและครูประถม</p> <p>2.2 การจัดการเรียนร่วมกัน</p>	<p>3. ครูชั้นอนุบาลและครูชั้นประถมได้ทำงานร่วมกัน เช่น การจัดการกิจกรรมร่วมกัน การวางแผนการสอนร่วมกัน หรือ การจัดการเรียนร่วมกัน</p>	<p>3. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียน</p> <p>2.1 การทำงานร่วมกันในเรื่องต่างๆ</p>	<p>2. จัดประชุมผู้สอนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาส่วนร่วมกันพัฒนารอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสองระดับให้สอดคล้องกัน</p> <p>2.1 การวางแผนและแลกเปลี่ยน</p> <p>2.2 การจัดการเรียนร่วมกัน</p> <p>2.3 การแลกเปลี่ยนข้อมูลเด็ก</p>	

ตารางที่ 3 (ต่อ) แนวทางการปฏิบัติของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อ

<p>แนวทางในของรอยเชื่อมต่อที่มี แนวทางการปฏิบัติของโรงเรียน แนวทางการปฏิบัติสำหรับครูประถมศึกษาในการ ประสิทธิภาพ (Chan, 2010) ประถมศึกษา (Ahtola et al., 2012)</p>	<p>รูปแบบของการความสัมพันธที่สนับสนุน รุปลีสุดการศึกษารวมวิทยุศรกรษ 2546 (กระทรวงศีกษาธิการ, 2546)</p>	<p>ผู้วิจัยสังเครษที่</p>
<p>จากครูอนุบาลสี่ครูประถม 2.3 การแลกเปลี่ยนข้อมูลเด็ก 4. ครูอนุบาล ครูประถมศึกษา 1 ปีที่ 1 และบุคคลพิเศษ(เช่น ครูเด็กพิเศษ นักจิตวิทยา)</p>	<p>2.2 ครูอนุบาลและครูประถมมีการ ปฏิบัติที่สอดคล้องกับเด็กวัยนี้ 3 จัดทาเอกสารด้านหลักสูตร และ 2.3 การร่วมกันสร้างโปรแกรมในการ จัดการเรียนรูให้เด็กโดยมีความคาดหวังที่ ถูกต้องเกี่ยวกับความสามารถของเด็กและ ประสบการณ์เดิม</p>	<p>2.4 การสนับสนุนทางนโยบาย ในการทำงานร่วมกัน โดยการ กำหนดกลุ่มคนที่ทำงานในส่วน รอยเชื่อมต่อ</p>
<p>พัฒนาการเด็กแล้วส่งต่อ ข้อมูลมาให้แก่ครูชั้น ประถมศึกษา</p>	<p>2.4 การสนับสนุนนโยบายในการ ทำงาน 2.5 ศีกษาและพัฒนาหลักสูตร ร่วมกัน 2.6 การสร้างโปรแกรมระหว่างรอย เชื่อมต่อ</p>	<p>2.4 การสนับสนุนนโยบายในการ ทำงาน 2.5 ศีกษาและพัฒนาหลักสูตร ร่วมกัน 2.6 การสร้างโปรแกรมระหว่างรอย เชื่อมต่อ</p>
<p>6. ครูอนุบาล และครูประถม บันที่กและปรับปรุงหลักสูตร อนุบาลและหลักสูตรประถม ร่วมกัน</p>	<p>4 จัดกิจกรรมให้ผู้สอนทั้งสองระดับมี โอกาสแลกเปลี่ยนแผนแพรวความรู้ใหม่่า ที่ได้รับจากการอบรม ดูงานซึ่งไม่ควรจัด ให้เฉพาะผู้สอนในระดับเดียวกันเท่านั้น</p>	<p>2.4 การสนับสนุนนโยบายในการ ทำงาน 2.5 ศีกษาและพัฒนาหลักสูตร ร่วมกัน 2.6 การสร้างโปรแกรมระหว่างรอย เชื่อมต่อ</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ) แนวทางการปฏิบัติของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อ

แนวทางการปฏิบัติของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	แนวทางการปฏิบัติของโรงเรียน	แนวทางการปฏิบัติสำหรับครูประถมศึกษาในการเชื่อมต่อกับโรงเรียน	รูปแบบของกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก	ผู้วิจัยสังเคราะห์
ประสิทธิภาพ (Chan, 2010)	ประสิทธิภาพ (Ahtola et al., 2012)	จัดการเรียนรู้ในชั้นรอยต่อระหว่างชั้นอนุบาล และประถมศึกษา (ยศวีร์ สายฟ้า, 2557)	หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)	
3. ความร่วมมือของครอบครัวกับโรงเรียน	10. การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้ปกครองและครอบครัวเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการจัดการเรียนรู้ในชั้นรอยเชื่อมต่อ	4. ความสัมพันธ์ของครอบครัวกับโรงเรียน	3. แผนพหุศาสตร์ด้านการเรียนรู้และครอบครัวสัมพันธ์ที่เด็กผู้ปกครองและชุมชน	3. การส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง
3.1 การติดต่อสื่อสารที่หลากหลายช่องทาง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและครอบครัว	3.1 การติดต่อสื่อสารที่โรงเรียนเปิดเพิ่มเติมครอบครัวก่อนโรงเรียนเปิดเพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยและความสะดวกสบายให้กับครอบครัวมีส่วนร่วมในโอกาสของการให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็กในหลายบ้านไปเยี่ยมบ้าน	3.1 ครูหรือผู้ประสานงานติดต่อครอบครัวตั้งแต่ก่อนที่โรงเรียนจะเปิด	4. จัดเอกสารเผยแพร่ตลอดจนกิจกรรมสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	3.1 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี
3.2 การให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการเชื่อมต่อ ผ่านกิจกรรมการสัมมนา หรือการอบรมเชิงปฏิบัติการ การแจกหนังสือ เป็นต้น	3.2 ส่งเสริมให้มีความคุ้นเคยกับกระบวนการเชื่อมต่อโดยการติดต่อกับแหล่งทรัพยากรของชุมชน	3.2 ส่งเสริมให้มีความคุ้นเคยกับกระบวนการเชื่อมต่อโดยการติดต่อกับแหล่งทรัพยากรของชุมชน		3.2 การสื่อสารที่หลากหลาย
3.3 การสื่อสารสองทาง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อตกลง ตลอดจนสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน	3.3 จัดการประชุมเรื่องรอยเชื่อมต่อ เปิดathomหรือพบปะชมบริเวณรอบๆ โรงเรียน	3.3 จัดการประชุมเรื่องรอยเชื่อมต่อ เปิดathomหรือพบปะชมบริเวณรอบๆ โรงเรียน		3.3 การให้ความรู้ความเข้าใจ
	3.4 การประชาสัมพันธ์ข้อมูลรอยเชื่อมต่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมเด็ก	3.4 การประชาสัมพันธ์ข้อมูลรอยเชื่อมต่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมเด็ก		3.4 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
				3.5 การสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

3. แนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ

3.1 ความเป็นมาของแนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ

ความเป็นมาของแนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ พัฒนาและนำเสนอโดยสมาคมอนุบาลแห่งประเทศไทยสหรัฐอเมริกา (National Association for Education of Young Children: NAEYC) เพื่อรองรับเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 8 ปี มีพื้นฐานมาจากรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก รวมถึงองค์ความรู้ด้านประสิทธิภาพทางการศึกษา (Copple & Bredekamp, 2009) ซึ่งมีเป้าหมาย 3 ประการ ดังนี้

- 1) ลดช่องว่างของการเรียนรู้และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กทุกคน
- 2) สร้างการเชื่อมต่อของการศึกษาสำหรับเด็กชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษา
- 3) สร้างความตระหนักให้ครูมีความรู้และการตัดสินใจที่จะทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพ

3.2 แนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการสำหรับเด็กอายุ 6 - 8 ปี

การปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการสำหรับเด็กอายุ 6 - 8 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่อยู่ระหว่างรอยเชื่อมต่อจากชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษา สามารถสรุปได้ตามกรอบการปฏิบัติ 5 ประการ ดังนี้

- 1) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ครูจัดกิจกรรมให้เด็กได้มีโอกาสพูดคุยและมีปฏิสัมพันธ์กันทั้งระหว่างเพื่อนและครู เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลงของห้องเรียน รวมถึงการให้เด็กได้รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนและผู้อื่น จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีพื้นที่ในการทำงานร่วมกับเพื่อน จัดโต๊ะเรียนยืดหยุ่นตามกิจกรรมทั้งให้เด็กสามารถทำงานตามลำพัง และทำงานเป็นกลุ่มย่อยได้ มีศูนย์การเรียนรู้ หรือมุมการเรียนรู้ต่าง ๆ คล้ายกับห้องเรียนชั้นอนุบาล เช่น มุมภาษา มุมวิทยาศาสตร์ มุมคณิตศาสตร์ มีสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม

- 2) การสอนที่มุ่งพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ออกแบบการเรียนการสอนให้เด็กได้คิดค้น สำรวจ และลงมือปฏิบัติ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านประสบการณ์ตรง เด็กได้เรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม ใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมแก่เด็ก รวมถึงให้เด็กได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และรับฟังเพื่อน ได้แก้ปัญหาจากการเจรจาตกลงกัน รวมถึงจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ได้เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนอย่างมีจุดหมาย ตลอดจนได้เคลื่อนไหวร่างกายและออกกำลังกาย

- 3) การวางแผนหลักสูตรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และคัดเลือกกิจกรรมที่สามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม ความสนใจ ความรู้ และความสามารถของเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย รวมไปถึงการบูรณาการสาระ

การเรียนรู้ต่าง ๆ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศิลปะ และดนตรี ใช้กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้ตอบสนองความถนัดของเด็กแต่ละคน และเด็กได้แสดงความสามารถของตนเองตามกิจกรรมต่าง ๆ

4) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ทักษะการสังเกตและการบันทึกพัฒนาการ และความสามารถต่าง ๆ ในการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และใช้เครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย รวมถึงใช้แหล่งข้อมูลทั้งจากตัวเด็ก ครู เพื่อนครู และผู้ปกครอง เน้นการประเมินระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา มากกว่าการประเมินเมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนตีความผลการประเมินและใช้ข้อมูลในการสื่อสารเชิงบวกกับผู้ปกครองเพื่อร่วมกันพัฒนาเด็ก

5) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัว ผู้ปกครองมีโอกาสและมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่นการเสนอกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน การแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อร่วมแก้ปัญหาและพัฒนาเด็ก

สรุปได้ว่า แนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ มีเป้าหมายเพื่อ ลดช่องว่างของการเรียนรู้ สร้างการเชื่อมต่อของการศึกษาสำหรับเด็กชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษา และสร้างความตระหนักให้ครูมีความรู้และการตัดสินใจที่จะทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพ โดยการแลกเปลี่ยนพัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็กประถม ด้วยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูอนุบาล ครูประถม และผู้ปกครอง การวางแผนหลักสูตร และการประเมินพัฒนาการของเด็ก

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศไทย

ศศิธร วิชิราภรณ์ (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการเตรียมเด็กวัยอนุบาลเพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีนโยบายในการเตรียมเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 เพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการให้ครูประจำชั้นสอนพิเศษทั้งในและนอกเวลาเรียน และครูประจำชั้นส่วนใหญ่จะรับสอนพิเศษเป็นการส่วนตัวที่บ้านของเด็กในลักษณะตัวต่อตัววิธีการที่ใช้คือ การนำแบบฝึกหัดอ่าน เขียน ภาษาไทย คณิตศาสตร์ แบบฝึกหัดความพร้อม และแนวข้อสอบแบบต่าง ๆ มาให้เด็กทำแล้วตรวจสอบความถูกต้อง ในระหว่างการเตรียมเด็กครูและผู้ปกครองสังเกตพบพฤติกรรมที่เป็นปัญหาพฤติกรรม นอกจากนี้ครู ผู้บริหารและผู้ปกครองมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกเด็กเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยให้สิทธิแก่เด็กที่อยู่ใกล้โรงเรียนก่อน และถ้ามีการทดสอบควรใช้แบบทดสอบวัดความพร้อม

บุศรินทร์ สิริปัญญาธร (2553) ได้ทำวิจัย เรื่อง การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรตามรูปแบบวิธีเชิงนิเวศและพลวัตรในระยะเปลี่ยนแปลงสำหรับเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็ก เพื่อเตรียมเข้าศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลของการวิจัยพบว่า (1) หลักสูตรตามรูปแบบวิธีเชิงนิเวศและพลวัตรใน

ระยะเปลี่ยนแปลง สำหรับเสริมสร้างทักษะทางสังคม โดยมีแนวการจัดประสบการณ์ที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างเด็กกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เพื่อน ครู และผู้ปกครอง องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย มาตรฐานการเรียนรู้สาระสำคัญ ระยะเวลาการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ และการวัดและประเมินผล โดยมีสาระสำคัญ 3 สาระ ได้แก่ เรื่องความร่วมมือ เรื่องการควบคุมตนเอง และเรื่องการรักษาสิทธิ หัวข้อเรื่อง 9 เรื่อง ระยะเวลา 9 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน การจัดประสบการณ์ตามรูปแบบวิถีเชิงนิเวศและพลวัตรในระยะเปลี่ยนแปลงสำหรับเสริมสร้างทักษะทางสังคม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครู 2) ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเพื่อน 3) ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง (2) หลักสูตรตามรูปแบบวิถีเชิงนิเวศและพลวัตรในระยะเปลี่ยนแปลงเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพ เนื่องจากทดลองใช้แล้วพบว่า 1) เด็กเตรียมเข้าศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะทางสังคมด้านความร่วมมือ การควบคุมตนเอง และการรักษาสิทธิ สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0012 เด็กเตรียมเข้าศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีแนวโน้มของทักษะทางสังคมทั้ง 3 ด้าน สูงขึ้นในระยะทดลอง แต่มีแนวโน้มของทักษะทางสังคมทั้ง 3 ด้าน ลดลงในระยะติดตามผล

กุลชา ลีไพโรจน์กุล (2555) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนในการเชื่อมต่อการศึกษาระดับอนุบาลกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยมีทั้งสิ้น 4 ประเด็น ได้แก่ (1) ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ผู้บริหารและครูอนุบาลมีการปฏิบัติสูงสุดในระดับมาก และครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (2) ด้านการสร้าง ความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารและครูอนุบาลมีการปฏิบัติในระดับมาก ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้ปกครองเด็กอนุบาล และครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (3) ด้านการวางแผนและกลยุทธ์ ผู้บริหารผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้ปกครองเด็กอนุบาล และครูอนุบาลมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และ (4) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานผู้บริหารและครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีการปฏิบัติสูงสุดในระดับมาก และครูอนุบาลปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่พบคือ หลักสูตรไม่มีความต่อเนื่องจากอนุบาลไปยังชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การปรับตัวของเด็กและความแตกต่างระหว่างบุคคล และทักษะการอ่าน - เขียนของเด็ก

4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

McIntyre, Eckert, Fiese, DiGennaro and Wildenger (2007) ได้ศึกษาเรื่องรอยเชื่อมต่อก่อนชั้นประถมศึกษา: ประสบการณ์และความร่วมมือของครอบครัว ผลการวิจัยมี 3 ประเด็น คือ (1) ครอบครัวมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมกับการเรียนรู้ในช่วงรอยเชื่อมต่อทั้ง การวางแผน

และต้องการความรู้ความเข้าใจในเรื่องความพร้อมของเด็ก รวมไปถึงทักษะด้านวิชาการและด้านพฤติกรรม โดยการประชุมประจำเดือนและ ประชุมประจำปีการศึกษากับครูอนุบาล การสังเกตชั้นเรียนประถมศึกษา และการได้เข้าร่วมในการประชุมในเรื่องเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อ (2) ความกังวลใจของผู้ปกครองที่เกิดขึ้นกับเด็ก คือการเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนใหม่ การมีปัญหาในการทำตามคำสั่ง และปัญหาด้านทักษะทางวิชาการ รวมไปถึงการแสดงความต้องการให้ผู้อื่นรู้ และ (3) ครอบครัวมีฐานะไม่ดีจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมระหว่างช่วงรอยเชื่อมต่อน้อยกว่าครอบครัวที่มีทรัพยากรมาก การศึกษาปฐมวัยถูกถกเถียงกันว่าการเจริญเติบโตของเด็กขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและความพร้อมในการเรียนชั้นประถมศึกษา

Lau, Li and Rao (2011) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและความพร้อมของเด็กในประเทศจีน โดยสำรวจผู้ปกครองใน 2 ประเด็น ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และ (2) ความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมและความพร้อมในการเรียนของเด็ก ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กเมื่ออยู่ที่บ้านมากกว่า การเข้าไปมีส่วนร่วมที่โรงเรียน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียน คือ ผู้ปกครองที่สอนภาษา กิจกรรมส่งเสริมด้านสติปัญญา และมีส่วนร่วมในการช่วยทำการบ้าน จะสามารถทำนายความพร้อมทางการเรียนของเด็กในเรื่องของการรู้หนังสือ และความพร้อมทางด้านสติปัญญาได้ ซึ่งนั่นหมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์อย่างมากกับการเตรียมความพร้อมสำหรับโรงเรียน

Sahin et al. (2013) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบมุมมองของครูอนุบาลและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าเรียนของเด็ก ผลการวิจัยมี 5 ประเด็น ได้แก่ (1) ความหมายของความพร้อมในการเข้าเรียน ทั้งครูอนุบาลและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่างให้ความหมายเชื่อมโยงกับทักษะด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ความพร้อมด้านสติปัญญาและด้านภาษา และการช่วยเหลือตนเองของเด็ก และยังได้กล่าวว่าทักษะเหล่านี้จะนำเด็กไปสู่การเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (2) บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการเตรียมความพร้อมในการเข้าเรียน ทั้งครูอนุบาลและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดที่ตรงกัน คือ ครอบครัว ครู โรงเรียน และตัวเด็ก (3) ความสำคัญที่จะทำให้รอยเชื่อมต่อเป็นไปอย่างราบรื่น คือ การส่งเสริมการอ่านและการเขียนในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาปีที่ 1 (4) ปัญหาหรืออุปสรรคในช่วงรอยเชื่อมต่อ คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านวิชาการ และพฤติกรรมต่าง ๆ ให้แก่เด็ก และ (5) ข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อมในการเข้าเรียนอย่างมีประสิทธิภาพพบว่าผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทั้งอนุบาลและประถมศึกษา และให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครอง และเด็กในชั้นอนุบาลก่อนที่จะเข้าสู่ชั้นประถมศึกษา ครูอนุบาลควรมุ่งพัฒนาในพัฒนาการตามช่วงวัย

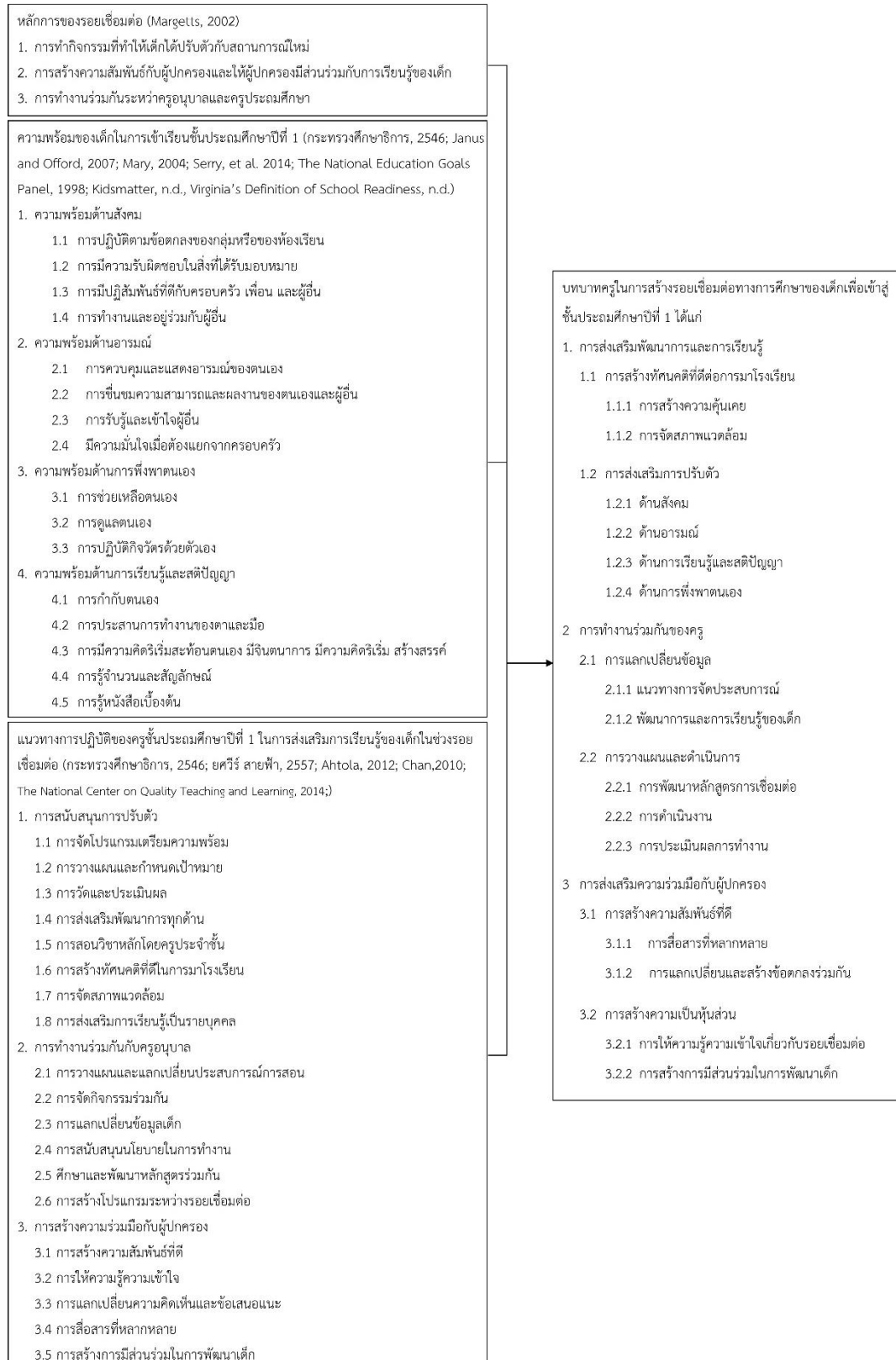
Serry et al. (2014) ได้ทำการวิจัยเรื่อง มุมมองของครูประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อความพร้อมในการเข้าเรียน โดยสำรวจครูในเมืองวิกตอเรีย ประเทศออสเตรเลีย ผลการวิจัยมี 2 ประเด็น ได้แก่ (1) ปัจจัยที่สำคัญทำให้รอยเชื่อมต่อในปีแรกของชั้นประถมศึกษาประสบความสำเร็จ คือ ความพร้อมในการเรียนซึ่งประกอบด้วย ด้านสติปัญญา ด้านสังคม ด้านการดูแลตนเอง ด้านอารมณ์ และด้านภาษา นอกจากความพร้อมแล้ว ทักษะพื้นฐานของเด็ก และการได้รับการสนับสนุนสิ่งแวดล้อมทางสังคมนั้นต่างมีส่วนช่วยให้รอยเชื่อมต่อมีความราบรื่น และ (2) อายุมีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเข้าเรียนในแบบคล้ายตามกัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสามารถทางด้านร่างกายและการการเรียนรู้

Ahtola, Turunen, Poikonen, Kontoniemi, Lerkkanen and Nurmi (2015) ได้ศึกษาเรื่องความสอดคล้องของการรับรู้ในการปฏิบัติของช่วงรอยเชื่อมต่อระหว่างครูกับผู้ปกครอง รากฐานที่มั่นคงสำหรับอนาคต ผลการวิจัยมี 3 ประเด็น ได้แก่ (1) กิจกรรมที่สำคัญในช่วงรอยเชื่อมต่อ คือ การประชุมกับครูก่อนโรงเรียนเปิดภาคการเรียน ซึ่งครูอนุบาลและครูชั้นประถมศึกษามีความคิดเห็นว่าจะต้องแลกเปลี่ยนกันเรื่องการเข้าโรงเรียนเพื่อสร้างความคุ้นเคยให้กับเด็ก (2) การประสานงานของครูอยู่ในระดับที่ต่ำ และ (3) เรื่องของหลักสูตร ทั้งครูอนุบาลและครูประถมศึกษา คิดเห็นตรงกันว่าควรได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนและร่วมกันเขียนหลักสูตรเพื่อให้สาระมีความเชื่อมต่อกัน

Kakia et al. (2015) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบการประเมินความพร้อมในการเข้าเรียนของเด็กชั้นประถมศึกษาจากครอบครัวและครูในเมืองเตฮาราน ประเทศอิหร่าน ผลการวิจัยพบว่าความพร้อมของเด็กที่สามารถทำได้ดี จากการประเมินของครูชั้นประถมศึกษา คือ ความสามารถในการแยกจากผู้ปกครอง และความสามารถในการใช้ห้องน้ำได้ด้วยตนเอง ส่วนความพร้อมที่เด็กต้องได้รับการพัฒนา ได้แก่ ทักษะด้านภาษาในเรื่องการอ่านและการฟัง การให้ความสนใจในชั้นเรียน และความพร้อมที่ครูชั้นประถมศึกษาและผู้ปกครองต่างมีการประเมินที่ตรงกันว่าเด็กควรได้รับการพัฒนา คือ ความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่ง ทั้งนี้เด็กคนใดที่มีความพร้อมในด้านสังคมและอารมณ์แล้วนั้นจะเป็นช่วงที่ดีในการเข้าสู่การทำลายทางด้านสติปัญญา ซึ่งเป็นรอยต่อของการเข้าศึกษาในระดับที่สูงขึ้นที่เกี่ยวข้องครอบครัวและครูมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความพร้อมในด้านต่าง ๆ

ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น พบว่า รอยเชื่อมต่อทางการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษา เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการเข้าเรียน ได้แก่ ความพร้อมด้านร่างกาย ความพร้อมด้านอารมณ์ สังคม ความพร้อมด้านการเรียนรู้ และความพร้อมทางภาษา ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากครูชั้นอนุบาล ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รวมถึงผู้ปกครอง ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเด็ก ข้อมูลการสอน สร้างความเข้าใจและเป้าหมายเดียวกัน รวมถึงประสานการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เด็กที่กำลังจะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาได้รับการปรับตัวอย่างต่อเนื่อง และลดความเสี่ยงของปัญหาด้านพฤติกรรมกรเข้าสังคม และทักษะทางวิชาการ

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ผู้วิจัยสามารถสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กที่เข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 สังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และสังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา ใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันของครู การส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดประชากรและตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร บทความ และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการเรียนของเด็ก และแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนในการสร้างรอยเชื่อมต่อ เพื่อนำมากำหนดขอบเขตและรายละเอียดในการศึกษาบทบาทของครูประถมศึกษาปีที่ 1 ในการส่งเสริมความพร้อมทางการเรียนของเด็กช่วงรอยเชื่อมต่อยุ่หว่างชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษา โดยพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดและเครื่องมือในการวิจัย

2. การกำหนดประชากรและตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลและประถมศึกษา และประเภทที่ 2 เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นไป ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 สังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 2,276 คน โดยอ้างอิงจากจำนวนห้องเรียน 1 ห้องต่อครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2559; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558; สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551; สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2558) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนประชากร จำแนกตามสังกัด

สังกัด	จำนวนประชากร								
	โรงเรียนประเภทที่ 1					โรงเรียนประเภทที่ 2		รวมทั้งสิ้น	
	ไม่รับเด็กเพิ่ม		รับเด็กเพิ่ม		รวม	โรง	คน	โรง	คน
	โรง	คน	โรง	คน					
สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	14	34	21	76	110	2	13	37	123
สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน	137	177	217	744	921	25	91	379	1,012
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร	346	807	83	299	1,106	2	4	431	1,110
สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา	2	4	4	17	21	2	10	8	31
รวม	499	1,022	325	1,136	2,158	31	118	855	2,276

2.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 สังกัด จำนวนทั้งสิ้น 376 คน ขนาดของตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คำนวณจากสูตรของยามาเน่ (Yamane อ้างถึงใน อวยพร, 2553) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ .05 ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 340 คน เพื่อความแกร่งของข้อมูล ผู้วิจัยจึงเพิ่มจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น 376 คน รายละเอียดของการได้มาซึ่งตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมด้วยแบบสัมภาษณ์ เป็นดังนี้

2.2.1 ตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผู้วิจัยกำหนดจำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรในสังกัด ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับฉลากชื่อโรงเรียนและนับจำนวนครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เท่ากับจำนวนของห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกเป็น 4 สังกัด ได้แก่ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 24 คน ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 164 คน ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 180 คน และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 8 คน แต่ละสังกัดแบ่งจำนวนตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มเท่ากัน ได้แก่ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 ยกเว้นสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครที่มีโรงเรียนประเภทที่ 2 เพียง 2 โรงเรียน โดยมีครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 คน สำหรับโรงเรียนประเภทที่ 1 แบ่งตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ไม่รับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพิ่ม และกลุ่มที่รับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพิ่ม (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสังกัด

สังกัด	ตัวอย่าง								รวม ทั้งสิ้น (คน)
	โรงเรียนประเภทที่ 1					โรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	ไม่รับเด็กเพิ่ม		รับเด็กเพิ่ม		รวม (คน)	โรง	คน		
	โรง	คน	โรง	คน					
สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	4	6	4	6	12	2	12	24	
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน	29	41	10	41	82	24	82	164	
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร	27	88	19	88	176	2	4	180	
สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา	1	2	1	2	4	2	4	8	
รวม	61	137	34	137	274	30	102	376	

2.2.2 ผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมด้วยแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกำหนดโดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ผู้ที่มีการปฏิบัติที่ครบถ้วนตามองค์ประกอบ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันของครู และการส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง จำนวน 32 คน โดยจำแนกตามสังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานการศึกษากทม กรุงเทพมหานคร และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สังกัดละ 8 คน ซึ่งพิจารณาแล้วว่าการสัมภาษณ์ตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดไว้จะได้ข้อมูลที่เพียงพอและสามารถตอบคำถามการวิจัยได้ตรงตามวัตถุประสงค์ รวมถึงปัจจัยด้านระยะเวลา และงบประมาณที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย (ประไพพิมพ์ สุธีวสินนท์ และ ประสพชัย พสุนนท์, 2559) ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมด้วยแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามสังกัด

สังกัด	ตัวอย่าง				
	โรงเรียนประเภทที่ 1			โรงเรียน ประเภทที่ 2	รวม (คน)
	ไม่รับเด็ก เพิ่ม	รับเด็ก เพิ่ม	รวม (คน)		
	โรง	คน	โรง	คน	
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	2	2	4	4	8
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	2	2	4	4	8
สำนักงานการศึกษากทม กรุงเทพมหานคร	2	2	4	4	8
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	2	2	4	4	8
รวม	8	8	16	16	32

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กที่เข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากตำรา เอกสาร วารสาร บทความ และสิ่งพิมพ์

3.2 กำหนดกรอบบทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กที่เข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใน 3 ประเด็น ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันของครู และการส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง เพื่อกำหนดเป็นประเด็นในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 กรอบแนวคิดของการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กที่เข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
1. การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	1.1 การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน 1.2 การส่งเสริมการปรับตัว	1.1.1 การสร้างความคุ้นเคย 1.1.2 การจัดสภาพแวดล้อม 1.2.1 ด้านสังคม 1.2.2 ด้านอารมณ์ 1.2.3 ด้านการเรียนรู้และสติปัญญา 1.2.4 ด้านการพึ่งพาตนเอง
2. การทำงานร่วมกันของครู	2.1 การแลกเปลี่ยนข้อมูล 2.2 การวางแผนการทำงาน	2.1.1 แนวทางการจัดประสบการณ์ 2.1.2 พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 2.2.1 การพัฒนาหลักสูตรการเชื่อมต่อ 2.2.2 การดำเนินงาน 2.2.3 การประเมินผลการทำงาน
3. การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง	3.1 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี 3.2 การสร้างความเป็นหุ้นส่วน	3.1.1 การสื่อสารที่หลากหลาย 3.1.2 การแลกเปลี่ยนและสร้างข้อตกลงร่วมกัน 3.2.1 การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อ 3.2.2 การจัดกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

3.3 กำหนดโครงสร้างของเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรอยเชื่อมต่อ โดยให้น้ำหนักของข้อคำถามที่เป็นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กใกล้เคียงกับข้อคำถามที่เป็นการทำงานกับผู้ใหญ่ ซึ่งประกอบด้วย การทำงานร่วมกันของครู และการส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์แบบสอบถาม เรื่อง บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ประเด็นที่ศึกษา	น้ำหนัก	จำนวน(ข้อ)	ข้อที่
1. การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	48.49	(16)	1-16
1.1 การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน	24.24	8	1-8
1.1.1 การสร้างความคุ้นเคย	6.06	2	1-2
1.1.2 การจัดสภาพแวดล้อม	18.18	6	3-8
1.2 การส่งเสริมการปรับตัวของเด็ก	24.24	8	9-16
1.2.1 ความพร้อมด้านสังคม	6.06	2	9-10
1.2.2 ความพร้อมด้านอารมณ์	6.06	2	11-12
1.2.3 ความพร้อมด้านการพึ่งพาตนเอง	6.06	2	13-14
1.2.4 ความพร้อมด้านการเรียนรู้และสติปัญญา	6.06	2	15-16
2. การทำงานร่วมกันของครู	27.27	(9)	17-25, 26-34
2.1 การแลกเปลี่ยนข้อมูล	6.06	2	17-18, 26-27
2.1.1 แนวทางการจัดประสบการณ์	3.03	1	17, 26
2.1.2 พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	3.03	1	18, 27
2.2 การวางแผนการทำงาน	21.21	7	19-25, 28-34
2.2.1 การพัฒนาหลักสูตรการเชื่อมต่อ	6.06	2	19-20, 28-29
2.2.2 การดำเนินงาน	9.09	3	21-23, 30-32
2.2.3 การประเมินผลการทำงาน	6.06	2	24-25, 33-34
3. การส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง	24.24	(8)	35-42
3.1 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี	15.15	5	35-39
3.1.1 การสื่อสารที่หลากหลาย	9.09	3	35-37
3.1.2 การแลกเปลี่ยนและสร้างข้อตกลงร่วมกัน	6.06	2	38-39
3.2 การสร้างความเป็นหุ้นส่วน	9.09	3	40-42
3.2.1 การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อ	3.03	1	40
3.2.2 การสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก	6.06	2	41-42
รวม	100	33	

3.4 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

3.4.1 แบบสอบถามครู เรื่อง บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กที่เข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป คำถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและคำถามปลายเปิด ได้แก่ เพศ อายุ สังกัด ประสบการณ์ในการสอน และประสบการณ์ในการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวนนักเรียนในห้องเรียน ขนาดของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ความเข้าใจเรื่องรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา นโยบายของโรงเรียนในเรื่องการสร้างรอยเชื่อมต่อ สิ่งที่สำคัญของการสร้างรอยเชื่อมต่อแก่เด็ก คุณลักษณะสำคัญของพัฒนาการหรือความสามารถแต่ละด้าน ประกอบด้วย พัฒนาการด้านสังคม อารมณ์ การเรียนรู้และสติปัญญา และการพึ่งพาตนเอง วิชาหรือสาระการเรียนรู้ที่ครูสอน ภาระงานอื่น ๆ จำนวน 21 ข้อ

ตอนที่ 2 บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กที่เข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คำถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบ ตามสภาพความเป็นจริงของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อของเด็กที่เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันของครู และการส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง จำนวน 42 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะคำถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและคำถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

3.4.2 แบบสัมภาษณ์ครู เรื่อง บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กที่เข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยแนวคำถามกึ่งโครงสร้าง ครอบคลุมประเด็น บทบาทครู ใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันของครู และการส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง จำนวน 56 ข้อ

3.5 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.5.1 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงและความครอบคลุมตามเนื้อหา โดยการใช้แบบตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยการใช้แบบตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา พร้อมคำนวณหาค่าความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ (IOC) ผลการวิเคราะห์ค่า IOC รายฉบับมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.92 และ 0.93 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าความตรงจำแนกตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และประเด็นหลัก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และประเด็นหลัก	ค่าความตรง	ความหมาย
1. แบบสอบถามสำหรับครู		
1.1 ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหา ด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	0.94	ความตรงตามเนื้อหา
1.2 ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหา ด้านการทำงานร่วมกันของครู	0.89	ความตรงตามเนื้อหา
1.3 ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหา ด้านการส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง	1	ความตรงตามเนื้อหา
2. แบบสัมภาษณ์สำหรับครู		
2.1 ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหา ด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	1	ความตรงตามเนื้อหา
2.2 ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหา ด้านการทำงานร่วมกันของครู	0.88	ความตรงตามเนื้อหา
2.3 ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหา ด้านการส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง	1	ความตรงตามเนื้อหา

3.5.2 นำเครื่องมือที่ผ่านการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC) มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ รายละเอียดประเด็นข้อเสนอแนะและการปรับปรุงแก้ไข ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ประเด็นข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและการปรับปรุงแก้ไข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไข
1. แบบสอบถาม	ควรใช้ภาษาให้เข้าใจง่าย	ปรับคำให้อ่านเข้าใจง่าย
2. แบบสัมภาษณ์	2.1 ควรใช้ภาษาให้เข้าใจง่าย	2.1 ปรับภาษาให้อ่านเข้าใจง่าย
	2.2 จัดเรียงข้อคำถาม	2.2 ปรับตามข้อเสนอแนะ

3.6 การทดลองใช้เครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนิน ดังนี้

3.6.1 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปนำร่องกับครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับตัวอย่างแต่มีใช้ตัวอย่าง จำนวน 43 คน และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขความเหมาะสมของการใช้ภาษา จำนวนข้อคำถาม เวลาที่ใช้ตอบคำถาม และความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษาและนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุง ได้แก่ การใช้ปรับความหนาของตัวอักษรเพื่อให้เห็นข้อความเน้นให้ชัดเจน และการจัดรูปแบบหน้าให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านได้ง่าย

3.6.2 นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่ผ่านการทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 และ 0.84 ตามลำดับ

3.6.3 ปรับปรุงเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ และนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

4.1.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และส่งกลับคืนทางไปรษณีย์มายังผู้วิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แนบจดหมายอนุมัติและซองเปล่าติดแสตมป์ เพื่อความสะดวกในการส่งกลับทางไปรษณีย์

4.1.2 โรงเรียนที่ไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยใช้วิธีการโทรศัพท์สอบถามและส่งแบบสอบถามไปให้โรงเรียนอีกครั้ง และโทรศัพท์นัดหมายวัน และเวลาเพื่อขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยใช้เวลาในการรวบรวมแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 4 มิถุนายน 2560 ถึงวันที่ 10 กรกฎาคม 2560

4.1.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากโรงเรียนประเภทที่ 1 จำนวน 249 ฉบับ และแบบสอบถามจากโรงเรียนประเภทที่ 2 จำนวน 88 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 337 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์

4.2.1 ดำเนินการติดต่อกับทางโรงเรียน และนำจดหมายขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขออนุญาตในการเข้าไปเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ด้วยตัวเองจากนั้นโทรศัพท์เพื่อขอรับการตอบรับอนุญาตให้เก็บข้อมูลในวันและเวลาที่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สะดวกให้สัมภาษณ์

4.2.2 ศึกษาวิธีการสัมภาษณ์ และการใช้แบบสัมภาษณ์ด้วยตนเองตามคำถาม และดำเนินการสัมภาษณ์พร้อมบันทึกเสียงครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ท่านละประมาณ 20 - 30 นาที และนำมาถอดเทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์และขอคู่มือเอกสารการทำงานในช่วงรอยเชื่อมต่อ โดยผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมด้วยแบบสัมภาษณ์ ระหว่างเดือนสิงหาคม 2560 ถึง มกราคม 2561

5. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แล้วแยกวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 แบบสอบถามครู วิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน ดังนี้

5.1.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

5.1.2 ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูป ตารางประกอบความเรียง

5.1.3 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปเรียงแยกคำตอบให้เป็นหมวดหมู่ เก็บความถี่ และนำเสนอข้อมูลด้วยการบรรยาย

5.2 แบบสัมภาษณ์ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและวิเคราะห์เนื้อหา โดยการเรียงเรียง สรุป จัดหมวดหมู่และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของความเรียง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แบ่งเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้
2. การทำงานร่วมกันของครู
3. การส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไปของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=249)		(n = 88)		(n = 337)	
1. เพศ						
ชาย	16	6.4	0	0	16	4.7
หญิง	233	93.6	88	100	321	95.3
2. อายุ						
21 - 30 ปี	40	16.1	6	6.8	46	13.6
31 - 40 ปี	66	26.5	35	39.8	99	29.4
41 - 50 ปี	52	20.9	23	26.1	66	19.6
50 ปีขึ้นไป	91	36.5	24	27.3	111	32.9
3. วุฒิทางการศึกษา						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	2.4	7	8	13	3.9
ปริญญาตรี	189	75.9	44	50	232	68.8
ปริญญาโท	54	21.7	37	42	91	27

ตารางที่ 11 (ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลทั่วไป
ของแบบสอบถาม

รายการ	ครู โรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=249)		(n = 88)		(n = 337)	
4. สังกัดของโรงเรียน						
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9	3.6	11	12.5	40	10.4
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	78	31.3	69	78.5	120	31.1
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร	158	63.5	4	4.5	171	44.3
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	4	1.6	4	4.5	6	1.6
5. โรงเรียนของท่านจัดอยู่ในกลุ่มโรงเรียนขนาดใด						
ขนาดเล็ก (นักเรียน 0-120 คน)	4	1.6	1	1.1	5	1.3
ขนาดกลาง (นักเรียน 121 - 600 คน)	93	37.3	7	8	101	26.2
ขนาดใหญ่ (นักเรียน 601 - 1,500 คน)	47	18.9	23	26.1	69	17.9
ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียน มากกว่า 1,500 คน)	15	42.2	57	64.8	162	42.0
6. ประสบการณ์ในการเป็นครู						
น้อยกว่า 3 ปี	25	10	2	2.3	27	8
3 - 5 ปี	27	10.8	5	5.7	31	9.2
6 - 8 ปี	22	8.8	19	21.6	41	12.2
9 - 11 ปี	14	5.6	5	5.7	19	5.7
12 - 14 ปี	15	6	17	19.3	32	9.6
มากกว่า 15 ปี	146	58.6	40	45.5	186	55.3
7. ประสบการณ์สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1						
น้อยกว่า 3 ปี	47	18.9	2	2.3	49	14.5
3 - 5 ปี	53	21.3	33	37.5	86	25.5
6 - 8 ปี	28	11.2	8	9.1	36	10.7
9 - 11 ปี	6	2.4	11	12.5	17	5
12 - 14 ปี	36	14.5	8	9.1	14	13.1
มากกว่า 15 ปี	79	31.7	26	29.5	105	31.2

ตารางที่ 11 (ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลทั่วไป
ของแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=249)		(n = 88)		(n = 337)	
8. จำนวนนักเรียนในห้อง						
น้อยกว่า 20 คน	19	7.6	1	1.1	20	5.9
20 - 25 คน	45	18.1	12	13.6	57	16.9
26 - 30 คน	36	14.5	3	3.4	39	11.6
31 - 35 คน	88	35.3	10	11.4	98	29.1
35 - 40 คน	60	24.1	19	21.6	79	23.4
มากกว่า 40 คน	1	0.4	43	48.9	44	13.1
12. ความเข้าใจการปฏิบัติในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา						
มากที่สุด	3	1.2	0	0	3	0.9
มาก	33	13.3	11	12.5	44	13.1
ปานกลาง	74	29.7	41	46.6	115	34.1
น้อย	114	45.8	23	26.1	137	40.7
น้อยที่สุด	25	10	13	14.8	38	11.3
13. <u>สิ่งสำคัญที่สุด</u> ในการสร้างรอยเชื่อมต่อของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1						
การมีนโยบายและแนวทางการทำงานจากผู้บริหาร	44	17.7	3	3.4	47	13.9
การได้สื่อสารเรื่องพัฒนาการกับครูอนุบาล	16	6.4	4	4.5	20	5.9
การจัดโปรแกรมเพื่อปรับพื้นฐานแก่เด็กก่อนขึ้นชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1	39	15.7	41	46.6	80	23.7
ความพร้อมทางการเรียนของเด็ก	128	51.4	37	42	165	49
การทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง	17	6.8	3	3.4	20	5.9
การจัดสภาพแวดล้อมให้คล้ายกับชั้นอนุบาล	5	2	0	0	5	1.5
14. <u>พัฒนาการ หรือความสามารถ</u> สำหรับเด็กที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1						
พัฒนาการด้านสังคม	23	9.2	6	6.8	29	8.6
พัฒนาการด้านอารมณ์	6	2.4	5	5.7	11	3.3
พัฒนาการด้านการเรียนรู้และสติปัญญา	161	64.7	58	65.9	219	65
ความสามารถด้านการพึ่งพาตนเอง	59	23.7	19	21.6	78	23.1

ตารางที่ 11 (ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลทั่วไป
ของแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=249)		(n = 88)		(n = 337)	
15. พัฒนาการด้านสังคมสำหรับเด็กที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1						
การมีมนุษยสัมพันธ์ เข้ากับเพื่อนได้	52	20.9	11	12.5	63	18.7
การทำงานกลุ่มร่วมกันเพื่อนได้	23	9.2	0	0	23	6.8
การมีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย	149	59.8	55	62.5	204	60.5
การทำตามกฎระเบียบ	22	8.8	22	25	44	13.1
การช่วยเหลือเพื่อนและครู	1	0.4	0	0	1	0.3
การมีมารยาททางสังคม	2	0.8	0	0	2	0.6
16. พัฒนาการด้านอารมณ์สำหรับเด็กที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1						
การบอกความความรู้สึกของตนเอง	27	10.8	15	17	42	12.5
การบอกความต้องการของตนเอง	55	22.1	12	13.6	67	19.9
การควบคุมและแสดงอารมณ์ของตนเอง	121	48.6	45	51.1	166	49.3
การชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่น	25	10	3	3.4	28	8.3
การมีความมั่นใจเมื่อต้องแยกจากครอบครัว	21	8.4	13	14.8	34	10.1
17. พัฒนาการด้านการเรียนรู้และสติปัญญาสำหรับเด็กที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1						
การประสานสายตากับมือรู้วิธีการจับดินสอ	40	16.1	11	12.5	51	15.1
การอ่านหนังสือได้คล่องออกเสียงได้ชัดเจน	79	31.7	47	53.4	126	37.4
การเขียนตามคำบอก	4	1.6	0	0	4	1.2
การบวก/ลบเลข และทักษะทางคณิตศาสตร์	6	2.4	0	0	6	1.8
การนั่งอยู่กับที่และมีสมาธิในการฟัง	95	38.2	22	25	117	34.7
การรอคอยและทำตามคำสั่ง	25	10	8	9.1	32	9.5
18. พัฒนาการด้านการพึ่งพาตนเองสำหรับเด็กที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1						
การรับประทานอาหารด้วยตนเอง	27	10.8	18	20.5	45	13.4
การใช้ห้องน้ำด้วยตนเอง	67	26.9	31	35.2	98	29.1
การรักษาสุขอนามัยของตนเอง	73	29.3	18	20.5	91	27.0
การสวมใส่เครื่องแต่งกายเอง	11	4.4	9	10.2	20	5.9
การตัดสินใจสิ่งต่าง ๆ	71	28.5	12	13.6	83	24.6

ตารางที่ 11 (ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลทั่วไป
ของแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=249)		(n = 88)		(n = 337)	
19. นโยบายในการสร้างรอยเชื่อมต่อเพื่อเด็กที่จะเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1						
ไม่มีนโยบาย	75	30.1	16	18.2	91	27
มีนโยบาย ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	174	69.9	72	81.8	246	73
จัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรม พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในช่วงรอยเชื่อมต่อ	113	45.4	28	31.8	141	41.8
จัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนปรับตัว	78	31.3	30	34.1	108	32
ส่งเสริมความสัมพันธ์และสร้างการมีส่วนร่วม ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง	81	32.5	42	47.7	123	36.5
จัดการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ต่อ สาธารณชน	40	16.1	3	3.4	43	12.8
พัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องรอยเชื่อมต่อ	50	20.1	22	25	72	21.4
จัดการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการ ดำเนินงานในช่วงรอยเชื่อมต่อ	32	12.9	23	26.1	55	16.3
20. รายวิชาที่รับผิดชอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ภาษาไทย	174	69.9	58	65.9	232	68.8
คณิตศาสตร์	181	72.7	51	58	232	66.8
สังคมศึกษา	79	31.7	48	54.5	127	37.7
วิทยาศาสตร์	72	28.9	19	21.6	91	27
ภาษาอังกฤษ	58	23.3	23	26.1	81	24
สุขศึกษาและพลศึกษา	26	10.4	16	18.2	42	12.5
การทำงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี	35	14.1	15	17	50	14.8
ศิลปะ	10	4	2	2.3	12	3.6
ดนตรี	19	7.6	2	2.3	21	6.2
ลูกเสือและชุมนุม	85	34.1	30	34.1	115	34.1

ตารางที่ 11 (ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลทั่วไป
ของแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=249)		(n = 88)		(n = 337)	
21. ภาระงานอื่นนอกจากการสอน						
ไม่มี	21	8.4	7	8	28	8.3
มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	228	91.6	81	92	309	91.7
งานธุรการ	68	27.3	20	22.7	88	26.1
งานเอกสาร	131	52.6	54	61.4	185	54.9
งานวัดผล	76	30.5	25	28.4	101	30
งานประชุมตามคำสั่ง	190	76.3	65	73.9	255	75.7
งานชุมนุม กิจกรรมพัฒนานักเรียน	86	34.5	22	25	108	32

ข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถามครูพบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประเภทที่ 1 เป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.6 ครูมีอายุ 50 ปี ขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.5 วุฒิการศึกษาของครูส่วนใหญ่สำเร็จระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75.9 ครูส่วนใหญ่สังกัดสำนักงาน การศึกษากรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 63.5 โรงเรียนระดับประถมศึกษาของครูเป็นขนาดใหญ่ พิเศษมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.2 ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเป็นครูมากกว่า 15 ปี คิดเป็น ร้อยละ 58.6 และมีประสบการณ์สอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.7 จำนวนเด็กนักเรียนในห้องเรียนส่วนใหญ่ของครูโรงเรียนประเภทที่ 1 คือ 31 - 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 ครูส่วนใหญ่มีความเข้าใจการปฏิบัติในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 45.8 ครูเห็นว่าสิ่งสำคัญที่สุดในการสร้างรอยเชื่อมต่อ คือ ความพร้อมทางการเรียนของเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.4 พัฒนาการ หรือความสามารถที่สำคัญที่สุดในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของ ครูส่วนใหญ่ ได้แก่ พัฒนาการด้านการเรียนรู้และสติปัญญา คิดเป็นร้อยละ 64.7 ครูส่วนใหญ่ระบุว่า พัฒนาการหรือความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญที่สุดในช่วงรอยเชื่อมต่อ ได้แก่ พัฒนาการด้าน สังคม คือ การมีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย คิดเป็นร้อยละ 59.8 พัฒนาการด้านอารมณ์ คือ การควบคุมและแสดงอารมณ์ของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 48.6 พัฒนาการด้านการเรียนรู้และ สติปัญญา คือ การนั่งอยู่กับที่และมีสมาธิในการฟัง คิดเป็นร้อยละ 38.2 พัฒนาการด้านการพึ่งพา ตนเอง คือ การรักษาสุขอนามัยของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 27.7 นโยบายในการสร้างรอยเชื่อมต่อของ โรงเรียน คือ การจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในช่วง

รอยเชื่อมต่อ คิดเป็นร้อยละ 45.4 ครูรับผิดชอบสอนวิชาคณิตศาสตร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.7 ครูมีภาระงานอื่นนอกจากการสอน คือ งานประชุมตามคำสั่งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.3

ข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถาม พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประเภทที่ 2 ทั้งหมดเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 100 ครูมีอายุ 31 - 40 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.8 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 50 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนคิดเป็นร้อยละ 78.5 ขนาดของโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 64.8 มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.5 และประสบการณ์การสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.5 จำนวนเด็กนักเรียนในห้องเรียน มากที่สุดคือ มากกว่า 40 คน คิดเป็นร้อยละ 48.9 ตามลำดับ ครูมีระดับความเข้าใจการปฏิบัติในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.6 สิ่งสำคัญที่สุดในการสร้างรอยเชื่อมต่อของครูส่วนใหญ่ คือการจัดโปรแกรมเพื่อปรับพื้นฐานแก่เด็กก่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 46.6 พัฒนาการหรือความสามารถที่สำคัญที่สุดในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของครูส่วนใหญ่ ได้แก่ พัฒนาการด้านการเรียนรู้และสติปัญญา คิดเป็นร้อยละ 65.9 พัฒนาการด้านสังคม เรื่องที่ครูส่วนใหญ่คิดว่าสำคัญที่สุดในช่วงรอยเชื่อมต่อ คือการมีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย คิดเป็นร้อยละ 62.5 พัฒนาการด้านอารมณ์ คือการควบคุมและแสดงอารมณ์ของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 51.1 เรื่องที่สำคัญที่สุดของพัฒนาการด้านการเรียนรู้และสติปัญญา คือ การอ่านหนังสือได้คล่อง ออกเสียงได้ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 53.4 พัฒนาการด้านการพึ่งพาตนเอง คือ การใช้ห้องน้ำด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 35.2 โรงเรียนมีนโยบายการส่งเสริมความสัมพันธ์และสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 47.7 ครูส่วนใหญ่รับผิดชอบสอนวิชาภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 65.9 ภาระงานอื่นนอกจากการสอนของครู ได้แก่ งานประชุมตามคำสั่ง คิดเป็นร้อยละ 73.9

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวนทั้งสิ้น 32 คน ทุกคนเป็นเพศหญิง ครูมีประสบการณ์ในการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากกว่า 15 ปี คิดเป็นจำนวน 25 คน โดยเป็นครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 จำนวน 12 คน และครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 จำนวน 13 คน และมีจำนวนเด็กในห้องเรียน 31 - 40 คน มากที่สุด คิดเป็น 19 คน จาก 32 คน โดยเป็นห้องเรียนของครูโรงเรียนประเภทที่ 1 จำนวน 10 คน และครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 จำนวน 9 คน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันของครู และการส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง

2.1 การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ประกอบด้วย การสร้างทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน และการส่งเสริมการปรับตัว นำเสนอในตารางที่ 12 ดังนี้

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ จากแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=249)		(n = 88)		(n = 337)	
1. การทำความคุ้นเคยกับเด็กก่อนเปิดภาคการศึกษาต้น						
ไม่มีการปฏิบัติ	56	22.5	8	9.1	64	19
มีการปฏิบัติ ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	193	77.5	80	90.9	273	81
จัดกิจกรรมแก่เด็กเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับครูและโรงเรียน	113	45.4	53	60.2	166	49.3
ไปเยี่ยมเด็กที่บ้าน	16	6.4	10	11.4	26	7.7
จัดกิจกรรมปฐมนิเทศแก่เด็ก	102	41	36	40.9	138	40.9
ทำการนัดแนะนำตัวท่านแจกให้เด็กก่อนเปิดภาคการศึกษา	5	2	8	9.1	13	3.9
ศึกษาข้อมูลเด็กที่จะเข้าเรียนในห้องเรียนของท่านเป็นรายบุคคล	82	32.9	30	34.1	112	33.2
ทำกิจกรรมกับเด็กก่อนบาล 3 ที่จะเข้าเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ห้องเรียนของท่านในภาคการศึกษาปลายเพื่อสร้างความคุ้นเคย	26	10.4	0	0	26	7.7
จัดโปรแกรมปรับพื้นฐาน	24	9.6	6	6.8	30	8.9

ตารางที่ 12 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ จากแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=249)		(n = 88)		(n = 337)	
2. การจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กอนุบาลที่เพิ่งเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย						
ไม่มี	36	14.5	34	38.6	70	20.8
มีการจัดการเรียนการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	213	85.5	54	61.4	267	79.2
จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คล้ายคลึงกับกิจกรรมของ ชั้นเรียนอนุบาล	80	32.1	6	6.8	86	25.5
จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การใช้ ประสาทสัมผัส ฟังนิทาน เล่นบทบาทสมมติ ระดมความคิด	137	55	28	31.8	165	49
ปรับเปลี่ยนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ เด็กในชั้นเรียนของปีการศึกษานั้น ๆ	138	55.4	28	31.8	166	49.3
3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เด็กทำกิจกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
จัดให้นั่งทำกิจกรรมคนเดียว	138	55.4	18	20.5	156	46.3
จัดให้ทำกิจกรรมเป็นคู่	175	70.3	39	44.3	214	63.5
จัดให้ทำกิจกรรมกลุ่มย่อย 4-5 คน	169	67.9	66	75	235	69.7
จัดกิจกรรมเป็นกลุ่มใหญ่ทั้งห้อง	139	55.8	54	61.4	193	57.3
4. การจัดห้องเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
จัดให้เด็กทุกคนหันหน้าเข้าหากะดาน	239	96	86	97.7	325	96.4
จัดให้เด็กนั่งเป็นกลุ่ม	193	77.5	60	68.2	253	75.1
จัดให้เด็กนั่งเป็นรูปตัวยู	146	58.6	26	29.5	172	51
5. การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโต๊ะเรียน						
ไม่มี	38	15.3	22	25	60	17.8
มี ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	211	84.7	66	75	277	82.2
เปลี่ยนให้สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรม	186	74.7	52	59.1	238	70.6
เปลี่ยนตามแผนที่กำหนดไว้ เช่น ทุก ๆ 2 เดือน นาน ๆ ครั้งจึงเปลี่ยนเพื่อสร้างบรรยากาศใหม่ใน ห้องเรียน	32	12.9	21	23.9	53	15.7
	63	25.3	25	28.4	88	26.1

ตารางที่ 12 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ จากแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=249)		(n = 88)		(n = 337)	
6. การจัดพื้นที่บางส่วนในห้องเรียนให้คล้ายกับห้องเรียนอนุบาล						
ไม่ได้จัด	43	17.3	24	27.3	67	19.9
จัด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	206	82.7	64	72.7	270	80.1
จัดมุมหนังสือ	198	79.5	59	67	257	76.3
จัดมุมของเล่น	121	48.6	32	36.4	153	45.4
จัดมุมศิลปะ	45	18.1	8	9.1	53	15.7
จัดพื้นที่เก็บของใช้ส่วนตัว	108	43.4	40	45.5	148	43.9
7. ความมุ่งหมายของการจัดป้ายนิเทศในช่วงเดือนแรกของการเปิดภาคการศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
จัดป้ายนิเทศเพื่อแนะนำตัวท่านแก่เด็กนักเรียน	67	26.9	42	47.7	109	32.3
จัดป้ายนิเทศแสดงสมาชิกทุกคนในชั้นเรียน	213	85.5	45	51.1	258	76.6
จัดป้ายนิเทศเพื่อเตรียมพร้อมการเรียนรู้ในเรื่องที่จะจัดการเรียนการสอน	109	43.8	40	45.5	149	44.2
จัดป้ายนิเทศเพื่อต้อนรับนักเรียนในการเปิดเรียน	118	47.4	64	72.7	182	54
8. วิธีการจัดป้ายนิเทศในช่วงเดือนแรกของการเปิดภาคการศึกษา						
จัดป้ายนิเทศเอง	216	86.7	69	78.4	282	83.7
ร่วมกันออกแบบและจัดป้ายนิเทศร่วมกับเด็ก	33	13.3	19	21.6	52	15.4
เด็กจัดป้ายนิเทศด้วยตนเอง	0	0	0	0	0	0
9. การส่งเสริมความพร้อมด้านสังคม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและผู้ใหญ่	214	85.9	59	67	273	81
การเป็นผู้ฟังและผู้พูดที่ดี	221	88.8	77	87.5	298	88.4
การมีน้ำใจช่วยเหลือแบ่งปัน	227	91.2	82	93.2	309	91.7
การอดทนรอคอย	190	76.3	60	68.2	250	74.2
การมีระเบียบวินัยปฏิบัติตามข้อตกลง	233	93.6	80	90.9	313	92.9
การมีความรับผิดชอบ	213	85.5	82	93.2	295	87.5
การเป็นผู้นำและผู้ตาม	180	72.3	61	69.3	241	71.5
การยอมรับความแตกต่างของตนเองกับผู้อื่น	168	67.5	62	70.5	230	68.2

ตารางที่ 12 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ จากแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=249)		(n = 88)		(n = 337)	
10. เทคนิค/ วิธีการใดในการส่งเสริมความพร้อมด้านสังคม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ได้แก่	233	93.6	83	94.3	316	93.8
นิทาน	221	88.8	74	84.1	295	87.5
วีดิทัศน์	125	50.2	68	77.3	193	57.3
ข่าว	83	33.3	35	39.8	118	35
ให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง	199	79.9	60	68.2	259	76.9
จัดโอกาสให้เด็กได้ทำเป็นกลุ่ม	151	60.6	40	45.5	191	56.7
ให้โอกาสเด็กในการสร้างกฎระเบียบของห้องเรียน	146	58.6	60	68.2	206	61.1
ให้เด็กได้แบ่งหน้าที่ของการทำงานกลุ่ม	128	51.4	40	45.5	168	49.9
จัดให้เด็กแต่ละกลุ่มมีรับผิดชอบของส่วนรวม เช่น การทำความสะอาดห้องเรียน	182	73.1	69	78.4	251	74.5
ให้เด็กทำกิจกรรมหรือตอบคำถามตามลำดับก่อน- หลัง	158	63.5	52	59.1	210	62.3
11. การส่งเสริมความพร้อมด้านอารมณ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
การควบคุมอารมณ์ตนเอง	209	83.9	78	88.6	287	85.2
การมีความภาคภูมิใจในตนเอง	208	83.5	54	61.4	262	77.7
การกล้าแสดงออก	212	85	84	95.5	296	87.8
การมีความมั่นใจเมื่อต้องแยกจากผู้ปกครอง	166	66.7	56	63.6	222	65.9
การพึงพอใจในความสามารถของตนเอง	161	64.7	57	64.8	218	64.7
การรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นและปลอบโยนเมื่อผู้อื่นเสียใจ	154	61.8	51	58	205	60.8
การบอกความรู้สึกของตนเอง	173	69.5	59	67	232	68.8
การบอกความต้องการของตนเองได้	163	65.5	57	64.8	220	65.3

ตารางที่ 12 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ จากแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=249)		(n = 88)		(n = 337)	
12. การเทคนิค/ วิธีการใดในการส่งเสริมความพร้อมด้านอารมณ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ได้แก่	205	82.3	82	93.2	287	85.2
นิทาน	196	78.7	78	88.6	274	81.3
วีดิทัศน์	106	42.6	58	65.9	164	48.7
ข่าว	66	26.5	19	21.6	85	25.2
ให้เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเอง	6	2.4	65	73.9	238	70.6
ใช้การเสริมแรง และการให้รางวัล	173	69.5	82	93.2	284	84.3
อธิบายตารางเวลาในการทำกิจกรรมและเวลาเลิกเรียน	202	81.1	50	56.8	154	45.7
ให้เด็กได้สังเกตและพูดอธิบายสิ่งเกี่ยวกับตัวเอง	104	41.8	42	47.7	164	48.7
ใช้กิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติ ศิลปะ เป็นต้น	122	49	49	55.7	203	60.2
ออกแบบกิจกรรมที่เด็กสามารถทำได้ด้วยตนเอง	154	61.8	45	51.1	185	54.9
สนับสนุนให้เด็กช่วยเหลือแบ่งปันกัน	140	56.2	76	86.4	251	74.5
ให้เด็กได้ชื่นชมผลงานทั้งของตนเอง และของเพื่อน	175	70.3	66	75	233	69.1
13. การส่งเสริมความพร้อมด้านการเรียนรู้ และสติปัญญา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
การคิดแก้ปัญหา	225	90.4	74	84.1	299	88.7
การคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	200	80.3	81	92	281	83.4
การกำกับตนเอง	112	45	35	39.8	147	43.6
การประสานการทำงานของตาและมือ	159	63.9	49	55.7	208	61.7
การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	146	58.6	64	72.7	210	62.3
การอ่านหนังสือ และการเขียน	212	85.1	78	88.6	290	86.1
การแสวงหาความรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ	176	70.7	61	69.3	237	70.3
จำนวน และทักษะทางคณิตศาสตร์	146	58.6	49	55.7	195	57.9

ตารางที่ 12 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ จากแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=249)		(n = 88)		(n = 337)	
ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ได้แก่	215	86.3	82	93.2	297	88.1
นิทาน	202	81.1	81	92	283	84
วีดิทัศน์	125	50.2	67	76.1	192	57
ข่าว	55	22.1	26	29.5	81	24
จัดเวลาให้เวลาเด็กในการอ่านอย่างอิสระ	170	68.3	41	46.6	211	62.6
ฝึกฝนการเขียนในบรรทัด และลำดับการเขียน	185	74.3	77	87.5	262	77.7
ให้เด็กได้เล่าประสบการณ์ และความคิดของตนเอง	185	74.3	60	68.2	245	72.7
จัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกต และสำรวจสิ่งต่าง ๆ	167	67.1	66	75	233	69.1
ให้เด็กตั้งคำถามกับสิ่งที่เห็นรวมทั้งเหตุการณ์ต่าง ๆ	131	52.6	62	70.5	193	57.3
ออกแบบกิจกรรมที่ให้เด็กได้คิด วิเคราะห์และสรุป สิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง	130	52.2	59	67	189	56.1
ออกแบบกิจกรรมที่ให้เด็กได้ลงมือทำจริง	179	71.9	51	58	230	68.2
ใช้กิจกรรมดนตรีและศิลปะร่วมกับการจัดการ เรียนรู้ทางวิชาการ	130	52.2	39	44.3	169	50.1
14. การส่งเสริมความพร้อมด้านการพึ่งพาตนเอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
การรับประทานอาหารด้วยตนเอง	230	92.4	84	95.5	314	93.2
การดูแลความสะอาดของร่างกาย	227	91.2	88	100	315	93.5
การปฏิบัติตามตารางกิจกรรม	160	64.3	62	70.5	222	65.9
การเข้าห้องน้ำด้วยตนเอง	220	88.4	83	94.3	303	89.9
การดูแลของใช้ของตนเอง	223	89.6	75	85.2	298	88.4
การสวมใส่เครื่องแต่งกาย	202	81.1	71	80.7	273	81
การตัดสินใจทำ หรือเลือกสิ่งต่าง ๆ	178	71.5	65	73.9	243	72.1

ตารางที่ 12 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ จากแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=249)		(n = 88)		(n = 337)	
15. เทคนิค/ วิธีการใดในการส่งเสริมความพร้อมด้าน <u>การพึ่งพาตนเอง</u> (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ได้แก่	174	69.9	69	78.4	243	72.1
นิทาน	165	66.3	64	72.7	229	68
วีดิทัศน์	107	43	45	51.1	152	45.1
ข่าว	51	20.5	14	15.9	65	19.3
เพลง คำคล้องจอง	7	2.8	8	9.1	15	4.5
สาธิตให้ดูเป็นตัวอย่าง และให้นักเรียนทำตาม	191	76.7	82	93.2	273	81
ใช้การตั้งคำถามและให้เด็กได้อภิปรายคำตอบ	160	64.3	57	64.8	217	64.4
อธิบายตารางเวลาในการทำกิจกรรมและเวลาเล็ก เรียน	127	51	46	52.3	173	51.3
ออกแบบกิจกรรมที่让孩子ได้ตัดสินใจด้วยตนเอง	143	57.4	23	26.1	166	49.3
ใช้กิจกรรมแสดงบทบาทสมมติ	153	61.4	42	47.7	195	57.9
จัดเวลาให้เด็กได้ฝึกฝนสม่ำเสมอ	163	65.5	35	39.8	198	58.8

2.1.1 การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน ประกอบด้วยประเด็นย่อย 2 เรื่อง ได้แก่

1) การสร้างความคุ้นเคย และ 2) การจัดสภาพแวดล้อม

1) การสร้างความคุ้นเคย

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 ทำความคุ้นเคยกับเด็กก่อนเปิดภาคการศึกษาต้น คิดเป็นร้อยละ 77.5 และร้อยละ 90.9 ตามลำดับ โดยจัดกิจกรรมเด็กให้เด็กคุ้นเคยกับครูและโรงเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.4 และร้อยละ 60.2 ตามลำดับ ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภท จัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กเพื่อให้เกิดความคุ้นเคย คิดเป็นร้อยละ 85.5 และร้อยละ 61.4 ตามลำดับ โดยครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 ปรับเปลี่ยนจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับข้อมูลพัฒนาการของเด็กในชั้นเรียนของปีการศึกษานั้น ๆ คิดเป็นร้อยละ 55.4 ในขณะที่ ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การใช้ประสาทสัมผัส การฟัง นิทาน การเล่นเกมบทบาทสมมติ การระดมความคิด และปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเด็กในชั้นเรียนของปีการศึกษานั้น ๆ มากที่สุดเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 31.8 ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1

ออกแบบกิจกรรมให้เด็กทำเป็นคู่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.3 ส่วนครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 ออกแบบกิจกรรมให้เด็กทำเป็นกลุ่มย่อย 4 – 5 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 จำนวน 12 คน จัดกิจกรรมให้แก่เด็กในวันปฐมนิเทศด้วยเกม เช่น การใบ้คำทายชื่อ การวาดภาพ เป็นต้น ให้เด็กได้แนะนำตัว ในขณะที่ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 จำนวน 13 คน นำเด็กดูโรงเรียนและห้องเรียน พร้อมแนะนำตนเอง ในวันปฐมนิเทศ ครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท จำนวน 14 คน และ 10 คน ตามลำดับ ศึกษาข้อมูลของเด็กการเพิ่มรายงานพัฒนาการที่ได้รับจากชั้นอนุบาล ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 มีการจัดการเรียนการสอนปรับพื้นฐาน ครูจะได้สังเกตและประเมินพฤติกรรมเบื้องต้นของความพร้อมด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภททั้งหมดให้เด็กทำกิจกรรมบูรณาการที่หลากหลาย ทั้งแบบเดี่ยว แบบคู่ และแบบกลุ่ม เด็กได้ทำลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง ปัญหาที่พบระหว่างการสร้างความคุ้นเคยแก่เด็ก คือ การใช้ภาษาในการสื่อสารกับเด็ก ต้องเน้นการใช้ภาษาที่ง่าย ๆ เป็นลำดับขั้น ขยายความเพื่อให้เข้าใจและทำตามได้สำเร็จ

2) การจัดสภาพแวดล้อม

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทส่วนใหญ่จัดห้องเรียนให้เด็ก ทุกคนหันหน้าเข้าหากระดาน คิดเป็นร้อยละ 96 และร้อยละ 97.7 ตามลำดับ โดยครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 จัดบ่อยครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.4 ส่วนครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 จัดทุกครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.9 ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภท ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโต๊ะเรียน คิดเป็นร้อยละ 84.7 และร้อยละ 75 ตามลำดับ โดยเหตุของการเปลี่ยน คือ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 74.7 และร้อยละ 59.1 ตามลำดับ ครูจัดพื้นที่บางส่วนในห้องเรียนให้คล้ายกับห้องเรียนอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 82.7 ร้อยละ 72.7 ตามลำดับ โดยจัดมุมหนังสือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.5 และร้อยละ 67 ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 มีความมุ่งหมายของการจัดป้ายนิเทศในช่วงเดือนแรก คือ การแสดงสมาชิกทุกคนในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.5 ในขณะที่ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 จัดป้ายนิเทศเพื่อต้อนรับนักเรียนในการเปิดเรียน คิดเป็นร้อยละ 72.7

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภททั้งหมด จัดสภาพแวดล้อม แบ่งเป็นสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ภายนอกห้องเรียนทำให้สะอาดหุสะอาดตา คำนึงถึงความปลอดภัย ไม่มีสิ่งกีดขวาง ส่วนภายในห้องเรียนแบ่งสัดส่วนให้มีพื้นที่เก็บของใช้ส่วนตัวของเด็ก มีสัญลักษณ์และชื่อติดไว้ให้เด็กเห็นง่ายและเก็บได้สะดวก มีพื้นที่ของมุมคล้ายห้องเรียนอนุบาล มุมหนังสือ มุมบล็อก มุมบทบาทสมมติ การจัดโต๊ะเรียนโดยมากจัดเป็นแบบ Classroom และปรับเปลี่ยนไปตามลักษณะกิจกรรม เช่น จัดเป็นกลุ่ม จัดเป็นฐานการเรียนรู้ โต๊ะเรียนและโต๊ะครูสามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างสะดวก

ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 จำนวน 11 คน และครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 จำนวน 8 คน จัดป้ายนิเทศ เพื่อแนะนำสมาชิกและครูประจำชั้น ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 จำนวน 6 คน จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับ เนื้อหาเรื่องที่กำลังจะเรียน หรือจัดเพื่อทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว

2.1.2 การส่งเสริมการปรับตัว ประกอบด้วยประเด็นย่อย 4 เรื่อง ได้แก่ 1) พัฒนาการ ด้านสังคม 2) พัฒนาการด้านอารมณ์ 3) พัฒนาการด้านการเรียนรู้และสติปัญญา และ 4) ความสามารถด้านการพึ่งพาตนเอง

1) พัฒนาการด้านสังคม

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 ส่งเสริมความพร้อม ด้านสังคม เรื่อง การมีระเบียบวินัยปฏิบัติตามข้อตกลงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 93.6 รองลงมา คือ การมีน้ำใจช่วยเหลือแบ่งปัน คิดเป็นร้อยละ 91.2 ในขณะที่ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 ส่งเสริม เรื่อง การมีน้ำใจช่วยเหลือแบ่งปัน และการมีความรับผิดชอบมากที่สุดเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 93.2 รองลงมา คือ การมีระเบียบวินัยปฏิบัติตามข้อตกลง คิดเป็นร้อยละ 90.9 ครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท ส่วนใหญ่ ใช้วิธีการหรือเทคนิคที่ใช้ในการส่งเสริมความพร้อมด้านสังคมด้วยการใช้สื่อประกอบการ เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 93.6 ร้อยละ 94.3 ตามลำดับ โดยสื่อการเรียนรู้ที่ใช้มากที่สุดได้แก่ นิทาน คิดเป็นร้อยละ 88.8 ร้อยละ 84.1 ตามลำดับ รองลงมาของครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 คือ ให้เด็ก แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง คิดเป็นร้อยละ 79.9 รองลงมาของครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 คือ จัดให้เด็กแต่ละกลุ่มรับผิดชอบของส่วนรวม เช่น การทำความสะอาดห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 78.4

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูในทั้งสองประเภท จำนวน 14 คนเท่ากัน ส่งเสริม เรื่อง การปฏิบัติตามข้อตกลง อดทนรอคอย และการมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น โดยใช้ กระบวนการกลุ่มในการทำงานส่วนรวม เช่น การจัดเวรทำความสะอาดห้องเรียน การเช็ดกระดาน การจัดโต๊ะเรียน หรือในช่วงโม่งเรียนบางครั้งครูจัดกิจกรรมให้ทำเป็นกลุ่มและเป็นคู่ เพื่อให้เกิดการทำงานและรู้จักหน้าที่ของตนเองเมื่ออยู่กับเพื่อน ครูทั้งสองประเภททั้งหมดใช้สื่อนิทาน เพลง ประกอบกับการยกตัวอย่าง เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจและมีทักษะทางสังคม

2) พัฒนาการด้านอารมณ์

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ เรื่อง การกล้าแสดงออกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85 และร้อยละ 95.5 ตามลำดับ รองลงมา คือ การควบคุมอารมณ์ตนเอง คิดเป็นร้อยละ 83.9 และร้อยละ 88.6 ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 ส่วนใหญ่ใช้วิธีการหรือเทคนิคในการส่งเสริมความพร้อมด้านอารมณ์ คือ การใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 82.3 โดยสื่อการเรียนรู้ที่ใช้มากที่สุดได้แก่ นิทาน คิดเป็นร้อยละ 78.7 รองลงมา คือ อธิบายตารางเวลาในการทำกิจกรรมและเวลาเลิกเรียน คิดเป็น

ร้อยละ 81.1 ในขณะที่ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 ใช้วิธีการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ และการเสริมแรงและการให้รางวัล มากที่สุดเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 93.2 โดยสื่อการเรียนรู้ที่ใช้มากที่สุดได้แก่ นิทาน คิดเป็นร้อยละ 88.6 รองลงมา คือ สนับสนุนให้เด็กช่วยเหลือแบ่งปัน คิดเป็นร้อยละ 86.4

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภททั้งหมด พัฒนาให้เด็กบอกความรู้สึกและบอกความต้องการของตนเอง โดยครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 จำนวน 10 คน และครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 ทั้งหมด กล่าวว่า ต้องส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจเมื่อต้องแยกจากผู้ปกครอง เนื่องจากเด็กร้องไห้เมื่อไปโรงเรียน ครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภททั้งหมดใช้สื่อประเภทนิทาน ในการส่งเสริมให้เด็กเห็นตัวอย่างการจัดการอารมณ์ต่าง ๆ ผ่านตัวละครในเรื่องนั้น ๆ อีกทั้งครูยังตั้งคำถามเพื่อในเด็กสมมติตนเองเป็นตัวละครต่าง ๆ ว่าจะแสดงออกอย่างไร เพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดการอารมณ์ของตนเองต่อไป

3) พัฒนาการด้านการเรียนรู้และสติปัญญา

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 ส่งเสริมพัฒนาการด้านการเรียนรู้และสติปัญญา เรื่อง การคิดแก้ปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.4 รองลงมา คือ การอ่านหนังสือและการเขียน คิดเป็นร้อยละ 85.1 ส่วนครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 ส่งเสริม เรื่อง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92 รองลงมา คือ การอ่านหนังสือและการเขียน คิดเป็นร้อยละ 88.6 ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทส่วนใหญ่ ใช้วิธีการหรือเทคนิคที่ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเรียนรู้และสติปัญญาด้วยการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 86.3 และร้อยละ 93.2 ตามลำดับ โดยสื่อการเรียนรู้ที่ใช้มากที่สุดได้แก่ นิทาน คิดเป็นร้อยละ 81.1 และร้อยละ 92 ตามลำดับ รองลงมาของครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 คือ ฝึกฝนการเขียนในบรรทัดและลำดับการเขียน และให้เด็กเล่าประสบการณ์และความคิดของตนเอง เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 74.3 ในขณะที่ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 ฝึกฝนการเขียนในบรรทัดและลำดับการเขียน และให้เด็กเล่าประสบการณ์และความคิดของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 87.5

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภท จำนวนครึ่งหนึ่ง จาก 32 คน ส่งเสริมความพร้อมด้านสติปัญญา เรื่องการประสานการทำงานของตาและมือ และการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน โดยครูในกลุ่มนี้ใช้กิจกรรมที่หลากหลาย ให้เด็กได้ปฏิบัติจริง และให้เด็กตั้งคำถามอย่างอิสระ ในขณะที่อีกครึ่งหนึ่งมุ่งพัฒนาการอ่านและการเขียน รวมถึงทักษะทางคณิตศาสตร์ ทั้งนี้สิ่งที่เป็นตัวแปรสำคัญในการปฏิบัติของครูมาจากความคาดหวังของผู้ปกครอง และความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของผู้บริหารที่ต้องการให้เด็กอ่านออกเขียนได้ ครูใช้สื่อที่เป็นของจริงในการเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปสู่นามธรรมในการสอนคณิตศาสตร์ และใช้สื่อคำคล้องจอง และผลิตสื่อสำหรับการผสมคำในการสอนอ่าน

4) ความสามารถด้านการพึ่งพาตนเอง

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 ส่งเสริมความสามารถด้านการพึ่งพาตนเอง เรื่อง การรับประทานอาหารด้วยตนเองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.4 รองลงมา คือ การดูแลความสะอาดของร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 91.2 ส่วนครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 ส่งเสริมเรื่อง การดูแลความสะอาดของร่างกายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา คือ การรับประทานอาหารด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 95.5 ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทส่วนใหญ่ใช้วิธีการหรือเทคนิคที่ใช้ในการส่งเสริมความพร้อมด้านการพึ่งพาตนเองที่มากที่สุด ได้แก่ การสาธิตให้ดูเป็นตัวอย่าง และให้นักเรียนทำตาม คิดเป็นร้อยละ 76.7 และร้อยละ 93.2 ตามลำดับ รองลงมา คือ ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 69.9 ร้อยละ 78.4 ตามลำดับ โดยสื่อการเรียนรู้ที่ใช้มากที่สุดได้แก่ นิทาน คิดเป็นร้อยละ 66.3 ร้อยละ 72.7 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 จำนวน 9 คน ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 จำนวน 12 คน ส่งเสริม ความพร้อมด้านการพึ่งพาตนเอง เรื่อง การรับประทานอาหารด้วยตนเอง และการตัดสินใจทำหรือเลือกสิ่งต่าง ๆ ครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภททั้งหมด ใช้สื่อนิทาน และวีดิทัศน์ในการแสดงตัวอย่างของการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และกำหนดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นบทบาทสมมติต่าง ๆ

2.2 การทำงานร่วมกันของครู ประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการวางแผนการทำงาน นำเสนอในตารางที่ 13 ดังนี้

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลด้านการทำงานร่วมกันของครูจากแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n = 249)		(n = 88)		(n = 337)	
การทำงานร่วมกับครูอนุบาล						
ทำ	84	33.7	0	0	88	24.9
ไม่ได้ทำ	165	66.3	88	100	253	75.1
17. โอกาสแลกเปลี่ยนการสอนร่วมกัน						
ไม่ได้แลกเปลี่ยน	184	73.9	88	100	272	80.7
แลกเปลี่ยน ดังนี้ ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	65	26.1	0	0	65	19.3
การออกแบบกิจกรรมและการจัดการเรียนรู้	37	14.9	0	0	37	11.0
การใช้แบบฝึกหัดแบบใบงานและใบความรู้	41	16.5	0	0	41	12.2
การจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียน	46	18.5	0	0	46	13.6
การวัดและการประเมินผลเด็ก	44	17.7	0	0	44	13.1
18. แลกเปลี่ยนข้อมูลของเด็กระหว่างกัน						
ไม่ได้แลกเปลี่ยน	168	67.5	88	100	256	76
แลกเปลี่ยน ดังนี้ ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	81	32.5	0	0	81	24
พัฒนาการทุกด้านของเด็กแต่ละบุคคล	67	26.9	0	0	88	26.1
ทักษะและความถนัดของเด็กแต่ละคน	49	19.7	0	0	67	19.9
สิ่งที่ต้องระวังเป็นพิเศษ เช่น การแพ้อาหาร	36	14.5	0	0	49	14.5
ภูมิหลังทางครอบครัว เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ	32	12.9	0	0	36	10.7
สถานะของผู้ปกครอง						
19. การวางแผนการดำเนินงานร่วมกับครูอนุบาลในช่วงรอยเชื่อมต่อ						
ไม่ได้วางแผน	188	75.3	88	100	276	81.9
วางแผน ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	61	24.5	0	0	61	18.1
กำหนดเป้าหมายของหลักสูตรรอยเชื่อมต่อร่วมกัน	25	10	0	0	25	7.4
ประชุมผู้สอนระดับปฐมวัยและระดับ	44	17.7	0	0	44	13.1
ประถมศึกษาาร่วมกัน						
กำหนดบทบาทในการทำงาน	24	9.6	0	0	24	7.1
กำหนดกิจกรรมที่จะต้องทำในช่วงรอยเชื่อมต่อ	33	13.3	0	0	33	9.8
กำหนดการประเมินผลการทำงาน	26	10.4	0	0	26	7.7

ตารางที่ 13 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลด้านการทำงาน
ร่วมกันของครูจากแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n = 249)		(n = 88)		(n = 337)	
20. การทำงานในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อยังร่วมกัน						
ไม่มี	192	77.1	88	100	280	83.1
มี ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	57	22.9	0	0	57	16.9
ศึกษาหลักสูตรของทั้ง 2 ระดับร่วมกัน	18	7.2	0	0	18	5.3
ออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่องกัน	41	16.5	0	0	41	12.2
จัดทำหน่วย หรือแผนการจัดการเรียนรู้	28	11.2	0	0	28	8.3
กำหนดการวัดและประเมินผลเด็กอย่างหลาย หลายและเหมาะสม	41	16.5	0	0	41	12.2
ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็กในภาค การศึกษานั้น ๆ	13	5.2	0	0	13	3.9
21. วิธีการใดในการสื่อสารกับครอบครัว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
การประชุมตามวาระ หรือคำสั่งของโรงเรียน	44	17.7	0	0	44	13.1
การส่งจดหมาย หรือหนังสือเวียนของโรงเรียน	1	0.4	0	0	1	0.3
การพูดคุยสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ	72	28.9	0	0	72	21.4
การประชุมกลุ่มย่อย	16	6.4	0	0	16	4.7
การใช้โทรศัพท์พูดคุย	19	7.6	0	0	19	5.6
การได้รับแฟ้มบันทึกข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล	36	14.5	0	0	36	10.7
การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่	44	17.7	0	0	44	13.1
ไลน์ (LINE)	44	17.7	0	0	44	13.1
เฟซบุ๊ก (Facebook)	24	9.6	0	0	24	7.1

ตารางที่ 13 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลด้านการทำงาน
ร่วมกันของครูจากแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n = 249)		(n = 88)		(n = 337)	
22. กิจกรรมใดบ้างที่ท่านทำร่วมกับครูอนุบาลเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา						
ไม่ได้ทำ	182	73.1	88	100	270	80.1
ทำ ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	67	26.9	0	0	67	19.9
จัดการปฐมนิเทศเด็ก	9	3.6	0	0	9	2.7
สังเกตการสอนซึ่งกันและกัน	32	12.9	0	0	32	9.5
แลกเปลี่ยนและแนะนำการจัดชั้นเรียน	47	18.9	0	0	47	13.9
วางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน	18	7.2	0	0	18	5.3
ให้ครูอนุบาลเป็นผู้สอนในบางครั้ง	4	1.6	0	0	4	1.2
เชิญครูอนุบาลและเด็กอนุบาลมาทำร่วมกิจกรรม	13	5.2	0	0	13	3.9
แลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ทั้งพัฒนาการ และ ความแตกต่างของเด็กแต่ละคน	51	20.5	0	0	51	15.1
ร่วมกันหาวิธีการวัดและประเมินผลเด็ก	11	4.4	0	0	11	3.3
23. กิจกรรมที่ทำร่วมกับครูอนุบาลเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง						
ไม่ได้ทำ	181	72.7	88	100	269	79.8
ทำ ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	68	27.3	0	0	68	20.2
จัดการปฐมนิเทศผู้ปกครอง	30	12.0	0	0	30	8.9
เยี่ยมบ้านเพื่อพบเด็กและผู้ปกครอง	26	10.4	0	0	26	7.7
ประชุมผู้ปกครอง	49	19.7	0	0	49	14.5
แลกเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนรู้และ กิจกรรมต่าง ๆ	39	15.7	0	0	39	11.6
แลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ทั้งพัฒนาการ และ ความแตกต่างของเด็กแต่ละคน	35	14.1	0	0	35	10.4

ตารางที่ 13 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลด้านการทำงาน
ร่วมกันของครูจากแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n = 249)		(n = 88)		(n = 337)	
24. การประเมินผลการทำงานในช่วงรอยเชื่อมต่อกับครูอนุบาล						
ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 35)	204	81.9	88	100	292	86.6
มีโดยมีประเด็นดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	45	18.1	0	0	45	13.4
แผนการดำเนินงาน	20	8	0	0	20	5.9
บทบาทในการทำงาน	22	8.8	0	0	22	6.5
คุณภาพของกิจกรรมหรือการจัดการเรียนรู้	12	4.8	0	0	12	3.6
พัฒนาการและความก้าวหน้าของเด็กเป็นระยะ	32	12.9	0	0	32	9.5
วิธีการติดต่อสื่อสาร และประสานงานกัน	34	13.7	0	0	34	10.1
25. วิธีการ/ เครื่องมือใดในการประเมินผลการทำงานในช่วงรอยเชื่อมต่อ						
ประเมินผลเป็นระยะ โดยใช้เครื่องมือ ดังนี้	29	11.6	0	0	29	8.6
แบบตรวจสอบการปฏิบัติ	16	6.4	0	0	16	4.7
แบบบันทึกผลการปฏิบัติ	21	8.4	0	0	21	6.2
การสะท้อนคิดการปฏิบัติ	4	1.6	0	0	4	1.2
ประเมินผลสุดท้ายครั้งเดียว โดยใช้เครื่องมือ ดังนี้	19	7.6	0	0	19	5.6
แบบตรวจสอบการปฏิบัติ	16	6.4	0	0	16	4.7
แบบบันทึกผลการปฏิบัติ	10	4	0	0	10	3.0
การสะท้อนคิดการปฏิบัติ	3	1.2	0	0	3	0.9
26. แลกเปลี่ยนแนวทางการสอนกับเพื่อนครู						
ไม่ได้แลกเปลี่ยน	160	63.9	32	36.4	192	57
แลกเปลี่ยน ดังนี้ ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	89	35.7	56	63.6	145	43
การออกแบบกิจกรรมและการจัดการเรียนรู้	61	24.5	34	38.6	95	28.2
การใช้แบบฝึกหัดแบบใบงานและใบความรู้	71	28.5	46	52.3	117	34.7
การจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียน	59	23.7	47	53.4	106	31.5
การวัดและการประเมินผลเด็ก	63	25.3	36	40.9	99	29.4

ตารางที่ 13 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลด้านการทำงาน
ร่วมกันของครูจากแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n = 249)		(n = 88)		(n = 337)	
27. แลกเปลี่ยนข้อมูลของเด็กกับเพื่อนครูในโรงเรียน						
ไม่ได้แลกเปลี่ยน	124	49.8	19	21.6	143	42.4
แลกเปลี่ยน ดังนี้ ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	125	50.2	69	78.4	194	57.6
พัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคล	105	42.2	57	64.8	162	48.1
พฤติกรรมเสี่ยงที่ไม่พึงประสงค์	87	34.9	52	59.1	139	41.2
ทักษะและความถนัดของเด็กแต่ละคน	87	34.9	54	61.4	141	41.8
สิ่งที่ต้องระวังเป็นพิเศษ เช่น การแพ้อาหาร ยา หรือความบกพร่องต่าง ๆ	70	28.1	57	64.8	127	37.7
28. การวางแผนการดำเนินงานร่วมกับเพื่อนครูในโรงเรียน						
ไม่ได้วางแผน	152	61	19	21.6	171	50.7
วางแผน ดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	97	39	69	78.4	166	49.3
กำหนดเป้าหมายของหลักสูตรรอยเชื่อมต่อ ร่วมกัน	47	18.9	24	27.3	71	21.1
ประชุมครูระดับประถมศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกัน	71	28.5	61	69.3	132	39.2
กำหนดบทบาทในการทำงาน	52	20.9	44	50	96	28.5
กำหนดกิจกรรมที่จะต้องทำในช่วงรอยเชื่อมต่อ	31	12.4	39	44.3	70	20.8
กำหนดการประเมินผลการทำงาน	33	13.3	42	47.7	75	22.3
29. มีการพัฒนาหลักสูตรเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา						
ไม่มี	182	73.1	48	55.5	230	68.2
มี ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	67	26.9	40	45.5	107	31.8
ศึกษาหลักสูตรของทั้ง 2 ระดับ	12	4.8	3	3.4	15	4.5
ออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่องกัน	34	13.7	18	20.5	52	15.4
จัดทำหน่วย หรือแผนการจัดการเรียนรู้	57	22.9	24	27.3	81	24
กำหนดการวัดและประเมินผลเด็กอย่างหลาย หลายและเหมาะสม	35	14.1	33	37.5	68	20.2
ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็กในภาค การศึกษานั้น ๆ	26	10.4	10	11.4	36	10.7

ตารางที่ 13 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลด้านการทำงาน
ร่วมกันของครูจากแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n = 249)		(n = 88)		(n = 337)	
30. วิธีการใดในการติดต่อสื่อสารกับ <u>เพื่อนครู</u> ระหว่างกระบวนการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
การประชุมตามวาระ หรือคำสั่งของโรงเรียน	80	32.1	57	64.8	137	40.7
การส่งจดหมาย หรือหนังสือเวียนของโรงเรียน	22	8.8	13	14.8	35	10.4
การพูดคุยสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ	92	36.9	64	72.7	156	46.3
การประชุมกลุ่มย่อย	46	18.5	26	29.5	72	21.4
การใช้โทรศัพท์พูดคุย	44	17.7	17	19.3	61	18.1
การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่	44	17.7	23	26.1	67	19.9
ไลน์ (LINE)	44	17.7	23	26.1	67	19.9
31. ทำกิจกรรมร่วมกับ <u>เพื่อนครู</u> เพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา						
ไม่ได้ทำ	145	58.2	40	45.5	185	54.9
ทำ ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	104	41.8	48	54.5	152	45.1
จัดการปฐมนิเทศเด็ก	59	23.7	20	22.7	79	23.4
แลกเปลี่ยนและแนะนำการจัดชั้นเรียน	34	13.7	16	18.2	50	14.8
วางแผนการจัดการเรียนรู้	52	20.9	17	19.3	69	20.5
แลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ทั้งพัฒนาการ และ	74	29.7	32	36.4	106	31.5
ความแตกต่างของเด็กแต่ละคน						
ร่วมกันหาวิธีการวัดและประเมินผลเด็ก	25	10	23	26.1	48	14.2
32. กิจกรรมร่วมกับ <u>เพื่อนครู</u> เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง						
ไม่ได้ทำ	135	54.2	37	42	172	51
ทำ ดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	114	45.8	51	58	165	49
จัดการปฐมนิเทศผู้ปกครอง	68	27.3	38	43.2	106	31.5
เยี่ยมบ้านเพื่อพบเด็กและผู้ปกครอง	44	17.7	30	34.1	74	22
ประชุมผู้ปกครอง	81	32.5	41	46.6	122	36.2
แลกเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนรู้และ	28	11.2	19	21.6	47	13.9
กิจกรรมต่าง ๆ						
แลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ทั้งพัฒนาการ และ	47	18.7	26	29.5	73	21.7
ความแตกต่างของเด็กแต่ละคน						

ตารางที่ 13 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลด้านการทำงานร่วมกันของครูจากแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียนประเภทที่ 1		ครูโรงเรียนประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน ร้อยละ		จำนวน ร้อยละ		จำนวน ร้อยละ	
	(n = 249)		(n = 88)		(n = 337)	
33. การประเมินผลการทำงานในช่วงรอยเชื่อมต่อกับเพื่อนครู						
ไม่มี	186	74.7	58	65.9	244	72.4
มี ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	63	25.3	30	34.1	93	27.6
แผนการดำเนินงาน	31	12.4	13	14.8	44	13.1
บทบาทในการทำงาน	14	5.6	11	12.5	25	7.4
คุณภาพของกิจกรรมหรือการจัดการเรียนรู้	27	10.8	20	22.7	47	13.9
พัฒนาการและความก้าวหน้าของเด็กเป็นระยะ	24	9.6	18	20.5	42	12.5
วิธีการติดต่อสื่อสาร และประสานงานกัน	15	6	18	20.5	33	9.8
34. วิธีการ/ เครื่องมือใดในการประเมินผลการทำงานในช่วงรอยเชื่อมต่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ประเมินผลเป็นระยะ โดยใช้เครื่องมือ ดังนี้	54	21.7	22	25	76	22.6
แบบตรวจสอบการปฏิบัติ	27	10.8	22	25	29	8.6
แบบบันทึกผลการปฏิบัติ	31	12.4	2	2.3	49	14.5
การสะท้อนคิดการปฏิบัติ	1	0.4	18	20.5	6	1.8
ประเมินผลสุดท้ายครั้งเดียว โดยใช้เครื่องมือ ดังนี้	45	18.1	20	22.7	65	19.3
แบบตรวจสอบการปฏิบัติ	20	8	1	1.1	21	6.2
แบบบันทึกผลการปฏิบัติ	19	7.6	16	18.2	35	10.4
การสะท้อนคิดการปฏิบัติ	9	3.6	3	3.4	12	3.6

จากตารางที่ 13 พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 ทำงานร่วมกับครูอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 66.3 ในขณะที่ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 ไม่ได้ทำงานร่วมกับครูอนุบาล ทั้งนี้ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทต่างทำงานร่วมกับเพื่อนครู รายละเอียดเป็นดังนี้

2.2.1 การแลกเปลี่ยนข้อมูล ประกอบด้วยประเด็นย่อย 2 เรื่อง ได้แก่ 1) แนวทางการจัดประสบการณ์ และ 2) พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก มีรายละเอียด ดังนี้

1) แนวทางการจัดประสบการณ์

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า การทำงานร่วมกันกับครูอนุบาล ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 แลกเปลี่ยนการสอนร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 26.1 โดยแลกเปลี่ยน เรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.5 รองลงมา คือ การวัดและประเมินผลเด็ก คิดเป็นร้อยละ 17.7 ส่วนการทำงานของเพื่อนครู ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2

แลกเปลี่ยนการสอน คิดเป็นร้อยละ 35.7 และร้อยละ 63.6 โดยครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 แลกเปลี่ยน เรื่อง การใช้แบบฝึกหัด ใบงาน และใบความรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.5 รองลงมา คือ การวัดและประเมินผลเด็ก คิดเป็นร้อยละ 25.3 ในขณะที่ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 แลกเปลี่ยน เรื่อง การจัดทำสภาพแวดล้อมห้องเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมา คือ การใช้แบบฝึกหัด ใบงาน และใบความรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.3

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 จำนวน 14 คน แลกเปลี่ยน แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เรื่อง การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ ฐานการเรียนรู้ และกิจกรรมที่ส่งเสริมการประสานสายตากับมือ พัฒนากล้ามเนื้อมือ เพื่อเริ่มต้นการเขียน ส่วนครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภททั้งหมด แลกเปลี่ยนแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้กับเพื่อนครู เรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของเด็ก โดยเน้นที่พัฒนาการและความก้าวหน้า และประเมินผลงานเด็กแบบไม่ให้คะแนน

2) พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูแลกเปลี่ยนข้อมูลเด็ก คิดเป็นร้อยละ 32.5 ประเด็นที่แลกเปลี่ยนมากที่สุด คือ พัฒนาการทุกด้านของเด็กแต่ละบุคคล คิดเป็นร้อยละ 26.9 รองลงมา คือ ทักษะและความถนัดของเด็กแต่ละคน คิดเป็นร้อยละ 19.7 ส่วนการทำงานของเพื่อนครู ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 แลกเปลี่ยนข้อมูลเด็ก คิดเป็นร้อยละ 50.2 และร้อยละ 78.4 โดยครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 แลกเปลี่ยน เรื่อง พัฒนาการทุกด้านของเด็กแต่ละบุคคลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.2 รองลงมา คือ พฤติกรรมเสี่ยงที่ไม่พึงประสงค์ และทักษะและความถนัดของเด็กแต่ละคน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 34.9 ในขณะที่ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 แลกเปลี่ยน เรื่อง พัฒนาการทุกด้านของเด็กแต่ละบุคคล และ สิ่งที่ต้องระวังเป็นพิเศษ เช่น การแพ้ อาหาร ยา หรือความบกพร่องต่าง ๆ มากที่สุดเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 64.8 รองลงมา คือ ทักษะและความถนัดของเด็กแต่ละคน คิดเป็นร้อยละ 61.4

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 ทั้งหมด แลกเปลี่ยน ข้อมูลเด็กกับครูอนุบาลผ่านการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ และได้ศึกษาข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคลผ่านแฟ้มพัฒนาการที่ครูอนุบาลบันทึกไว้ ในขณะที่การทำงานร่วมกับเพื่อนครู ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 จำนวน 10 คน ศึกษาข้อมูลเด็กจากแฟ้มพัฒนาการแล้วนำมาแลกเปลี่ยนหาวิธี หรือการส่งเสริมเด็กร่วมกัน ส่วนครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 จำนวน 9 คน ใช้การสนทนาในที่ประชุมร่วมกัน และหาวิธีในการส่งเสริมความถนัดให้แก่เด็กแต่ละคน

2.2.2 การวางแผนการทำงาน ประกอบด้วยประเด็นย่อย 3 เรื่อง ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรการเชื่อมต่อ 2) การดำเนินงาน และ 3) การประเมินผลการทำงาน

1) การพัฒนาหลักสูตรการเชื่อมต่อ

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 วางแผนการดำเนินงานร่วมกันในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 24.5 โดยประชุมผู้สอนระดับปฐมวัย และระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 17.7 รองลงมา คือ กำหนดกิจกรรมที่ต้องทำในช่วงรอยเชื่อมต่อ คิดเป็นร้อยละ 13.3 ครูทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาหลักสูตรเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อ คิดเป็นร้อยละ 22.9 โดย ออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง และกำหนดการวัดและประเมินผลเด็กอย่างหลากหลายและเหมาะสมมากที่สุดเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.5 รองลงมา คือ จัดทำหน่วยหรือแผนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 11.2 การทำงานกับเพื่อนครู ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 วางแผนการดำเนินงานร่วมกันในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 39 และร้อยละ 78.4 ตามลำดับ โดยครูในโรงเรียนทั้งสองประเภท ประชุมผู้สอนระดับปฐมวัย และระดับประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.5 และร้อยละ 69.3 ตามลำดับ รองลงมา คือ กำหนดบทบาทในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 20.9 และร้อยละ 50 ตามลำดับ ครูทั้งสองประเภททำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาหลักสูตรเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อ คิดเป็นร้อยละ 26.9 และร้อยละ 45.5 ตามลำดับ โดยครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 จัดทำหน่วยหรือแผนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 22.9 รองลงมา คือ กำหนดการวัดและประเมินผลเด็กอย่างหลากหลายและเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 14.1 ในขณะที่ ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 กำหนดการวัดและประเมินผลเด็กอย่างหลากหลายและเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมา คือ จัดทำหน่วยหรือแผนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 27.3

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 ทั้งหมด วางแผนกิจกรรมที่จะปฏิบัติในช่วงแรกของการเปิดภาคการศึกษา โดยกำหนดกิจกรรมที่จะให้เด็กทำ และการประเมินผลกิจกรรมนั้น ๆ โดยการสังเกตเด็ก และให้ผลป้อนกลับด้วยคำชม ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 จำนวน 4 คน กล่าวว่า ผู้อำนวยการมีนโยบาย และกำหนดบทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในช่วงรอยเชื่อมต่ออย่างชัดเจน ในขณะที่การทำงานร่วมกับเพื่อนครูของครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท ทั้งหมด จัดทำหน่วยการสอนระยะยาวรายเทอมของแต่ละสาระวิชา และกำหนดวิธีการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กร่วมกัน

2) การดำเนินงาน

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูมีวิธีการสื่อสารกับครูอนุบาลด้วยการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.9 รองลงมา คือ การประชุมตามวาระหรือคำสั่งของโรงเรียน และการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 17.7 เท่ากัน โดยแอปพลิเคชันที่ใช้ คือ

ไลน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.7 ครูทำกิจกรรมร่วมกับครูอนุบาลเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.9 โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ทั้งพัฒนาการและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.5 รองลงมา คือ แลกเปลี่ยนและแนะนำการจัดชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.9 ครูทำกิจกรรมร่วมกับครูอนุบาลเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 27.3 โดยประชุมผู้ปกครองร่วมกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.7 รองลงมา คือ แลกเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 15.7 การทำงานกับเพื่อนครู ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 วิธีการสื่อสารกับครูอนุบาลด้วยการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.9 และร้อยละ 72.7 รองลงมา คือ การประชุมตามวาระหรือคำสั่งของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 32.1 และร้อยละ 64.8 ตามลำดับ ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภททำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 41.8 และร้อยละ 54.5 ตามลำดับ โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ทั้งพัฒนาการและความแตกต่างของเด็กแต่ละคนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.7 และร้อยละ 36.4 ตามลำดับ รองลงมาของครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 คือ จัดปฐมนิเทศเด็ก คิดเป็นร้อยละ 23.7 ส่วนรองลงมาของครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 คือ ร่วมกันหาวิธีการวัดและประเมินเด็ก คิดเป็นร้อยละ 26.1 ครูทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 45.8 และร้อยละ 58 ตามลำดับ โดยประชุมผู้ปกครองร่วมกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.5 และร้อยละ 46.6 รองลงมา คือ จัดปฐมนิเทศผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 27.3 และร้อยละ 43.2 ตามลำดับ

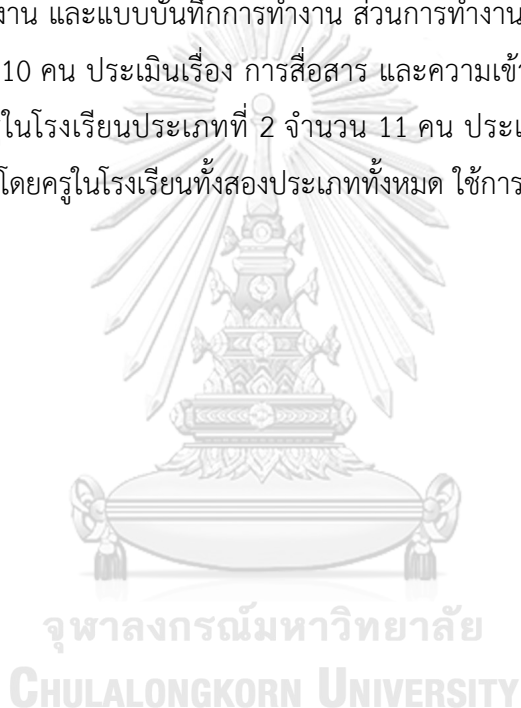
ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 จำนวน 10 คน สื่อสารอย่างไม่เป็นทางการกับครูอนุบาล และมีการประชุมเป็นทางการสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนผลหรือบันทึกหลังสอนของครู ในขณะเดียวกัน ครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท จำนวน 9 คน เท่ากัน มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยน และสรุปการสอนของครู รวมถึงวิเคราะห์ปัญหาการปรับตัวที่เกิดกับเด็ก

3) การประเมินผลการทำงาน

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูประเมินผลการทำงานในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาร่วมกับครูอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 18.1 โดยประเมินวิธีการติดต่อสื่อสาร และประสานงานกัน คิดเป็นร้อยละ 13.7 รองลงมา คือ ประเมินพัฒนาการและความก้าวหน้าของเด็กเป็นระยะ คิดเป็นร้อยละ 12.9 วิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลการทำงานในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาร่วมกับครูอนุบาล ด้วยการประเมินผลเป็นระยะ คิดเป็นร้อยละ 11.6 ใช้แบบบันทึกผลการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.4 การทำงานกับเพื่อนครู ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 ประเมินผลการทำงานในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาร่วมกับครูอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 25.3 และร้อยละ 34.1 ตามลำดับ โดยครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 ประเมินแผนการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 12.4 รองลงมา คือ คุณภาพของกิจกรรมหรือการจัดการเรียนรู้

คิดเป็นร้อยละ 10.8 ในขณะที่ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 ประเมินคุณภาพของกิจกรรมหรือการจัดการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.7 รองลงมา คือ พัฒนาการและความก้าวหน้าของเด็กเป็นระยะ และวิธีการติดต่อสื่อสาร และประสานงานกัน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.5 ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภท มีวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลการทำงานในช่วงรอยเชื่อมต่อการศึกษาเป็นระยะ คิดเป็นร้อยละ 21.7 และร้อยละ 25 ตามลำดับ โดยใช้แบบตรวจสอบการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.8 และร้อยละ 25 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 จำนวน 9 คน ประเมินการทำงาน เรื่องการวางแผน และกำหนดกิจกรรม รวมไปถึงหลักสูตรในช่วงรอยเชื่อมต่อ และใช้วิธีการสะท้อนการทำงาน และแบบบันทึกการทำงาน ส่วนการทำงานร่วมกับเพื่อนครู ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 จำนวน 10 คน ประเมินเรื่อง การสื่อสาร และความเข้าใจของคณะทำงานในช่วงรอยเชื่อมต่อ ในขณะที่ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 จำนวน 11 คน ประเมินเรื่อง คุณภาพของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้แก่เด็ก โดยครูในโรงเรียนทั้งสองประเภททั้งหมด ใช้การสะท้อนตนเองในการประเมิน

2.3 การส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง ประกอบด้วย การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และการสร้างความเป็นหุ้นส่วน นำเสนอในตารางที่ 14 ดังนี้

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครองจากแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n = 249)		(n = 88)		(n = 337)	
35. วิธีการใดในการพูดคุยสื่อสารกับผู้ปกครอง						
การประชุมเป็นทางการ	125	50.2	53	60.2	178	52.8
การใช้เอกสารจดหมายของโรงเรียน	159	63.9	39	44.3	198	58.8
การสนทนารายกลุ่ม	94	37.8	23	26.1	117	34.7
การสนทนารายบุคคล	172	69.1	46	52.3	218	64.7
การใช้สมุดจดการบ้านของเด็ก	155	62.2	49	55.7	204	60.5
การโทรศัพท์	181	72.7	64	72.7	245	72.7
การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์	113	45.4	50	56.8	163	48.4
ไลน์ (LINE)	113	45.4	50	56.8	163	48.4
เฟซบุ๊ก (Facebook)	51	20.5	0	0	51	15.1
36. กิจกรรมใดที่ท่านใช้ในการทำความรู้จักและสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง						
การประชุมผู้ปกครอง	234	94	82	93.2	316	93.8
การประชุมนิเทศ	154	61.8	51	58	205	60.8
การเยี่ยมบ้าน	123	49.4	51	58	174	51.6
37. การให้ข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็กและรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาแก่ผู้ปกครอง						
ไม่มี	55	22.1	26	29.5	81	24
มี โดยใช้วิธีดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	194	77.9	62	70.5	256	76
การจัดการประชุม	138	55.4	53	60.2	191	56.7
การใช้แผ่นพับ	35	14.1	18	20.5	53	15.7
การใช้ซีดีข้อมูล	4	1.6	6	6.8	10	3
การใช้เว็บไซต์ของโรงเรียน	59	23.7	24	27.3	83	24.6
การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่	74	29.7	38	43.2	112	33.2
ไลน์ (LINE)	73	29.3	38	43.2	111	32.9
เฟซบุ๊ก (Facebook)	29	11.6	13	14.8	42	12.5

ตารางที่ 14 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครองจากแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n = 249)		(n = 88)		(n = 337)	
38. การแลกเปลี่ยนข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับผู้ปกครอง						
ไม่มี	18	7.2	10	11.4	28	8.3
มี ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	231	92.8	78	88.6	309	91.7
ความสามารถที่เด็กทำได้	163	65.5	52	59.1	215	63.8
สิ่งที่เด็กถนัดและทำได้ดี หรือไม่ถนัด	161	64.7	48	54.5	209	62
ความผิดปกติต่าง ๆ เช่น สายตาสั้น	184	73.9	60	68.2	244	72.4
สิ่งที่เด็กชอบและไม่ชอบ	108	43.4	48	54.5	156	46.3
พฤติกรรมที่ต้องการความเอาใจใส่เป็นพิเศษ	186	74.7	78	88.6	264	78.3
อาหารและยาที่เด็กแพ้	148	59.4	51	58	199	59.1
39. การพูดคุยกับผู้ปกครองเพื่อสร้างข้อตกลงในการช่วยให้เด็กเกิดการปรับตัว						
ไม่มี	19	7.6	16	18.2	35	10.4
มี ดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	230	92.4	72	81.8	302	89.6
การปรับหรือลดพฤติกรรมเสี่ยงที่ไม่พึงประสงค์	177	71.1	59	67	236	70.0
การส่งเสริมให้มีผู้ปกครองได้ทำความรู้จักและ ร่วมมือกัน	182	73.1	47	53.4	229	68.0
การสังเกตการสอนของครู	98	39.4	14	15.9	112	33.2
การกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูและผู้ปกครอง	97	39	43	48.9	140	41.5
40. การส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบรยากาศเชื่อมต่อ						
ไม่ส่งเสริม	13	5.2	23	26.1	36	10.7
ส่งเสริม ดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	236	94.8	65	73.9	301	89.3
อธิบายให้เห็นความต่อเนื่องของชั้นอนุบาลและ ประถมศึกษา	140	56.2	27	30.7	167	49.6
สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการตามวัยของ เด็ก	188	75.5	31	35.2	219	65
ชักนำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมช่วยเด็กในเรื่องการ ปรับตัว	154	61.8	50	56.8	204	60.5
แนะนำกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้เด็กมีความพร้อม	150	60.2	42	47.7	192	57
ให้ความมั่นใจในการพัฒนาเด็กเพื่อลดความกังวล	115	46.2	34	38.6	149	44.2
เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนความกังวลใจ	129	51.8	48	54.5	177	52.5

ตารางที่ 14 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริม
ความร่วมมือกับผู้ปกครองจากแบบสอบถาม

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n = 249)		(n = 88)		(n = 337)	
41. ท่านสื่อสารให้ผู้ปกครองช่วยเตรียมตัวให้กับเด็กในการไปโรงเรียนในช่วง 2 สัปดาห์แรกของการเปิดภาคการศึกษา						
ไม่	34	13.7	11	12.5	45	13.4
ทำ ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	215	86.3	77	87.5	292	86.6
ปรับกิจวัตรประจำวันให้ทำเป็นเวลา เช่น ตื่น นอน รับประทานอาหาร เข้านอน	162	65.1	46	52.3	208	61.7
จัดกิจกรรมที่มีความคล้ายคลึงกับโรงเรียน	82	32.9	19	21.6	101	30
สร้างรายการสิ่งที่เด็กต้องทำในตอนเช้าก่อนมา โรงเรียน	127	51	43	48.9	170	50.4
จัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องเขียนและหนังสือเรียน	158	63.5	73	83	231	68.5
เขียนชื่อไว้ที่ช่องใช้ที่เด็กนำมาโรงเรียน	147	59	75	85.2	222	65.9
สังเกตพฤติกรรมเด็กตอนเลิกเรียนและนำมา แลกเปลี่ยนกับครู	113	45.4	38	43.2	151	44.8
ฝึกให้เด็กรู้สึกมั่นใจเมื่อต้องแยกจากผู้ปกครอง	128	51.4	45	51.1	173	51.3
42. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก						
ไม่มี	20	8	18	20.5	38	11.3
มี ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	229	92	70	79.5	299	88.7
จัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านที่กระตุ้นการ เรียนรู้ของเด็ก	103	41.4	10	11.4	113	33.5
ทำกิจกรรมระหว่างเด็กและผู้ปกครองที่บ้าน	102	41	35	39.8	137	40.7
แลกเปลี่ยนความต้องการของเด็ก	136	54.6	30	34.1	166	49.3
เปิดโอกาสให้เสนอแนะกิจกรรมการเรียนรู้	132	53	32	36.4	164	48.7
แสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนรู้	91	36.5	26	29.5	117	34.7
ร่วมเป็นวิทยากรในการเรียนการสอน	28	11.2	16	18.2	44	13.1
มีส่วนร่วมกับการเรียนรู้ของเด็ก เช่น ช่วยสอน การบ้านให้เด็ก	167	67.1	62	70.5	229	68

2.3.1 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ประกอบด้วย 1) การสื่อสารที่หลากหลาย และ 2) การแลกเปลี่ยนและสร้างข้อตกลงร่วมกัน

1) การสื่อสารที่หลากหลาย

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 มีวิธีการพูดคุยสื่อสารกับผู้ปกครองด้วยการใช้โทรศัพท์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.7 เท่ากัน รองลงมาของครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 ได้แก่ การสนทนารายกลุ่ม ส่วนครูในโรงเรียนที่ 2 ได้แก่ การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 56.8 โดยใช้แอปพลิเคชัน ไลน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.8 กิจกรรมที่ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทใช้ในการทำความรู้จัก และสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง คือ การประชุมผู้ปกครองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94 และร้อยละ 93.2 ตามลำดับ รองลงมา คือ การปฐมนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 61.8 และร้อยละ 58 ตามลำดับ ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็ก และรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาแก่ผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 77.9 และร้อยละ 70.5 ตามลำดับ โดยใช้การจัดการประชุมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.4 และร้อยละ 70.5 ตามลำดับ รองลงมา คือ การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 29.7 และร้อยละ 43.2 ตามลำดับ โดยใช้แอปพลิเคชัน ไลน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.3 และร้อยละ 43.2 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท ทั้งหมด ใช้การสนทนาแบบกึ่งทางการกับผู้ปกครอง โดยใช้การสนทนารายบุคคลในกรณีที่แลกเปลี่ยนหรือสะท้อนพัฒนาการและทักษะของเด็ก และใช้การสนทนารายกลุ่มเมื่อต้องการความคิดเห็นของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับตัวของเด็กในช่วงต้นของภาคการศึกษา โดยครูพบปัญหา คือ ผู้ปกครองขาดความเข้าใจในเรื่องการปรับตัว และยังคงคาดหวัง เรื่องทักษะด้านวิชาการของเด็ก

2) การแลกเปลี่ยนและสร้างข้อตกลงร่วมกัน

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 แลกเปลี่ยนข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 92.8 และร้อยละ 88.6 ตามลำดับ โดยครูแลกเปลี่ยน เรื่อง พฤติกรรมที่ต้องการความเอาใจใส่เป็นพิเศษมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.7 และร้อยละ 88.6 ตามลำดับ ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทพูดคุยกับผู้ปกครองเพื่อสร้างข้อตกลงในการช่วยเด็กปรับตัว คิดเป็นร้อยละ 92.4 และร้อยละ 81.8 โดยครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้ทำความรู้จักและร่วมมือกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.1 รองลงมา คือ ปรับลดพฤติกรรมเสี่ยงที่ไม่พึงประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 71.1 ในขณะที่ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 ปรับลดพฤติกรรมเสี่ยงที่ไม่พึงประสงค์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67 รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้ทำความรู้จักและร่วมมือกัน คิดเป็นร้อยละ 53.4

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท ทั้งหมดแลกเปลี่ยนพัฒนาการและพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก โดยครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 จำนวน 14 คน ส่งเสริมให้ผู้ปกครองทำความรู้จักกัน และแลกเปลี่ยนข้อความรู้ของการดูแลเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อ ในขณะที่ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 จำนวน 10 คน ร่วมมือกับผู้ปกครองในการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ

2.3.2 การสร้างความเป็นหุ้นส่วน ประกอบด้วย 1) การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรอบเชื่อมต่อ และ 2) การสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก มีรายละเอียด ดังนี้

1) การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรอบเชื่อมต่อ

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรอบเชื่อมต่อทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 94.8 และร้อยละ 73.9 ตามลำดับ โดยครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการตามวัยของเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.5 รองลงมา คือ ชักนำให้ผู้ปกครองมีส่วนช่วยเด็กในเรื่องการปรับตัว คิดเป็นร้อยละ 61.8 ส่วนครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 ชักนำให้ผู้ปกครองมีส่วนช่วยเด็กในเรื่องการปรับตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.8 รองลงมา คือ แนะนำกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้เด็กมีความพร้อม คิดเป็นร้อยละ 47.7

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท ทั้งหมด ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจพัฒนาการของเด็กตามช่วงวัย เพื่อลดความคาดหวังในด้านวิชาการและให้ความสำคัญกับทักษะชีวิต การดูแลตนเอง และการเข้าสังคม รวมถึงลดความกังวลในการปรับตัวของเด็ก โดยการเสนอกิจกรรมที่ผู้ปกครองสามารถทำร่วมกับเด็กได้ เช่น การเล่นเกม

2) การสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 สื่อสารให้ผู้ปกครองช่วยเตรียมตัวให้กับเด็กในการไปโรงเรียนในช่วง 2 สัปดาห์แรกของการเปิดภาคการศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 86.3 และร้อยละ 87.5 ตามลำดับ โดยครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 ปรับกิจวัตรประจำวันให้ทำเป็นเวลา เช่น การตื่นนอน รับประทานอาหาร เข้านอน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.1 รองลงมา คือ จัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องเขียนและหนังสือเรียน คิดเป็นร้อยละ 63.5 ในขณะที่ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 ให้ผู้ปกครองเขียนชื่อที่ใช้เด็กที่เข้ามาโรงเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.2 รองลงมา คือ จัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องเขียนและหนังสือเรียน คิดเป็นร้อยละ 83 ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก คิดเป็นร้อยละ 92 และร้อยละ 79.5 ตามลำดับ โดยมีส่วนร่วมกับการเรียนรู้ของเด็ก เช่น ช่วยสอนการบ้าน ให้เด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.1 และร้อยละ 70.5 ตามลำดับ รองลงมาของโรงเรียนประเภทที่ 1

คือ การแลกเปลี่ยนความต้องการของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 54.6 ส่วนโรงเรียนประเภทที่ 2 คือ ทำกิจกรรมระหว่างเด็กและผู้ปกครองที่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 39.8

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 จำนวน 12 คน ให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนกิจกรรมที่เคยใช้กับเด็ก ในขณะที่ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 จำนวน 10 คน ให้ผู้ปกครองและเด็กร่วมกันเตรียมของใช้มาที่โรงเรียน และครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท ให้ผู้ปกครองทำการบ้านร่วมกันกับเด็ก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 15 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

รายการ	ครูโรงเรียน ประเภทที่ 1		ครูโรงเรียน ประเภทที่ 2		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=249)		(n = 88)		(n = 337)	
1. ท่านคิดว่าสิ่งใดเป็นปัญหาของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พบในช่วงที่เด็กเพิ่งเข้าสู่ชั้นประถมศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
การไม่เข้าใจพัฒนาการตามวัยของเด็ก	110	44.2	12	13.6	122	36.2
ความคาดหวังของผู้ปกครอง	184	73.9	74	84.1	258	76.6
ความกดดันของผู้บริหาร	91	36.5	24	27.3	115	34.1
เด็กมีปัญหาด้านการอ่าน – เขียน	200	80.3	76	86.4	276	81.9
เด็กไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้	151	60.6	64	72.7	215	63.8
ภูมิหลังของเด็ก เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ ความบกพร่องต่าง ๆ	153	61.4	36	40.9	189	56.1
2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของครูในการดูแลและจัดการเรียนรู้แก่เด็กที่เพิ่งเข้าสู่ชั้นประถมศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ศึกษาข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล	194	77.9	59	67	253	75.1
ออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็ก	175	70.3	50	56.8	225	66.8
พัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม	162	65.1	44	50	206	61.1
ศึกษาข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล	151	60.6	36	40.9	187	55.5
ทำงานร่วมกับครูอนุบาล/ครูประถม	138	55.4	19	21.6	157	46.6
สร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง	172	69.1	58	65.9	230	68.2

จากตารางที่ 15 ประกอบด้วยปัญหาและข้อเสนอแนะของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พบในช่วงรอยเชื่อมต่อ

ปัญหาของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในช่วงรอยเชื่อมต่อ ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่าครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 พบปัญหาการอ่านและการเขียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.3 และร้อยละ 86.4 ตามลำดับ รองมาคือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 73.9 และร้อยละ 84.1 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทครูในการดูแลและจัดการเรียนรู้แก่เด็กที่เพิ่งสู่ชั้นประถมศึกษาที่ ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 ศึกษาข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.9 และร้อยละ 67 รองลงมาของครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 คือ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็ก คิดเป็นร้อยละ 70.3 ในขณะที่ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 สร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 65.9

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันของครู และการส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง

ประชากร ได้แก่ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลและประถมศึกษา และโรงเรียนที่มีจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นไป ใน 4 สังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในกรุงเทพมหานครปีการศึกษา 2560 จำนวน 2,276 คน

ตัวอย่างในการทำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลและประถมศึกษา และโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นไป ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 376 คน และแบบสัมภาษณ์ โดย กำหนดตัวอย่างตามสังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สังกัดละ 8 คน รวมจำนวน 32 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา สรุปเรียบเรียงแยกคำตอบเป็นหมวดหมู่ และนำเสนอข้อมูลเป็นเชิงบรรยายตามประเด็นต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องบทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถาม พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประเภทที่ 1 ที่จัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลและประถมศึกษา และโรงเรียนประเภทที่ 2 ที่จัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 93.5 และร้อยละ 100

มีความเข้าใจการปฏิบัติในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาในระดับน้อยและปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.8 และร้อยละ 46.6 ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 คิดว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในการสร้างรอยเชื่อมต่อของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ ความพร้อมทางการเรียนของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 51.3 ส่วนครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 คิดว่าการจัดโปรแกรมเพื่อปรับพื้นฐานแก่เด็กก่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สำคัญที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.6 ครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภทคิดเห็นว่าพัฒนาการหรือความสามารถที่สำคัญที่สุดในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา คือ พัฒนาการด้านการเรียนรู้และสติปัญญา คิดเป็นร้อยละ 64.7 และร้อยละ 65.9 ตามลำดับ โดยครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 ระบุว่าโรงเรียนมีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในช่วงรอยเชื่อมต่อมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.5 ในขณะที่ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 ระบุว่า โรงเรียนมีนโยบายในการส่งเสริมความสัมพันธ์และสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในช่วง รอยเชื่อมต่อมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.7

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งหมดเป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากกว่า 15 ปี จำนวนเด็กในห้องเรียน 31 – 40 คน

ตอนที่ 2 บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันของครู และการส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครองมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

2.1 การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประเภทที่ 1 ปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับข้อมูลพัฒนาการของเด็กในชั้นเรียนของปีการศึกษานั้น ๆ และจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การใช้ประสาทสัมผัส การฟังนิทาน การเล่นเกมบทบาทสมมติ การระดมความคิด คิดเป็นร้อยละ 67.5 และร้อยละ 50.8 ตามลำดับ ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 ใช้จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การใช้ประสาทสัมผัส การฟังนิทาน การเล่นเกมบทบาทสมมติ การระดมความคิด และการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับข้อมูลพัฒนาการของเด็กในชั้นเรียนของปีการศึกษานั้น ๆ เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 31.8 ครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท ส่งเสริมความพร้อมด้านการพึ่งพาตนเองมากที่สุด รองลงมา คือ ความพร้อมด้านสังคม การหรือเทคนิคที่ใช้มากที่สุดใน การส่งเสริมความพร้อมด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านการเรียนรู้ และสติปัญญา คือการใช้สื่อ นิทาน

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์พบว่า ครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท พบปัญหาจากเด็กที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น การรับประทานอาหารด้วยตนเอง และการเข้าห้องน้ำ ครูจึงต้องให้ความสำคัญกับการพึ่งพาตนเองก่อนความสามารถทางด้านวิชาการ และการประเมินเด็กจากการสังเกตความก้าวหน้าของพัฒนาการด้านต่าง ๆ

2.2 การทำงานร่วมกันของครู

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่าครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประเภทที่ 1 ทำงานร่วมกับครูอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 33.7 และครูในประเภทที่ 2 ไม่ได้ทำงานร่วมกับครูอนุบาล ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 แลกเปลี่ยนการออกแบบกิจกรรมและการจัดการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 17.1 และร้อยละ 27 ตามลำดับ พัฒนาหลักสูตรเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อด้วยการออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง และกำหนดการวัดและประเมินผลเด็กอย่างหลากหลายและเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 19.5 และร้อยละ 18.3 และครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 แลกเปลี่ยนกับเพื่อนครู โดยจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.4 ครูพัฒนาหลักสูตรเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อด้วยการกำหนดการวัดและประเมินผลเด็กอย่างหลากหลายและเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 37.5

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่าครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 ทำความเข้าใจและเรียนรู้พัฒนาการของเด็กร่วมกันกับครูอนุบาล และคำนึงถึงทักษะทางสังคมมากกว่าทักษะทางวิชาการในช่วงต้นของการเปิดภาคเรียน ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 แลกเปลี่ยนพัฒนาการและการเรียนรู้กับเพื่อนครู และคำนึงถึงทักษะทางสังคมมากกว่าทักษะทางวิชาการในช่วงต้นของการเปิดภาคเรียน

2.3 การส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท ใช้การประชุมผู้ปกครองทำความรู้จักและสร้างความสัมพันธ์และให้ข้อมูล ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็ก และรอยเชื่อมต่อด้วยทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 55.4 และร้อยละ 60.2 ตามลำดับ ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 แลกเปลี่ยนข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กกับผู้ปกครอง เรื่องความผิดปกติต่าง ๆ เช่น สายตาสั้น และพฤติกรรมที่ต้องการความเอาใจใส่เป็นพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 91.9 และร้อยละ ร้อยละ 66.7 ตามลำดับ ในขณะที่ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 แลกเปลี่ยนพฤติกรรมที่ต้องการความเอาใจใส่เป็นพิเศษกับผู้ปกครองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.6 ครูในโรงเรียนประเภทที่ 1 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อด้วยทางการศึกษาในเรื่องพัฒนาการตามวัยของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 75.5 ครูในโรงเรียนประเภทที่ 2 ใช้การชักนำให้ผู้ปกครองมีส่วนช่วยเด็กในเรื่องการปรับตัว คิดเป็นร้อยละ 56.8

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่าครูในโรงเรียน 2 ประเภทพบปัญหาในเรื่องความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนและความคาดหวังที่เด็กจะต้องให้เด็กเรียนด้านวิชาการโดยไม่คำนึงถึงการปรับตัว และทักษะทางสังคม ครูใช้วิธีการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองในการช่วยดึงพลังความร่วมมือและช่วยให้ผู้ปกครองได้สื่อสารขยายความเข้าใจข้อมูลที่ได้รับจากครู

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1. พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กเป็นสิ่งสำคัญที่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก

ผลการวิจัย พบว่า ครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท เห็นว่าพัฒนาการที่สำคัญสำหรับเด็กที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือ พัฒนาการด้านการเรียนรู้และสติปัญญา โดยครูโรงเรียนประเภทที่ 1 ให้ความสำคัญ เรื่อง การนั่งอยู่กับที่และมีสมาธิในการฟังมากที่สุด และครูโรงเรียนประเภทที่ 2 ให้ความสำคัญกับการอ่านหนังสือได้คล่องออกเสียงได้ชัดเจน สะท้อนให้เห็นว่าครูให้ความสำคัญกับทักษะทางด้านวิชาการมากกว่าด้านอื่น ๆ อาจเนื่องมาจากการต้องเตรียมเด็กเพื่อเข้าสู่การประเมินการอ่านเขียนในตอนต้นภาคการศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับนักวิชาการการศึกษาหลายท่านที่กล่าวไว้ว่า ความพร้อมด้านการเรียนรู้และสติปัญญาที่สำคัญของเด็กที่เพิ่งเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือ การทำงานของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ และกล้ามเนื้อมัดเล็กซึ่งจะนำไปสู่การประสานสายตากับมือ มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และการปรับตัวแก้ปัญหาได้ เด็กควรมีทักษะทางการสื่อสาร ความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ มีความสามารถในการสำรวจและเรียนรู้ มีความมุ่งมั่นในการทำงาน และตัดสินใจได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560; Huang, Colvig-Niclai, & Ko, 2016; Serry et al., 2014; The National Education Goals Panel, 1998)

พัฒนาการและความสามารถต่าง ๆ ที่ครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภทให้ความสำคัญ ร่องลงมา ได้แก่ ความสามารถด้านการพึ่งพาตนเอง เรื่อง การใช้ห้องน้ำด้วยตนเอง และการรักษาสุขอนามัยของตนเองมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ Serry et al. (2014) ที่กล่าวว่า เด็กที่เข้าสู่ชั้นประถมศึกษาควรเข้าห้องน้ำเองด้วยตนเอง แต่งตัวด้วยตนเอง และทานอาหารด้วยตนเอง

ในด้านพัฒนาการทางสังคม ครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภทให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับมอบหมายและทำความถูกระเบียบที่วางไว้ สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่ระบุพัฒนาการของเด็กที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ว่า เด็กควรมีรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย และสอดคล้องกับนักการศึกษาที่ระบุว่า การทำตามกฎระเบียบของห้องเรียน การเข้าใจกฎระเบียบและปฏิบัติตามกฎง่าย ๆ มีความสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้ใหญ่ รับฟังและช่วยเหลือเพื่อน เป็นสิ่งที่เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ควรทำได้ (Johnson, 1987, as cited in Serry et al., 2014; Rafoth et al., 2004)

ส่วนพัฒนาการด้านอารมณ์ ครูในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภทให้ความสำคัญกับการควบคุมและแสดงอารมณ์ของตนเองมากที่สุด สอดคล้องกับคุณลักษณะของเด็กที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือ เด็กรับรู้และเข้าใจความรู้สึกพื้นฐานของตนเอง และสามารถแสดงอารมณ์ได้เหมาะสมตามสถานการณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560; The National Education Goals Panel, 1998)

2. นโยบายการสร้างรอยเชื่อมต่อระหว่างชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนทั้ง 2 ประเภทมีความแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า พบว่า โรงเรียนประเภทที่ 1 มีนโยบายการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในช่วงรอยเชื่อมต่อ ซึ่งครูเห็นว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในการสร้างรอยเชื่อมต่อให้แก่เด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือ ความพร้อมทางการเรียนของเด็ก ด้วยเด็กส่วนใหญ่ที่มีความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนบ้างแล้ว ครูจึงให้ความสำคัญกับความสามารถและทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนชั้นประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Fabian and Dunlop (2007) ที่กล่าวว่า การมีหลักสูตรที่มีความต่อเนื่องระหว่างชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษาด้วยการจัดกิจกรรมต่างๆ ต้องส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กเข้าใจวิถีของการเรียนรู้ พัฒนาความคิดแบบค่อยเป็นค่อยไป เรียนแบบทางการผสมผสานกับกิจกรรมการเล่น อีกทั้ง Ahtola et al. (2012) กล่าวว่า การร่วมกันแลกเปลี่ยนและร่วมกันเขียนหลักสูตรเพื่อให้สาระของทั้งสองระดับชั้นมีความเชื่อมต่อกัน

ส่วนโรงเรียนประเภทที่ 2 มีนโยบายการส่งเสริมความสัมพันธ์และสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งครูให้ความสำคัญกับการจัดโปรแกรมเพื่อปรับพื้นฐานแก่เด็กก่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากว่าโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาขึ้นไปนั้นรับเด็กที่มาจากต่างโรงเรียนกันทั้งหมดจึงมีความมุ่งหมายที่จะให้เด็กเกิดความคุ้นเคยทั้งกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน การมีปฏิสัมพันธ์กับครู และเพื่อนใหม่ ซึ่งในช่วงนี้เองครูจะมีโอกาสในการทำความรู้จักกับเด็กเป็นรายบุคคล และเพื่อเตรียมทักษะทางด้านวิชาการ และให้เด็กได้ทำความรู้จักกันก่อนการเปิดภาคการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่ทำให้รอยเชื่อมต่อราบรื่น คือ การมีนโยบายของการจัดการศึกษาในชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษาจะสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงที่ราบรื่น โดยเกิดจากความร่วมมือและกระบวนกรมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนข้อมูลดีระหว่างบ้านและโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนที่สร้างความคุ้นเคยให้แก่เด็กและลดความกังวลของผู้ปกครอง (Evidence Response, 2014; Margetts, 2002; Yeboah, 2002)

3. การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อส่งผลให้เด็กสามารถปรับตัวได้ดี

ผลการวิจัย พบว่า ครูทั้งสองประเภท จัดกิจกรรมเด็กให้เด็กคุ้นเคยกับครูและโรงเรียนมากที่สุด ซึ่งใช้กิจกรรมที่เป็นเกม และเน้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง รองลงมาคือ ศึกษาข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็ก ซึ่งครูส่วนใหญ่ปรับเปลี่ยนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเด็กในชั้นเรียนของปีการศึกษานั้น ๆ และใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การใช้ประสาทสัมผัส ฟังนิทาน เล่นบทบาทสมมติ ระดมความคิด สอดคล้องกับ The National Center on Quality Teaching and Learning (2014) ที่ระบุว่า การสร้างความคุ้นเคยเรื่องของชั้นประถมศึกษาผ่านการสนทนาและการเล่าเรื่องการตั้งคำถามและช่วยให้เด็กลดความกังวลในการเปลี่ยนระดับชั้น ครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และช่วยเหลือพัฒนาเด็ก ผ่านจัดทำระบบฐานข้อมูลของเด็กแต่ละคนโดยละเอียด วางแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ และคัดเลือกกิจกรรมที่สามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม ความสนใจ ความรู้ และความสามารถของเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ใช้กิจกรรมที่หลากหลายและได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้ตอบสนองความถนัดของเด็กแต่ละคน และเด็กได้แสดงความสามารถของตนเองตามกิจกรรมต่าง ๆ (ยศวีร์ สายฟ้า, 2557; Copple & Bredekamp, 2009; NAEYC, 2009)

นอกจากการจัดการเรียนรู้แล้ว การจัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในกิจกรรมต่าง ๆ ก็ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ครูทั้งสองประเภทจัดห้องเรียนให้เด็กเป็นแบบ classroom ทุกคนหันหน้าเข้ากระดานมากที่สุด ซึ่งแตกต่างจากห้องเรียนในชั้นอนุบาล และไม่เหมาะกับการทำกิจกรรม ครูจึงปรับเปลี่ยนการจัดโต๊ะเรียนของเด็กให้สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรม โดยครูประเภทที่ 1 ออกแบบกิจกรรมให้เด็กได้ทำเป็นคู่ ส่วนครูประเภทที่ 2 ออกแบบให้เด็กได้ทำกิจกรรมกลุ่ม 4 – 5 คนและมีการจัดห้องเรียนบางส่วนให้มีความคล้ายคลึงกับห้องเรียนอนุบาล โดยจัดเป็นมุมหนังสือมากที่สุด เนื่องจากเด็กต้องได้รับการปรับตัว การจัดสภาพแวดล้อมให้มีความคล้ายคลึงกับแบบเดิมที่เด็กมีประสบการณ์จะทำให้เด็กเกิดความคุ้นเคย รวมไปถึงสามารถปรับเปลี่ยนห้องเรียนให้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย เด็กมีพื้นที่ในการทำงานร่วมกับเพื่อน จัดโต๊ะเรียนยืดหยุ่นตามกิจกรรมทั้งให้เด็กสามารถทำงานตามลำพัง และทำงานเป็นกลุ่มย่อยได้ มีศูนย์การเรียนรู้หรือมุมการเรียนรู้ต่าง ๆ (ยศวีร์, 2557; Copple & Bredekamp, 2009)

การส่งเสริมการปรับตัวในพัฒนาการด้านต่าง ๆ ผ่านการใช้สื่อนิทานมากที่สุด โดยพัฒนาการด้านสติปัญญา เรื่อง การอ่านและการเขียนหนังสือ พัฒนาการด้านสังคม คือการมีระเบียบวินัยและทำตามข้อตกลง พัฒนาการด้านอารมณ์ ได้แก่ การมีความภาคภูมิใจในตนเอง และการกล้าแสดงออก ส่วนความสามารถด้านการฟังพาตนเอง ครูใช้การสาธิตให้ดูเป็นตัวอย่างและให้เด็กทำตาม เรื่องที่เน้นได้แก่ การรับประทานอาหารด้วยตนเอง และการดูแล

ความสะอาดของร่างกาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษารอยเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นอนุบาล ประถมศึกษาในประเทศเดนมาร์ก (Brostöm, 1998) เริ่มต้นจากการคำนึงถึงความพร้อมและ พัฒนาการของเด็ก โดยการสังเกตการทำกิจกรรมต่างๆ และผลงานของเด็กที่สะท้อนถึงพัฒนาการ แต่ละบุคคล จากนั้นจึงวางแผนกิจกรรมในช่วงรอยเชื่อมต่อไปให้มีความสอดคล้องกัน นอกจากนี้แล้ว การส่งเสริมทักษะทางสังคม การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเป็นสิ่งที่สำคัญต่ออารมณ์ และความรู้สึก ที่ดี ส่งผลให้เด็กเกิดความมั่นใจและมีความสุขในการมาเรียนในชั้นเรียนประถมศึกษา

4. การขาดการทำงานประสานกันระหว่างครูอนุบาลและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่งผลต่อ การสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาที่ราบรื่น

ผลการวิจัยพบว่า ครูประเภทที่ 1 ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานร่วมกับครูอนุบาล ส่วนครูประเภท ที่ 2 ไม่ได้ทำงานร่วมกับครูอนุบาลโดยสิ้นเชิง เนื่องจากความแตกต่างทางบริบทของโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท กล่าวคือ โรงเรียนประเภทที่ 1 ครูอนุบาลและครูประถมศึกษาปีที่ 1 ต่างรับผิดชอบ หน้าที่ของตนในการจัดการเรียนการสอนแก่เด็ก และดูแลเด็กในชั้นเรียนเป็นอย่างดี โรงเรียนประเภท ที่ 2 นั้นไม่มีครูอนุบาลจึงไม่มีโอกาสในการทำงานร่วมกัน แต่ทว่าการทำงานร่วมกันนั้นจะทำให้เด็ก ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เช่น การส่งต่อแฟ้มบันทึกพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในแต่ละด้าน ตั้งแต่ชั้นอนุบาลมายังชั้นประถมศึกษาและส่งต่อไปยังชั้นเรียนที่สูงขึ้นเพื่อการพัฒนาเด็กแต่ละคน อย่างต่อเนื่อง (ยศวีร์ สายฟ้า, 2557) การแลกเปลี่ยนข้อมูลพัฒนาการเด็ก และแนวทางการจัด ประสบการณ์ของชั้นเรียนอนุบาล ทำขาดความเชื่อมโยงและความต่อเนื่องของรูปแบบกิจกรรมที่เด็ก จะได้รับการพัฒนา ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักสำคัญของการเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างชั้นปฐมวัยและ ประถมศึกษาที่นักวิจัยและนักวิชาการหลายท่าน กล่าวไว้ว่า การประสานการทำงานร่วมกันระหว่าง ครูอนุบาลและครูประถมศึกษา โดยการสร้างความสัมพันธ์แบบต่างๆ การสื่อสารระหว่างครูอนุบาล ครูประถม การหาเวลาว่างเพื่อพูดคุยกันการสื่อสารที่ตรงกันทำให้การสนับสนุนเด็กในช่วง รอยเชื่อมต่อไปจะประสบความสำเร็จ (Evidence Response, 2014; Fabian and Dunlop, 2007)

นอกจากการทำงานร่วมกันของครูนั้นหมายรวมถึงการร่วมกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ กับผู้ปกครองอีกด้วย จากผลการวิจัย พบว่า ครูทั้ง 2 ประเภทจัดการประชุมผู้ปกครองร่วมกันมาก ที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติในช่วงรอยเชื่อมต่อไป กล่าวคือ ครูอนุบาลและครูประถมศึกษา จัดการประชุมกับผู้ปกครองตั้งแต่ก่อนการเปิดภาคเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความก้าวหน้าของเด็ก และทำความเข้าใจในการสนับสนุนเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อไป (Einarsdottir, 2003; Fabian & Dunlop, 2007; Margetts, 2002; Yeboah, 2002)

5. การสร้างรอยเชื่อมต่อที่มีประสิทธิภาพต้องมีการสื่อสารและสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อให้เกิดความเข้าใจและแนวปฏิบัติที่ตรงกัน

ผลการวิจัย พบว่า ครูทั้ง 2 ประเภทส่วนใหญ่ทำความรู้จักกับผู้ปกครองด้วยการประชุมผู้ปกครอง และให้การสื่อสารด้วยการโทรศัพท์ โดยใช้ภาษาแบบไม่เป็นทางการ โดยขอความร่วมมือและแสดงให้เห็นถึงผลต่อการพัฒนาเด็ก รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้ในเรื่องพฤติกรรมมีต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษเพื่อปรับลดพฤติกรรมนั้น ๆ และส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้ทำความรู้จักและร่วมมือกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การส่งเสริมให้ผู้ปกครองนั้นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการตามวัยของเด็กมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กทำให้เกิดรอยเชื่อมต่อมีความสำเร็จ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครองและครอบครัวด้วยวิธีการที่หลากหลาย ติดต่อสื่อสาร พูดคุย จัดประชุมผู้ปกครองและเด็กเพื่อเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่จะเกิดขึ้น แลกเปลี่ยนข้อมูลความก้าวหน้าของเด็ก ตลอดจนเตรียมพร้อมรับมือกับปัญหาต่าง ๆ และร่วมกันช่วยเหลือเด็กที่มีความเสี่ยง สร้างเข้าใจระหว่างครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานในช่วงรอยเชื่อมต่อ และส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้ทำความรู้จักกันแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เพื่อลดปัญหาเรื่องความคาดหวังที่ต่างกัน ซึ่งอาจส่งผลให้เด็กเครียด (ยศวีร์ สายฟ้า, 2557; Chan, 2010; Griebel & Niesel, 2002; Margetts, 2002; Pamela, 2008; Yeboah, 2002)

การสร้างความเป็นหุ้นส่วน จากผลการวิจัยพบว่า ครูประเภทที่ 1 ให้ผู้ปกครองช่วยเตรียมสิ่งของเครื่องเขียน และหนังสือเรียนให้แก่เด็กมากที่สุดในช่วง 2 สัปดาห์แรกของการเปิดภาคการศึกษา เนื่องจากเด็กยังคงต้องการความช่วยเหลือและยิ่งโดยเฉพาะช่วงแรกของการเปลี่ยนแปลงชั้นเรียนการมีผู้ใหญ่ช่วยเหลือจะสร้างความรู้สึกมั่นใจให้แก่เด็กเมื่อถึงเวลาที่เด็กสามารถปรับตัวได้แล้วเด็กจะสามารถได้ด้วยตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Evidence Response (2014) กล่าวไว้ว่า ครูทำรายการของห้องเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเตรียมของให้เด็ก เป็นการช่วยให้เด็กได้ปรับตัวในช่วงของการเปลี่ยนแปลง และผลการวิจัยยังพบว่า ครูทั้ง 2 ประเภทเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการเรียนรู้ของเด็ก เช่น การสอนการบ้าน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและเด็ก อีกทั้งยังเป็นการสื่อสารข้อมูลการพัฒนาเด็กของครู เพื่อให้ผู้ปกครองได้แนวทางในการพัฒนาเด็กร่วมกับโรงเรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ Margetts (2002) กล่าวว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยลูก เรื่องการทำการบ้าน ทำให้ผู้ปกครองสนใจและเข้าใจการสอนของครู อีกทั้ง Lau, Li and Rao (2011) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไว้ว่า ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการช่วยทำการบ้าน จะสามารถพัฒนาเรื่องการรู้หนังสือ และความพร้อมทางด้านสติปัญญาของเด็กได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

รอยเชื่อมต่อระหว่างชั้นอนุบาลปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นช่วงที่มีความท้าทายสำหรับเด็ก เนื่องจากเด็กต้องรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างสิ้นเชิงทั้งรูปแบบการเรียนรู้ และนิเวศห้องเรียน หากเด็กได้รับการเตรียมความพร้อมจะทำให้ก้าวไปสู่การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาอย่างมั่นใจ นอกจากความพร้อมของเด็กแล้ว บุคคลในนิเวศสังคมของเด็กนั้นเป็นปัจจัยสำคัญของการลดช่องว่างความแตกต่างดังกล่าว ตั้งแต่ระดับนโยบายมาสู่ระดับการปฏิบัติของกลุ่มคนที่มีความใกล้ชิดกับเด็ก ดังนี้

1.1 ระดับประเทศ

รัฐบาล หรือกระทรวงศึกษาธิการ รวมไปถึงหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือต้นสังกัดในการจัดทำนโยบายหรือหลักสูตร ควรมีแนวทางในการประสานรอยเชื่อมต่อจากชั้นอนุบาลปีที่ 3 ไปยังชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

1) ออกกฎหมายข้อบังคับให้มีหลักสูตรที่ระบุเรื่องการสร้างรอยเชื่อมต่อระหว่างชั้นอนุบาลปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ชัดเจน โดยกล่าวถึงบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดนโยบายสู่การปฏิบัติของครู

2) ระดมสรรพกำลังของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1 บูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กระหว่างชั้นอนุบาลปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3) กำหนดให้ทุกโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งสองประเภท ต้องทำงานเรื่องรอยเชื่อมต่อโดยการจัดทำโปรแกรมเพื่อปรับพื้นฐานให้แก่เด็ก รวมถึงออกแบบกิจกรรมการดำเนินงาน โดยเฉพาะ เรื่อง ระบบส่งต่อข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กอนุบาลที่กำลังจะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นการใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพในการพิจารณารับเด็กเข้าศึกษาต่อแทนคะแนนจากการสอบที่เป็นข้อมูลเชิงประมาณ

4) จัดการอบรมให้ความรู้จากทางส่วนกลาง เช่น การใช้คู่มือครูที่มีงบประมาณสนับสนุนให้ครูผู้ปฏิบัติการในโรงเรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองไปสู่การพัฒนาวิชาชีพครู โดยให้มีหลักสูตรแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาสำหรับครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

5) ออกแบบรายวิชาที่ให้นิสิตนักศึกษาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ สาขาการศึกษาปฐมวัย และสาขาการประถมศึกษา ซึ่งเป็นต้นทางของการผลิตครูเข้าสู่วิชาชีพ ได้เรียน

ร่วมกันในรายวิชาพัฒนาการเด็ก 0 – 8 ปี เพื่อให้ค่านึงว่าเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 และเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไม่มีความแตกต่างกัน รวมไปถึงมีความรู้ความเข้าใจธรรมชาติตามวัยของเด็ก

1.2 ระดับโรงเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้อำนวยการ หัวหน้างานวิชาการ หรือผู้ที่มีความรับผิดชอบหลักในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา เป็นบุคคลสำคัญของการรับนโยบายการสร้างรอยเชื่อมต่อกับส่วนกลางนำสู่การผลักดันให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 เพื่อทำความเข้าใจและจัดระบบการบริหารงานด้านวิชาการที่เอื้อต่อการเชื่อมโยงการศึกษา โดยการจัดประชุมครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้เป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษา

2) จัดเอกสารความรู้ทางวิชาการเพื่อให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องศึกษาและทำความเข้าใจรวมถึงออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็ก จัดหาโอกาสให้ครูได้เพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อไปเพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

3) จัดสรรเวลา และโอกาสให้ครูอนุบาลและครูชั้นประถมศึกษาได้แลกเปลี่ยนการทำงานต่าง ๆ ทั้งเรื่องออกแบบการจัดการเรียนรู้ และเรื่องพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก รวมไปถึงการหาจุดร่วมที่จะพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

4) ประสานการทำงานร่วมกันเป็นทีมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในช่วงรอยเชื่อมต่อ เช่น การวางแผนการทำงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่ การกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนข้อมูลและพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็ก และการวัดและประเมินความก้าวหน้าของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อจนตลอดปีการศึกษา รวมไปถึงการประเมินผลการทำงานในช่วงรอยเชื่อมต่อ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนการดำเนินงานในภาคการศึกษาถัดไป

5) จัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองเพื่อให้ไว้วางใจและร่วมกันสนับสนุนการเรียนของเด็ก รวมไปถึงการสื่อสารประชาสัมพันธ์แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กได้รับการปรับตัวที่ดี มีความมั่นใจ และรักในการเรียนรู้ กับชุมชนหรือสังคมให้มีค่านิยมในการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมและเหมาะสมตามวัย

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อให้แก่เด็ก ซึ่งเป็นบุคคลที่สำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในการลดช่องว่างของความแตกต่างจากชั้นอนุบาล ครูต้องเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์ของการศึกษาปฐมวัย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีความต่อเนื่อง ดังนี้

1) เรียนรู้ธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กในช่วงอายุนี้ ศึกษาและทำความเข้าใจบทบาทและการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการปรับตัวของเด็ก

2) ทำงานร่วมกับของครู ในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนทั้งระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา ครูทั้งสองระดับต้องแลกเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กตามสภาพความเป็นจริง เพื่อสะท้อนพัฒนาการและความก้าวหน้าของเด็กหรือโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาขึ้นไป ครูชั้นประถมศึกษาและทีมบุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องวิธีการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม รวมถึงการกำหนดการวัดและประเมินผลเด็กที่เหมาะสม โดยไม่ยึดการประเมินที่ตัดสินเด็กว่าผ่านหรือตก

3) จัดทำระบบฐานข้อมูลของเด็กแต่ละคนโดยละเอียดจากข้อมูลที่ได้รับมาจากครูอนุบาลหรือผู้ปกครอง ทั้งพัฒนาการด้านต่าง ๆ ความถนัด ข้อจำกัด เพื่อใช้ในการทำความเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล และออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายได้เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล รวมไปถึงการบันทึกปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างรอยเชื่อมต่อไปจนตลอดปีการศึกษาเพื่อเห็นความก้าวหน้าของเด็กแต่ละคน และส่งต่อไปยังครูประจำชั้นในปีถัด ๆ ไป

4) จัดการเรียนรู้และจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสร้างความคุ้นเคย ส่งเสริมพัฒนาการอย่างเป็นองค์รวมโดยมีความต่อเนื่องกับชั้นเรียนอนุบาล เช่น จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเล่นและการลงมือปฏิบัติจริง รวมไปถึงการเคลื่อนไหวร่างกาย ร้องเพลง การสร้างสรรค์งานศิลปะ และการทำงานร่วมกับเพื่อน การจัดห้องเรียนให้มีมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมอย่างอิสระ

5) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองหรือครอบครัวของเด็ก ในการแลกเปลี่ยนและส่งเสริมความร่วมมือจากผู้ปกครองด้วยการสื่อสารที่หลากหลายและเข้าถึงผู้ปกครองอย่างทั่วถึง รวมทั้งการสนับสนุนให้ผู้ปกครองได้รู้จักกันเพื่อส่งเสริมการทำงานของครูในการพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่องร่วมกัน

กิจกรรมในการปฏิบัติที่เกิดขึ้นในช่วงรอยเชื่อมต่ออาจพัฒนาครูนักปฏิบัติไปสู่ครูนักวิจัยได้ ด้วยการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาเด็กในการปรับตัวเข้าสู่ชั้นประถมศึกษา เพื่อเก็บเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และการดำเนินงานในแต่ละปี รวมถึงนำไปเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อสนับสนุนการขอตำแหน่งในการทำงานโดยไม่ต้องออกจากห้องเรียน

ผู้ปกครองและครอบครัว ต้องทำความเข้าใจว่าลูกต้องการการดูแลไม่ต่างจากตอนที่เรียนชั้นอนุบาล หากแต่ความคาดหวังที่มีต่อทักษะทางวิชาการของลูกสูงมากขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กเกิดความเครียดและความกังวล ผนวกกับความแตกต่างที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงชั้นเรียน ผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือกับครู และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ดังนี้

1) แลกเปลี่ยนการพัฒนาและข้อมูลต่าง ๆ ทั้งความถนัด จุดที่ควรพัฒนาของเด็กให้กับครู เพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่ผู้ปกครองคาดหวังว่าเป็นไปตามวัยของเด็กหรือไม่ และร่วมกันส่งเสริมเด็กเป็นอย่างดีเป็นองค์รวมตามศักยภาพของเด็กเป็นรายบุคคล

2) ฝึกฝนให้เด็กปรับตัวโดยการพึ่งพาตนเอง เช่น การเข้าห้องน้ำ การรับประทานอาหาร รวมไปถึงการทำตามสิ่งที่มอบหมายอย่างง่ายได้

3) ให้ความสำคัญกับกิจกรรมของโรงเรียนโดยการเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูจัด เช่น การจัดปฐมนิเทศ การประชุมผู้ปกครอง เพื่อเป็นการทำความเข้าใจข้อมูลกับทางโรงเรียนจะสื่อในการพัฒนาเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อ

4) พุดคุยและแลกเปลี่ยนเรื่องการเรียน การไปโรงเรียน การพบปะเพื่อน ๆ รวมไปถึงการทบทวนความรู้ การร่วมกันทำการบ้าน เพื่อแสดงความห่วงใยและลดความกังวล

1.3 ระดับสังคม

สื่อมวลชน ต้องให้ความสำคัญกับถ่ายทอดและเผยแพร่สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างรอยเชื่อมต่อระหว่างชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษา เพื่อให้บุคคลในสังคมมีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนสร้างค่านิยมของการพัฒนาทักษะทางวิชาการ ทักษะทางสังคม และทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของเด็กในอนาคต โดยมีแนวทางดังนี้

1) นำเสนอพัฒนาการของเด็กตามช่วยวัย บทบาทของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรให้เหมาะสมตามวัย วิธีการส่งเสริมความพร้อมเพื่อเตรียมเด็กที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2) นำเสนอความสำคัญของช่วงรอยเชื่อมต่อระหว่างชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษาที่จะส่งผลต่อเด็ก รวมถึงเผยแพร่แนวทางที่โรงเรียนและครูปฏิบัติเพื่อให้เด็กได้ปรับตัว และผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นและลดความคาดหวังเรื่อง ผลการเรียนของเด็ก

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลการปฏิบัติของบุคลากรในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ในช่วงระยะรอยเชื่อมต่อที่ส่งผลต่อเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.2 ควรมีการศึกษาคุณลักษณะหรือพฤติกรรม หรือทักษะของความพร้อม หรือพัฒนาการของเด็กที่จะก้าวสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมสุขภาพจิต. (ม.ป.ป.) *คู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด – 5 ปี สำหรับผู้ปกครอง*. สืบค้นจาก <http://www.thaichilddevelopment.com/images/doc/Ebook1.pdf>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓*. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำค้ำครุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำค้ำครุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑*. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำค้ำครุสภา
- กุลชา ลีไพโรจน์กุล. (2555). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนในการเชื่อมต่อการศึกษาระดับอนุบาลกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2558). *ปฐมวัย: รากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. เอกสารสรุปการระดมความคิดเห็นโดยเครือข่ายคณาจารย์ครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ครูปฐมวัย และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย. สืบค้นจาก https://www.dropbox.com/s/2i1twj9b072mi20/N_factsheet%20%E0%B8%9B%E0%B8%90%E0%B8%A1%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%A2.pdf?dl=0#
- บุศรินทร์ สิริปัญญาธร. (2553). *การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรตามรูปแบบวิธีเชิงนิเวศและพลวัตรในระยะเปลี่ยนแปลงสำหรับเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กเพื่อเตรียมเข้าศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ประไพพิมพ์ สุธีวินนทร์ และประสพชัย พสุนนท์. (2559). *กลยุทธ์การเลือกตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ*. *วารสารปาริชาติ*, 29(2), 31-48.
- ยศวีร์ สายฟ้า. (2557). *รอยเชื่อมต่อการเรียนรู้ระหว่างชั้นเรียนอนุบาลและประถมศึกษา: ก้าวอย่างที่สำคัญของเด็กประถมศึกษา*. *วารสารครุศาสตร์*, 42(3), 143-159.
- รัฐนภา จำปาสุข. (2557). *การพัฒนาสมองของเด็กปฐมวัย*. สืบค้นจาก <http://www.oknation.net/blog/Hi-Q-Group/2009/07/18/entry-2>

- ศศิธร วิชิราภรณ์. (2537). *สภาพการเตรียมเด็กวัยอนุบาลเพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, ไม่ตีพิมพ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). กรุงเทพมหานคร. สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2559). *จำนวนห้องเรียน 2558*. สืบค้นจาก <http://www.bangkokeducation.in.th/stat.php?year=2558>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สังกัด สพพ. กรุงเทพมหานคร*. สืบค้นจาก https://data.bopp-obec.info/emis/school.php?Area_CODE=1001
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). *รายชื่อโรงเรียนสาธิตสถาบันอุดมศึกษา*. สืบค้นจาก <http://202.44.139.20/satit/files/school.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2558). *รายชื่อโรงเรียนเอกชน*. สืบค้นจาก <http://www.opec.go.th/list-name-school>
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.). (2557). *พัฒนาการเด็กปฐมวัย “รากแก้วแห่งชีวิต”. การประชุมวิชาการอภิวัดการเรียนรู้...สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร.
- สุจิตรพร สีผืน. (2550). *การพัฒนาแบบการให้บริการในระยะเชื่อมต่อเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจากระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเข้าสู่ระบบโรงเรียน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, ไม่ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ). กรุงเทพมหานคร.
- อรชา ตูลานันท์. (2558). *รอยต่อปฐมวัยสู่ประถมศึกษา*. งานมหกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ครั้งที่ 8. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อวยพร เรืองตระกูล. (2553). *สถิติประยุกต์ทางพฤติกรรมศาสตร์ 1*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Ahtola, A., Silinskas, G., Poikonen, P. L., Kontoniemi, M., Niemi, P., & Nurmi, J. E. (2011). Transition to formal schooling: Do transition practices matter for academic performance? *Early Childhood Research Quarterly*, 26(3), 295-302.
- Arnold, C., Bartlett, K., Gowani, S., & Shallwani, S. (2008). Transition to school: Reflections on readiness. *Journal of Developmental Processes*, 3(2), 26-38.
- Brandeis University. (2015). *Defining school readiness*. The Heller School for Social Policy and Management.

- Brostöm, S. (1998). Kindergarten in Denmark and the USA. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 42(2), 109-122.
- Chan, W. L. (2010). The transition from kindergarten to primary school, as experienced by teachers, parents and children in Hong Kong. *Early Child Development and Care*, 180(7), 973-993.
- Charlesworth, R., Hart, C. H., Burts, D. C., & DeWolf, M. (1993). The LSU studies: Building a research base for developmentally appropriate practice. *Advances in early education and day care*, 5, 3-28.
- Children, N. A. f. t. E. o. Y. (2009). Where we stand on school readiness: Author Washington, DC. Retrieved from <http://www.naeyc.org/files/naeyc/file/positions/Readiness.pdf>
- Co-operation, O. f. E., & Development. (2014). PISA 2012 results: What students know and can do (volume I, revised edition, February 2014): Student performance in mathematics, reading and science: OECD Publishing.
- Copple, C., & Bredekamp, S. (2009). *Developmentally appropriate practice in early childhood programs serving children from birth through age 8*: ERIC.
- Deam, B., & Millington, M. (2011). Primary Teachers' Sabbatical Report 2011 Focus: Transition from Preschool to School.
- Department of Education and Early childhood Development. (2009). *Transition: A positive start to school*. NEALS: State of Victoria.
- Dockett, S., & Perry, B. (2001). Starting School: Effective Transitions. *Early Childhood Research & Practice*, 3(2), n2.
- Driscoll, A., & Nagel, N. G. (2008). Early childhood education, birth-8: The world of children, families, and educators: Allyn & Bacon.
- Dunlop, A.-W., & Fabian, H. (2002). Transitions in the early years: Debating continuity and progression for children in early education: Routledge.
- Einarsdottir, J. (2003). *Toward a smooth transition from preschool to primary school in Iceland*. Paper presented at the British Educational Research Association Annual Conference, Heriot-Watt University, Edinburgh, 11-13 September 2003.
- Einarsdottir, J. (2006). From pre-school to primary school: When different contexts meet. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 50(2), 165-184.

- Evidence Response. (2014). *Transition to primary school*. Evidence Request Bank Development Project.
- Fabian, H., & Dunlop, A.-W. (2007). Outcomes of Good Practice in Transition Processes for Children Entering Primary School. Working Papers in Early Childhood Development, No. 42: ERIC.
- Frede, E., Austin, A. M. B., & Lindauer, S. L. K. (1993). The Relationship of Specific Developmentally Appropriate Teaching Practices in Preschool to Childrens' Skills in First Grade.
- Griebel, W., & Niesel, R. (2002). Co-constructing transition into kindergarten and school by children, parents and teachers. *Transitions in the early years*, 64-75.
- Hampshire County Council Position Statement. (2013). *School Readiness*. Retrieved from http://www3.hants.gov.uk/school_readiness_statement.__hf000004269008_.doc
- Hirst, M., Jervis, N., Visagie, K., Sojo, V., & Cavanagh, S. (2011). Transition to primary school: A review of the literature.
- Huang, P., Colvig-Niclai, L., & Ko, K. (2016). School readiness in San Francisco. Retrieved from <http://www.first5sf.org/2015-16-school-readiness-assessment-results/>
- Janus, M., & Offord, D. R. (2007). Development and psychometric properties of the Early Development Instrument (EDI): A measure of children's school readiness. *Canadian Journal of Behavioural Science/Revue canadienne des sciences du comportement*, 39(1), 1.
- Kakia, L., Popov, H. N., & Arani, A. M. (2015). A comparison of parents and teachers' evaluations about school readiness among first-grade pupils of primary schools in Tehran. *Cogent Education*, 2(1), 1100975.
- Ladd, G. W. (2005). School Readiness: Preparing Children for the Transition from Preschool to Grade School—Comments on Love and Raikes, Zill and Resnick, and Early. *Encyclopedia on Early Childhood Development*.
- Lau, E. Y., Li, H., & Rao, N. (2011). Parental involvement and children's readiness for school in China. *Educational Research*, 53(1), 95-113.

- Margetts, K. (2002). Transition to school—complexity and diversity. *European Early Childhood Education Research Journal*, 10(2), 103-114.
- McIntyre, L. L., Eckert, T. L., Fiese, B. H., DiGennaro, F. D., & Wildenger, L. K. (2007). Transition to kindergarten: Family experiences and involvement. *Early Childhood Education Journal*, 35(1), 83-88.
- National Center on Parent, Family, and Community Engagement for the Office of Head Start. (2014). *The Head Start Parent, Family and Community Engagement Framework: Promoting Family Engagement and School Readiness from Prenatal to Age 8*. Retrieved from <https://eclkc.ohs.acf.hhs.gov/former/hslc/tta-system/family/framework/interactive.html>
- Pamela, C. (2008). School readiness. Retrieved from <http://www.pediatrics.org/cgi/doi/10.1542/peds.2008-0079>
- Rafoth, M. A., Buchenauer, E. L., Crissman, K. K., & Halko, J. L. (2004). School readiness—Preparing children for kindergarten and beyond: Information for parents. *School and Home*.
- Rimm - kaufman, S. (2009). *School transition and school readiness: An outcome of early childhood development*, 1–6
- Rimm-Kaufman, S. E., & Pianta, R. C. (2000). An ecological perspective on the transition to kindergarten: A theoretical framework to guide empirical research. *Journal of Applied developmental psychology*, 21(5), 491-511.
- Rous, B. S. (2006). *Tools for Transition in Early Childhood: A Step-by-Step Guide for Agencies, Teachers, and Families*: ERIC.
- Sahin, I. T., Sak, R., & Tuncer, N. (2013). Comparison of Preschool and First Grade Teachers' Views about School Readiness. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 13(3), 1708-1713.
- Serry, T., Imms, C., Froude, E., Joffe, B., Heine, C., & Merrigan, C. (2014). Preparatory teachers' perceptions of school readiness: A survey of Victorian teachers. *The Australian Educational Researcher*, 41(1), 109-124.
- Singh, S. (2013). Effective transitioning practice from early childhood centres to primary school. *TeltiKahurangi School of Education e-Journal*. 1 (2013): 87-92.

- Stewart ,L. (2015). Teachers' perspectives on self-contained and departmentalized instructional models. Retrieved from http://digitalcommons.brockport.edu/ehd_theses/544/
- Tillman, R. (1960). Self-contained classroom - where do we stand. *Educational Leadership*, 18(2), 82-84.
- The National Center on Quality Teaching and Learning. (2014). *Planning the transition to kindergarten: Collaborations, connections, and six steps to success*, 1–9.
- The National Education Goals Panel. (1998). *Ready schools*. Retrieved from <http://govinfo.library.unt.edu/negp/reports/readysch.pdf>
- The National Education Goals Panel. (1998). *The five dimensions of readiness*. Retrieved from http://teachingcommons.cdl.edu/tk/modules_teachers/documents/5dimensionsdoc.pdf
- Unicef. (2012). *School readiness: A conceptual framework*. New York. United Nations Children's Fund. Retrieved from [http://www.unicef.org/education/files/Child2Child_Conceptual_Framework_FINAL\(1\).pdf](http://www.unicef.org/education/files/Child2Child_Conceptual_Framework_FINAL(1).pdf)
- Unicef. (2011). *School readiness and transitions*. New York: UNICEF. Retrieved from http://www.unicef.org/publications/files/CFS_School_Readiness_E_web.pdf
- Van der Aalsvoort, G. M. (2007). Moving Forward?: Addressing the Needs of Young At-Risk Students in the Dutch Education System. *Childhood Education*, 84(1), 20-23.
- Virginia's Definition of School Readiness*, (n.d.) Retrieved from http://www.doe.virginia.gov/instruction/early_childhood/school_readiness/va_school_readiness_definition.pdf
- Walker, K. (2009). *Research brief self-contained classrooms*. Retrieved from <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED538469.pdf>
- World Economic Forum. (2015). *Competitiveness rankings*. Retrieved from <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2015-2016/competitiveness-rankings/>
- Yeboah, D. A. (2002). Enhancing transition from early childhood phase to primary education: Evidence from the research literature. *Early Years: An International Journal of Research and Development*, 22(1), 51-68.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.ยศวีร์ สายฟ้า

อาจารย์ประจำสาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. คุณครูรุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี

ครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลสามเสน

3. อาจารย์อัญชิสา ธนศิริกุล

อาจารย์ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน (โรงเรียนที่ประเภทที่ 1 ไม่รับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1)

โรงเรียน	ตัวอย่าง (คน)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
1. โรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ	2
2. โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค	1
3. โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง	1
4. โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ	2
รวม	6
สำนักคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	
1. โรงเรียนพรพิมพ์ พระราม 2	2
2. โรงเรียนสาทรศึกษาบางแค	2
3. โรงเรียนสายประสิทธิ์วิทยา	2
4. โรงเรียนวัฒนาศิลปวิทยาลัย	1
5. โรงเรียนพรประสาทวิทยา	1
6. โรงเรียนปัญญาคุณิกร	2
7. โรงเรียนบริบูรณ์ศิลป์ศึกษา	1
8. โรงเรียนวิชัยวิทยา	1
9. โรงเรียนปัญญาทรัพย์มีนบุรี	1
10. โรงเรียนนรรตน์รังสฤษดิ์	1
11. โรงเรียนทอสี	1
12. โรงเรียนอรุณวิทย	1
13. ทีโรงเรียนนกรพิทยานุสรณ์	1
14. โรงเรียนดุสิตวิทยา	1
15. โรงเรียนชาลวาทย์ศึกษา	1
16. โรงเรียนสยามสามไตร	1
17. โรงเรียนปัญญาไทย	1
18. โรงเรียนพระโขนงวิทยา	1
19. โรงเรียนศิริรักษ์วิทยา	3
20. โรงเรียนเอกบุรพาวิเทศศึกษา	3
21. โรงเรียนเจริญผลวิทยา	1
22. โรงเรียนเสงี่ยมพิทยานุกุล	2

ตารางที่ 15 (ต่อ) ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน (โรงเรียนที่ประเภทที่ 1 ไม่รับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1)

โรงเรียน	ตัวอย่าง (คน)
สำนักคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ต่อ)	
23. โรงเรียนชาติศึกษา	2
24. โรงเรียนจินตตามณี	1
25. โรงเรียนศุภวรรณ	1
26. โรงเรียนสุจินณ์วดี	1
27. โรงเรียนตรุณพัฒน์	2
28. โรงเรียนศรีตรุณ	1
29. โรงเรียนสัจจพิทยา	2
รวม	41
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร	
1. โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม	6
2. โรงเรียนสามเสนนอก	10
3. โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์)	9
4. โรงเรียนประชานิเวศน์	7
5. โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์	9
6. โรงเรียนวัดบางปะกอก	7
7. โรงเรียนวัดทุ่งครุ	6
8. โรงเรียนวัดสน	2
9. โรงเรียนวัดดาวคะนอง	1
10. โรงเรียนบางไผ่ (บ้านนายพันแก้วขาว)	1
11. โรงเรียนวัดกัลยาณมิตร	1
12. โรงเรียนวัดกระโสมทอง	1
13. โรงเรียนวัดมกุฎกษัตริยาราม	2
14. โรงเรียนวัดราชনীตดา	1
15. โรงเรียนวัดราชบพิธ	2
16. โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร	3
17. โรงเรียนวัดสวนพลู	1
18. โรงเรียนวัดบรมนิวาส	1
19. โรงเรียนวัดช่องลม	3

ตารางที่ 15 (ต่อ) ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน (โรงเรียนที่ประเภทที่ 1 ไม่รับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1)

โรงเรียน	ตัวอย่าง (คน)
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (ต่อ)	
20. โรงเรียนพูนสิน (เพชรสุขอุปลัมภ์)	1
21. โรงเรียนวัดยานนาวา	2
22. โรงเรียนวัดลาดบัวขาว	1
23. โรงเรียนวัดจันทร์นอก	1
24. โรงเรียนแจ่มจันทร์	1
25. โรงเรียนรุ่งเรืองอุปลัมภ์	2
26. โรงเรียนเสนานิคม	4
27. โรงเรียนวัดสร้อยทอง	3
รวม	88
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	
1. โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	2
รวม	2
รวมทั้งสิ้น	137

ตารางที่ 16 ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน (โรงเรียนประเภทที่ 1 รับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1)

โรงเรียน	ตัวอย่าง (คน)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
1. โรงเรียนวัดด่าน	1
2. โรงเรียนวัดอมรินทราราม	2
3. โรงเรียนบางบัว(แห่งตั้งตรงจิตรวิทยาการ)	2
4. โรงเรียนวัดโสมนัส	1
รวม	6
สำนักคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	
1. โรงเรียนกรพิทักษ์ศึกษา	6
2. โรงเรียนไผ่ทออุดมศึกษา	5
3. โรงเรียนราชินีบน	5
4. โรงเรียนช่างดาครूसศึกษา	4
5. โรงเรียนอำนวยการศิลป์	4
6. โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา	4
7. โรงเรียนกสิณธรวิทยา	3
8. โรงเรียนผดุงกิจวิทยา	4
9. โรงเรียนเลิศล้ำถนนกาญจนาภิเษก	2
10. โรงเรียนสาธิตพัฒนา	4
รวม	41
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร	
1. โรงเรียนวัดสิตาราม	2
2. โรงเรียนวิชูทิศ	4
3. โรงเรียนวิซากร	5
4. วัดสามัคคีธรรม	3
5. โรงเรียนวัดสระบัว	2
6. โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์	5
7. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย	8
8. โรงเรียนวัดราชฎร์นิยมธรรม	3
9. โรงเรียนวัดนิมมานรดี	8
10. โรงเรียนวัดชัยฉิมพลี	3

ตารางที่ 16 (ต่อ) ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน (โรงเรียนประเภทที่ 1 รับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1)

โรงเรียน	ตัวอย่าง (คน)
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร(ต่อ)	
11. โรงเรียนวัดหนองแขม	7
12. โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา	8
13. โรงเรียนวัดบางปะกอก	7
14. โรงเรียนบางแคเหนือ	3
15. โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี	4
16. โรงเรียนวัดม่วง	4
17. โรงเรียนหมู่บ้านเศรษฐกิจ	4
18. โรงเรียนราษฎร์บูรณะ	5
19. โรงเรียนนวลจันทร์	3
รวม	88
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	
1. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)	2
รวม	2
รวมทั้งสิ้น	137

ตารางที่ 17 ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน (โรงเรียนประเภทที่ 2)

โรงเรียน	ตัวอย่าง (คน)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
1. โรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส	3
2. โรงเรียนราชวินิต	9
รวม	12
สำนักคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	
1. โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย	10
2. โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์	8
3. โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี	8
4. โรงเรียนบูรณะศึกษา	2
5. โรงเรียนแม่พระฟาติมา	5
6. โรงเรียนเซนต์คาเบรียล	7
7. โรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์	4
8. โรงเรียนขจรโรจน์วิทยา	7
9. โรงเรียนปิยะวิทยาดลิงค์	2
10. โรงเรียนสตรีจุฑามณีศึกษา	2
11. โรงเรียนคลองเตยวิทยา	3
12. โรงเรียนชินไทตั้ง	2
13. โรงเรียนโชคชัย	5
14. โรงเรียนดรุณวัฒนา	1
15. โรงเรียนดุสิตวิทยา	2
16. โรงเรียนราชานุกิต	2
17. โรงเรียนศิริจันทศึกษา	1
18. โรงเรียนสรรพวุฒบำรุง	2
19. โรงเรียนสหบำรุงวิทยา	1
20. โรงเรียนไทยประสิทธิ์ศาสตร์	2
21. โรงเรียนณัฐวุฒวิทยา	2
22. โรงเรียนสุภาคมศึกษา	2
23. โรงเรียนสิริอักษร ธนบุรี	1
24. โรงเรียนสิริเทพ	1
รวม	82

ตารางที่ 17 (ต่อ) ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน (โรงเรียนประเภทที่ 2)

โรงเรียน	ตัวอย่าง (คน)
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร	
1. โรงเรียนวัดธรรมมงคล (หลวงพ่อวิริยงค์อุปถัมภ์)	2
2. โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา	2
รวม	4
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	
1. โรงเรียนประถมนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	2
2. โรงเรียนประถมนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	2
รวม	4
รวมทั้งสิ้น	102

ตารางที่ 18 รายชื่อโรงเรียนที่ทดสอบเครื่องมือจำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	คน
โรงเรียนประเภทที่ 1 ไม่รับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
1. โรงเรียนวัดหนึ่ง	2
สำนักคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	
1. โรงเรียนพระแม่มาลีสาทร	4
2. โรงเรียนสถาพรศึกษา	1
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร	
1. โรงเรียนวัดวิเศษการ	1
2. โรงเรียนวัดกำแพง	2
3. โรงเรียนวัดบางบอน	3
4. โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม	2
รวม	15

ตารางที่ 18 (ต่อ) รายชื่อโรงเรียนที่ทดสอบเครื่องมือจำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	ตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนประเภทที่ 1 รับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
1. โรงเรียนประถมนนทรี	2
สำนักคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	
1. โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์	3
2. โรงเรียนจารุพัฒนานุกุล	2
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร	
1. โรงเรียนวัดเสมียนนารี	3
2. โรงเรียนวัดอุดมรังสี	5
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	
1. โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ(ประสานมิตร)	4
	รวม 19
โรงเรียนประเภทที่ 2	
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
1. โรงเรียนอุทัยธาราม	1
สำนักคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	
1. โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม	8
	รวม 9
	รวมทั้งสิ้น 43

ตารางที่ 19 จำนวนที่ใช้ในการทดสอบเครื่องมือ (Try out)

สังกัด	โรงเรียนประเภทที่ 1		โรงเรียนประเภทที่ 2	รวม(คน)
	ไม่รับเด็กเพิ่ม	รับเด็กเพิ่ม		
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	2	2	1	5
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	5	5	8	18
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร	8	8	-	16
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	-	4	-	4
รวม	15	19	9	43

ตารางที่ 20 รายชื่อโรงเรียนที่นำร่องเครื่องมือจำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	คน
โรงเรียนประเภทที่ 1 ไม่รับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
1. โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม	1
2. โรงเรียนวัดนาคปรก	1
สำนักคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	
3. โรงเรียนพระแม่มาลีสาทร	4
4. โรงเรียนสถาพรศึกษา	1
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร	
5. โรงเรียนวัดวิเศษการ	1
6. โรงเรียนวัดกำแพง	2
7. โรงเรียนวัดบางบอน	3
8. โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม	2
รวม	15
โรงเรียนประเภทที่ 1 รับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
9. โรงเรียนประถมนนทรี	2
สำนักคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	
10. โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์	3
11. โรงเรียนจรรูพัฒนานุกูล	2
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร	
12. โรงเรียนวัดเสมียนนารี	3
13. โรงเรียนวัดอุดมรังสี	5

ตารางที่ 20 (ต่อ) รายชื่อโรงเรียนที่นำร่องเครื่องมือจำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	คน
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	
14. โรงเรียนประถมนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ(ประสานมิตร)	4
รวม	19
โรงเรียนประเภทที่ 2	
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
15. โรงเรียนวัดอุทัยธาราม	1
สำนักคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	
16. โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม	8
รวม	9
รวมทั้งสิ้น	43

แบบสอบถามสำหรับครู

เรื่องบทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใน 3 ประเด็น ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันของครู และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้คือ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร
3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบและปลายเปิด
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กที่เข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบและปลายเปิด
ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เป็นแบบเลือกตอบและปลายเปิด
4. ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยถือเป็นความลับ ทั้งนี้การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูลจัดทำเป็นภาพรวม ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม ขอความร่วมมือท่านนี้ที่ย้อนทบทวนการปฏิบัติเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อให้แก่เด็กประถมศึกษาปีที่ 1 ในช่วงต้นภาคการศึกษาแรก และตอบคำถามตามที่ท่านปฏิบัติจริง โดยตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อ
5. หากมีความประสงค์จะทราบข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อผู้วิจัยโดยตรงนางสาวกมลทิพย์ นิ่มนคราฐ โทรศัพท์มือถือ 085-374-3331 e-mail: t_tabonk005@hotmail.com

นิยามศัพท์ที่ใช้สำหรับแบบสอบถามนี้

รอยเชื่อมต่อทางการศึกษา หมายถึง ช่วงของการเปลี่ยนแปลงการศึกษาจากระดับอนุบาลไปยังระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยมีระยะเวลา 1 ปี เริ่มตั้งแต่ภาคการศึกษาปลายของระดับชั้นอนุบาล ถึง ภาคการศึกษาต้นของระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจงโปรดให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน
หน้าข้อความ

หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

3. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

21-30 ปี 31 - 40ปี
 41-50 ปี 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิทางการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี(โปรดระบุ).....
 ปริญญาตรี สาขาวิชา (โปรดระบุ).....
 ปริญญาโท สาขาวิชา (โปรดระบุ).....
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. สังกัดของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
 สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

5. ระดับชั้นที่โรงเรียนจัดการเรียนการสอน(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ระดับเตรียมอนุบาล ระดับอนุบาล
 ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

6. โรงเรียนของท่านจัดอยู่ในกลุ่มโรงเรียนขนาดใด (พิจารณาเฉพาะระดับประถมศึกษา)

- ขนาดเล็ก (นักเรียน 0-120 คน) ขนาดกลาง (นักเรียน 121 - 600 คน)
- ขนาดใหญ่ (นักเรียน 601 - 1,500 คน) ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียน มากกว่า 1,500 คน)

7. ประสบการณ์ในการเป็นครู

- น้อยกว่า 3 ปี 3 - 5 ปี 6 - 8 ปี
- 9 - 11 ปี 12 - 14 ปี มากกว่า 15 ปี

8. ประสบการณ์สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

- น้อยกว่า 3 ปี 3 - 5 ปี 6 - 8 ปี
- 9 - 11 ปี 12 - 14 ปี มากกว่า 15 ปี

9. จำนวนนักเรียนในห้อง

- น้อยกว่า 20 คน 20 - 25 คน 26 - 30 คน
- 31 - 35 คน 35 - 40 มากกว่า 40 คน

10. ท่านเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาหรือไม่

- ไม่เคย
- เคย (โปรดระบุจำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรม.....ครั้ง)

11. ท่านมีความเข้าใจการปฏิบัติในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษามากน้อยเพียงไร

- มากที่สุด
- มาก
- ปานกลาง
- น้อย
- น้อยที่สุด

12. ท่านคิดว่าอะไรคือสิ่งสำคัญที่สุดในการสร้างรอยเชื่อมต่อของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
(ตอบเพียงข้อเดียว)

- การมีนโยบายและแนวทางการทำงานจากผู้บริหาร
- การได้สื่อสารเรื่องพัฒนาการกับครูอนุบาล
- การจัดโปรแกรมเพื่อปรับพื้นฐานแก่เด็กก่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
- ความพร้อมทางการเรียนของเด็ก
- การทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง
- การจัดสภาพแวดล้อมให้คล้ายกับชั้นอนุบาล
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

13. พัฒนาการ หรือความสามารถ ด้านใดที่สำคัญที่สุดสำหรับเด็กที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
(ตอบเพียงข้อเดียว)

- พัฒนาการด้านสังคม
- พัฒนาการด้านอารมณ์
- พัฒนาการด้านการเรียนรู้และสติปัญญา
- ความสามารถด้านการพึ่งพาตนเอง

14. พัฒนาการด้านสังคมในเรื่องใดมีความสำคัญที่สุดสำหรับเด็กที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
(ตอบเพียงข้อเดียว)

- การมีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้ากับเพื่อนได้
- การทำงานกลุ่มร่วมกันเพื่อนได้
- การมีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย
- การทำตามกฎระเบียบ
- การช่วยเหลือเพื่อนและครู
- การมีมารยาททางสังคม
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

15. พัฒนาการด้านอารมณ์ในเรื่องใดมีความสำคัญที่สุดสำหรับเด็กที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ตอบเพียงข้อเดียว)

- การบอกความรู้สึกของตนเอง
- การบอกความต้องการของตนเอง
- การควบคุมและแสดงอารมณ์ของตนเอง
- การชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
- การมีความมั่นใจเมื่อต้องแยกจากครอบครัว
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

16. พัฒนาการด้านการเรียนรู้และสติปัญญาในเรื่องใดมีความสำคัญที่สุดสำหรับเด็กที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ตอบเพียงข้อเดียว)

- การประสานสายตากับมือรู้วิธีการจับดินสอ
- การอ่านหนังสือได้คล่องออกเสียงได้ชัดเจน
- การเขียนตามคำบอก
- การบวก/ลบเลข และทักษะทางคณิตศาสตร์
- การนั่งอยู่กับที่และมีสมาธิในการฟัง
- การรอคอยและทำตามคำสั่ง
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

17. ความสามารถด้านการพึ่งพาตนเองในเรื่องใดมีความสำคัญที่สุดสำหรับเด็กที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ตอบเพียงข้อเดียว)

- การรับประทานอาหารด้วยตนเอง
- การใช้ห้องน้ำด้วยตนเอง
- การรักษาสุขอนามัยของตนเอง
- การสวมใส่เครื่องแต่งกายเอง
- การตัดสินใจสิ่งต่าง ๆ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

18. โรงเรียนของท่านมีนโยบายในการสร้างรอยเชื่อมต่อเพื่อเด็กที่จะเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

- ไม่มีนโยบาย
- มีนโยบาย ดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในช่วงรอยเชื่อมต่อ
 - จัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนปรับตัว
 - ส่งเสริมความสัมพันธ์และสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง
 - จัดการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ต่อสาธารณชน
 - พัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องรอยเชื่อมต่อ
 - จัดการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานในช่วงรอยเชื่อมต่อ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

19. รายวิชาที่รับผิดชอบในการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ภาษาไทย
- คณิตศาสตร์
- สังคมศึกษา
- วิทยาศาสตร์
- ภาษาอังกฤษ
- สุขศึกษาและพลศึกษา
- การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี
- ศิลปะ
- ดนตรี
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

20. ภาระงานอื่นนอกจากการสอน

- ไม่มี
- มีได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- งานธุรการ
 - งานเอกสาร
 - งานวัดผล
 - งานประชุมตามคำสั่ง
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กที่เข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจงโปรดพิจารณาคำถามแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ใน หน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง (สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ท่านปฏิบัติอย่างไรในการทำความคุ้นเคยกับเด็กก่อนเปิดภาคการศึกษาต้น

- ไม่มีการปฏิบัติ
- มีการปฏิบัติ โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จัดกิจกรรมแก่เด็กเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับครูและโรงเรียน
 - ไปเยี่ยมเด็กที่บ้าน
 - จัดกิจกรรมปฐมนิเทศแก่เด็ก
 - ทำการ์ดแนะนำตัวท่านแจกให้เด็กก่อนเปิดภาคการศึกษา
 - ศึกษาข้อมูลเด็กที่จะเข้าเรียนในห้องเรียนของท่านเป็นรายบุคคล
 - ทำกิจกรรมกับเด็กอนุบาล 3 ที่จะเข้าเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ห้องเรียนของท่านในภาคการศึกษาปลายเพื่อสร้างความคุ้นเคย
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. ท่านจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กอนุบาลที่เพิ่งเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คล้ายคลึงกับกิจกรรมของชั้นเรียนอนุบาล
 - จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การใช้ประสาทสัมผัส การฟังนิทาน เล่นบทบาทสมมติ ระดมความคิด
 - ปรับเปลี่ยนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับข้อมูลพัฒนาการของเด็กในชั้นเรียนในปีการศึกษานั้น ๆ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. ท่านออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เด็กทำกิจกรรมอย่างไร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดให้นั่งทำกิจกรรมคนเดียว
- จัดให้ทำกิจกรรมเป็นคู่
- จัดให้ทำกิจกรรมกลุ่มย่อย 4-5 คน
- จัดกิจกรรมเป็นกลุ่มใหญ่ทั้งห้อง
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ท่านจัดห้องเรียนอย่างไร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดให้เด็กนั่งแบบ classroom ทุกคนหันหน้าเข้าหากระดาน
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง
- จัดให้เด็กนั่งเป็นกลุ่ม
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง
- จัดให้เด็กนั่งเป็นรูปตัวยู
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง

5. ท่านปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโต๊ะเรียนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีการปรับเปลี่ยน
- มีการปรับเปลี่ยนโดยมีเหตุดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เปลี่ยนให้สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรม
- เปลี่ยนตามแผนที่กำหนดไว้ เช่น ทุก ๆ 2 เดือน
- นาน ๆ ครั้งจึงเปลี่ยนเพื่อสร้างบรรยากาศใหม่ในห้องเรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. ท่านจัดพื้นที่บางส่วนในห้องเรียนให้คล้ายกับห้องเรียนอนุบาลหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้จัด
- จัด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จัดมุมหนังสือ
- จัดมุมของเล่น
- จัดมุมศิลปะ
- จัดพื้นที่เก็บของใช้ส่วนตัว
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. ท่านมีความมุ่งหมายของการจัดป้ายนิเทศในช่วงเดือนแรกของการเปิดภาคการศึกษาอย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดป้ายนิเทศเพื่อแนะนำตัวท่านแก่เด็กนักเรียน
- จัดป้ายนิเทศแสดงสมาชิกทุกคนในชั้นเรียน
- จัดป้ายนิเทศเพื่อเตรียมพร้อมการเรียนรู้ในเรื่องที่จะจัดการเรียนการสอน
- จัดป้ายนิเทศเพื่อต้อนรับนักเรียนในการเปิดเรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8. ท่านมีวิธีการจัดป้ายนิเทศในช่วงเดือนแรกของการเปิดภาคการศึกษาอย่างไร

- ท่านเป็นคนจัดป้ายนิเทศเอง
- ท่านและเด็กร่วมกันออกแบบและจัดป้ายนิเทศร่วมกัน
- ท่านให้เด็กจัดป้ายนิเทศด้วยตนเอง
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

9. ท่านส่งเสริมความพร้อมพัฒนาการด้านสังคมแก่เด็กในเรื่องใดบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและผู้ใหญ่
- การเป็นผู้ฟังและผู้พูดที่ดี
- การมีน้ำใจช่วยเหลือแบ่งปัน
- การอดทนรอคอย
- การมีระเบียบวินัยปฏิบัติตามข้อตกลง
- การมีความรับผิดชอบ
- การเป็นผู้นำและผู้ตาม
- การยอมรับความแตกต่างของตนเองกับผู้อื่น
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

10. ท่านใช้เทคนิค/วิธีการใดในการส่งเสริมความพร้อมพัฒนาการด้านสังคมแก่เด็ก

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ ได้แก่
 - นิทาน วิดีทัศน์ ข่าว อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- ให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง
- จัดโอกาสให้เด็กได้ทำเป็นกลุ่ม
- ให้โอกาสเด็กในการสร้างกฎระเบียบของห้องเรียน
- ให้เด็กได้แบ่งหน้าที่ของการทำงานกลุ่ม
- จัดให้เด็กแต่ละกลุ่มมีรับผิดชอบของส่วนรวม เช่น การทำความสะอาดห้องเรียน
- ให้เด็กทำกิจกรรมหรือตอบคำถามตามลำดับก่อน-หลัง
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

11. ท่านส่งเสริมความพร้อมพัฒนาการด้านอารมณ์แก่เด็กในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การควบคุมอารมณ์ตนเอง
- การมีความภาคภูมิใจในตนเอง
- การกล้าแสดงออก
- การมีความมั่นใจเมื่อต้องแยกจากผู้ปกครอง
- การพึงพอใจในความสามารถของตนเอง
- การรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นและปลอบโยนเมื่อผู้อื่นเสียใจ
- การบอกความรู้สึกของตนเอง
- การบอกความต้องการของตนเองได้
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. ท่านใช้เทคนิค/วิธีการใดในการส่งเสริมความพร้อมพัฒนาการด้านอารมณ์แก่เด็ก

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ ได้แก่
 - นิทาน วิดีทัศน์ ข่าว อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- ให้เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเอง
- ใช้การเสริมแรง และการให้รางวัล
- อธิบายตารางเวลาในการทำกิจกรรมและเวลาเลิกเรียน
- ให้เด็กได้สังเกตและพูดอธิบายสิ่งที่เกี่ยวกับตัวเอง
- ใช้กิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติ ศิลปะ เป็นต้น
- ออกแบบกิจกรรมที่เด็กสามารถทำได้ด้วยตนเอง
- สนับสนุนให้เด็กช่วยเหลือแบ่งปันกัน
- ให้เด็กได้ชื่นชมผลงานทั้งของตนเอง และของเพื่อน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

13. ท่านส่งเสริมความพร้อมพัฒนาการด้านการเรียนรู้ และสติปัญญาแก่เด็กในเรื่องใดบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การคิดแก้ปัญหา
- การคิดริเริ่ม สร้างสรรค์
- การกำกับตนเอง
- การประสานการทำงานของตาและมือ
- การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้
- การอ่านหนังสือ และการเขียน
- การแสวงหาความรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ
- จำนวน และทักษะทางคณิตศาสตร์
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

14. ท่านใช้เทคนิค/วิธีการใดในการส่งเสริมความพร้อมพัฒนาการด้านการเรียนรู้และสติปัญญาแก่เด็ก

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ ได้แก่
 - นิทาน วิดีทัศน์ ข่าว อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- จัดเวลาให้เวลาเด็กในการอ่านอย่างอิสระ
- ฝึกฝนการเขียนในบรรทัด และลำดับการเขียน
- ให้เด็กได้เล่าประสบการณ์ และความคิดของตนเอง
- จัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกต และสำรวจสิ่งต่าง ๆ
- ให้เด็กตั้งคำถามกับสิ่งที่เห็นรวมทั้งเหตุการณ์ต่าง ๆ
- ออกแบบกิจกรรมที่让孩子ได้คิด วิเคราะห์และสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง
- ออกแบบกิจกรรมที่让孩子ได้ลงมือทำจริง
- ใช้กิจกรรมดนตรีและศิลปะร่วมกับการจัดการเรียนรู้ทางวิชาการ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

15. ท่านส่งเสริมความพร้อมด้านความสามารถพึ่งพาตนเองแก่เด็กในเรื่องใด

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การรับประทานอาหารด้วยตนเอง
- การดูแลความสะอาดของร่างกาย
- การปฏิบัติตามตารางกิจกรรม
- การเข้าห้องน้ำด้วยตนเอง
- การดูแลของใช้ของตนเอง
- การสวมใส่เครื่องแต่งกาย
- การตัดสินใจทำ หรือเลือกสิ่งต่าง ๆ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

16. ท่านใช้เทคนิค/วิธีการใดในการส่งเสริมความพร้อมด้านความสามารถที่พึ่งพาตนเองแก่เด็ก

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ ได้แก่
 - นิทาน วิดีทัศน์ ข่าว อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- สาธิตให้ดูเป็นตัวอย่าง และให้นักเรียนทำตาม
- ใช้การตั้งคำถามและให้เด็กได้อภิปรายคำตอบ
- อธิบายตารางเวลาในการทำกิจกรรมและเวลาเลิกเรียน
- ออกแบบกิจกรรมที่让孩子ได้ตัดสินใจด้วยตนเอง
- ใช้กิจกรรมแสดงบทบาทสมมติ
- จัดเวลาให้เด็กได้ฝึกฝนสม่ำเสมอ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ท่านได้ทำงานร่วมกับครูอนุบาลในการสร้างรอยเชื่อมต่อหรือไม่

- ทำ (ตอบข้อ 17 - 25)
- ไม่ได้ทำ (ตอบข้อ 26 - 34)

17. ท่านและครูอนุบาลได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนการสอนร่วมกันหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้แลกเปลี่ยน
- แลกเปลี่ยนโดยมีประเด็นดังนี้ ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - การออกแบบกิจกรรมและการจัดการเรียนรู้
 - การใช้แบบฝึกหัดแบบใบงานและใบความรู้
 - การจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียน
 - การวัดและการประเมินผลเด็ก
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

18. ท่านและครูชั้นอนุบาลได้แลกเปลี่ยนข้อมูลของเด็กระหว่างกันหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้แลกเปลี่ยน
- แลกเปลี่ยนโดยมีประเด็นดังนี้ ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- พัฒนาการทุกด้านของเด็กแต่ละบุคคล
 - ทักษะและความถนัดของเด็กแต่ละคน
 - สิ่งที่ต้องระวังเป็นพิเศษ เช่น การแพ้อาหาร ยา หรือความบกพร่องต่าง ๆ
 - ภูมิหลังทางครอบครัว เช่น สถานะทางเศรษฐกิจ สถานะของผู้ปกครอง
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

19. ท่านได้มีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกับครูอนุบาลในช่วงรอยเชื่อมต่อหรือไม่อย่างไร

- ไม่ได้วางแผน
- วางแผน ดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- กำหนดเป้าหมายของหลักสูตรรอยเชื่อมต่อร่วมกัน
 - ประชุมผู้สอนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาร่วมกัน
 - กำหนดบทบาทในการทำงาน
 - กำหนดกิจกรรมที่จะต้องทำในช่วงรอยเชื่อมต่อ
 - กำหนดการประเมินผลการทำงาน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

20. ท่านและครูอนุบาลมีการทำงานในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อร่วมกันหรือไม่อย่างไร

- ไม่มี
- มี โดยดำเนินการดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ศึกษาหลักสูตรของทั้ง 2 ระดับร่วมกัน
 - ออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่องกัน
 - จัดทำหน่วย หรือแผนการจัดการเรียนรู้
 - กำหนดการวัดและประเมินผลเด็กอย่างหลากหลายและเหมาะสม
 - ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็กในภาคการศึกษานั้น ๆ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

21.ท่านใช้วิธีการใดในการสื่อสารกับครูอนุบาล(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การประชุมตามวาระ หรือคำสั่งของโรงเรียน
- การส่งจดหมาย หรือหนังสือเวียนของโรงเรียน
- การพูดคุยสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ
- การประชุมกลุ่มย่อย
- การใช้โทรศัพท์พูดคุย
- การได้รับแฟ้มบันทึกข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล
- การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่
 - ไลน์(LINE) เฟสบุ๊ก(Facebook) วีแชท(we chat)
 - อื่น ๆ(โปรดระบุ).....
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)).....

22.กิจกรรมใดบ้างที่ท่านทำร่วมกับครูอนุบาลเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา

- ไม่ได้ทำ
- ทำ ดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - จัดการประชุมนิเทศเด็ก
 - สังเกตการสอนซึ่งกันและกัน
 - แลกเปลี่ยนและแนะนำการจัดชั้นเรียน
 - วางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน
 - ให้ครูอนุบาลเป็นผู้สอนในบางครั้ง
 - เชิญครูอนุบาลและเด็กอนุบาลมาทำร่วมกิจกรรม
 - แลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ทั้งพัฒนาการ และความแตกต่างของเด็กแต่ละคน
 - ร่วมกันหาวิธีการวัดและประเมินผลเด็ก
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

23. กิจกรรมใดที่ท่านทำร่วมกับครูอนุบาลเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

- ไม่ได้ทำ
- ทำ ดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - จัดการประชุมนิเทศผู้ปกครอง
 - เยี่ยมบ้านเพื่อพบเด็กและผู้ปกครอง
 - ประชุมผู้ปกครอง
 - แลกเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ
 - แลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ทั้งพัฒนาการ และความแตกต่างของเด็กแต่ละคน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24. ท่านมีการประเมินผลการทำงานในช่วงรอยเชื่อมต่อกับครูอนุบาลหรือครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 35)
- มีโดยมีประเด็นดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - แผนการดำเนินงาน
 - บทบาทในการทำงาน
 - คุณภาพของกิจกรรมหรือการจัดการเรียนรู้
 - พัฒนาการและความก้าวหน้าของเด็กเป็นระยะ
 - วิธีการติดต่อสื่อสาร และประสานงานกัน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

25. ท่านใช้วิธีการ/ เครื่องมือใดในการประเมินผลการทำงานในช่วงรอยเชื่อมต่อกับครูอนุบาล

- ประเมินผลเป็นระยะ เช่น ทุกสัปดาห์ ทุกเดือน เป็นต้น โดยใช้เครื่องมือ ดังนี้
 - แบบตรวจสอบการปฏิบัติ
 - แบบบันทึกผลการปฏิบัติ
 - การสะท้อนคิดการปฏิบัติ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- ประเมินผลสุดท้ายครั้งเดียว โดยใช้เครื่องมือ ดังนี้
 - แบบตรวจสอบการปฏิบัติ
 - แบบบันทึกผลการปฏิบัติ
 - การสะท้อนคิดการปฏิบัติ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

26. ท่านได้แลกเปลี่ยนแนวทางการสอนกับเพื่อนครูในโรงเรียนของท่านหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้แลกเปลี่ยน
- แลกเปลี่ยนโดยมีประเด็นดังนี้ ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- การออกแบบกิจกรรมและการจัดการเรียนรู้
 - การใช้แบบฝึกหัดแบบใบงานและใบความรู้
 - การจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียน
 - การวัดและการประเมินผลเด็ก
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

27. ท่านได้แลกเปลี่ยนข้อมูลของเด็กกับเพื่อนครูในโรงเรียนของท่านหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้แลกเปลี่ยน
- แลกเปลี่ยนโดยมีประเด็นดังนี้ ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- พัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคล
 - พฤติกรรมเสี่ยงที่ไม่พึงประสงค์
 - ทักษะและความถนัดของเด็กแต่ละคน
 - สิ่งที่ต้องระวังเป็นพิเศษ เช่น การแพ้อาหาร ยา หรือความบกพร่องต่าง ๆ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

28. ท่านได้มีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกับเพื่อนครูในโรงเรียนของท่านหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้วางแผน
- วางแผน ดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- กำหนดเป้าหมายของหลักสูตรรอยเชื่อมต่อร่วมกัน
 - ประชุมครูระดับประถมศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกัน
 - กำหนดบทบาทในการทำงาน
 - กำหนดกิจกรรมที่จะต้องทำในช่วงรอยเชื่อมต่อ
 - กำหนดการประเมินผลการทำงาน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

29. ท่านและเพื่อนครูมีการพัฒนาหลักสูตรเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาร่วมกันหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มี โดยดำเนินการดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ศึกษาหลักสูตรของทั้ง 2 ระดับ
 - ออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่องกัน
 - จัดทำหน่วย หรือแผนการจัดการเรียนรู้
 - กำหนดการวัดและประเมินผลเด็กอย่างหลากหลายและเหมาะสม
 - ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็กในภาคการศึกษานั้น ๆ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

30. ท่านใช้วิธีการใดในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนครูระหว่างกระบวนการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การประชุมตามวาระ หรือคำสั่งของโรงเรียน
- การส่งจดหมาย หรือหนังสือเวียนของโรงเรียน
- การพูดคุยสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ
- การประชุมกลุ่มย่อย
- การใช้โทรศัพท์พูดคุย
- การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่
 - ไลน์(LINE) เฟสบุ๊ก(Facebook) วีแชท(we chat) อื่น ๆ(โปรดระบุ).....
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

31. ท่านทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนครูเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ทำ
- ทำ ดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จัดการปฐมนิเทศเด็ก
 - แลกเปลี่ยนและแนะนำการจัดชั้นเรียน
 - วางแผนการจัดการเรียนรู้
 - แลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ทั้งพัฒนาการ และความแตกต่างของเด็กแต่ละคน
 - ร่วมกันหาวิธีการวัดและประเมินผลเด็ก

32. ท่านทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนครูเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ทำ
- ทำ ดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จัดการประชุมผู้ปกครอง
 - เยี่ยมบ้านเพื่อพบเด็กและผู้ปกครอง
 - ประชุมผู้ปกครอง
 - แลกเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ
 - แลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ทั้งพัฒนาการ และความแตกต่างของเด็กแต่ละคน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

33. ท่านมีการประเมินผลการทำงานในช่วงรอยเชื่อมต่อกับครอบครัวหรือครูชั้นประถมศึกษา

- ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 35)
- มีโดยมีประเด็นดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- แผนการดำเนินงาน
 - บทบาทในการทำงาน
 - คุณภาพของกิจกรรมหรือการจัดการเรียนรู้
 - พัฒนาการและความก้าวหน้าของเด็กเป็นระยะ
 - วิธีการติดต่อสื่อสาร และประสานงานกัน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

34. ท่านใช้วิธีการ/ เครื่องมือใดในการประเมินผลการทำงานในช่วงรอยเชื่อมต่อกับเพื่อนครู

- ประเมินผลเป็นระยะ เช่น ทุกสัปดาห์ ทุกเดือน เป็นต้น โดยใช้เครื่องมือ ดังนี้
- แบบตรวจสอบการปฏิบัติ
 - แบบบันทึกผลการปฏิบัติ
 - การสะท้อนคิดการปฏิบัติ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- ประเมินผลสุดท้ายครั้งเดียว โดยใช้เครื่องมือ ดังนี้
- แบบตรวจสอบการปฏิบัติ
 - แบบบันทึกผลการปฏิบัติ
 - การสะท้อนคิดการปฏิบัติ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

35.ท่านใช้วิธีการใดในการพูดคุยสื่อสารกับผู้ปกครอง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การประชุมเป็นทางการ
- การใช้เอกสารจดหมายของโรงเรียน
- การสนทนารายกลุ่ม
- การสนทนารายบุคคล
- การใช้สมุดจดการบ้านของเด็ก
- การโทรศัพท์
- การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่
 - ไลน์(LINE) เฟสบุ๊ก(Facebook) วีแชท(we chat) อื่น ๆ(โปรดระบุ).....
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

36.กิจกรรมใดที่ท่านใช้ในการทำความรู้จักและสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การประชุมผู้ปกครอง
- การปฐมนิเทศ
- การเยี่ยมบ้าน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

37.ท่านมีการให้ข้อมูล ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็ก และรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาแก่ผู้ปกครองหรือไม่ ใช้วิธีใด

- ไม่มี
- มี โดยใช้วิธีดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - การจัดการประชุม
 - การใช้แผ่นพับ
 - การใช้ซีดีข้อมูล
 - การใช้เว็บไซต์ของโรงเรียน
 - การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่
 - ไลน์(LINE) เฟสบุ๊ก(Facebook) วีแชท(we chat) อื่น ๆ(โปรดระบุ)....
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

38. ท่านมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กกับผู้ปกครองหรือไม่

- ไม่มี
- มีดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ความสามารถที่เด็กทำได้
 - สิ่งที่ได้ก่นัดและทำได้ดี หรือไม่ก่นัด
 - ความผิดปกติต่าง ๆ เช่น สายตาสั้น
 - สิ่งที่ได้ก่นชอบและไม่ชอบ
 - พฤติกรรมที่ต้องการความเอาใจใส่เป็นพิเศษ
 - อาหารและยาที่เด็กแพ้
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

39. ท่านมีการพูดคุยกับผู้ปกครองเพื่อสร้างข้อตกลงในการช่วยให้เด็กเกิดการปรับตัวหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มี ดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- การปรับหรือลดพฤติกรรมเสี่ยงที่ไม่พึงประสงค์
 - การส่งเสริมให้มีผู้ปกครองได้ทำความรู้จักและร่วมมือกัน
 - การสังเกตการสอนของครู
 - การกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูและผู้ปกครอง
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

40. ท่านส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบรอยเชื่อมต่อหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ส่งเสริม
- ส่งเสริม ดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- อธิบายให้เห็นความต่อเนื่องของชั้นอนุบาลและประถมศึกษา
 - สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก
 - ชักนำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมช่วยเด็กในเรื่องการปรับตัว
 - แนะนำกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้เด็กมีความพร้อม
 - ให้ความมั่นใจในการพัฒนาเด็กเพื่อลดความกังวล
 - เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนความกังวลใจ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

41. ท่านสื่อสารให้ผู้ปกครองช่วยเตรียมตัวให้กับเด็กในการไปโรงเรียนในช่วง 2 สัปดาห์แรกของการเปิดภาคการเรียนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่
- ทำ ดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ปรับกิจวัตรประจำวันให้ทำเป็นเวลา เช่น ตื่นนอน รับประทานอาหาร เข้านอน
 - จัดกิจกรรมที่มีความคล้ายคลึงกับโรงเรียน
 - สร้างรายการสิ่งที่เด็กต้องทำในตอนเช้าก่อนมาโรงเรียน
 - จัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องเขียนและหนังสือเรียน
 - เขียนชื่อไว้ที่ของใช้ที่เด็กนำมาโรงเรียน
 - สังเกตพฤติกรรมเด็กตอนเลิกเรียนและนำมาแลกเปลี่ยนกับครู
 - ฝึกให้เด็กรู้สึกมั่นใจเมื่อต้องแยกจากผู้ปกครอง
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

42. ท่านเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มี ดังนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านที่กระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก
 - ทำกิจกรรมระหว่างเด็กและผู้ปกครองที่บ้าน
 - แลกเปลี่ยนความต้องการของเด็ก
 - เปิดโอกาสให้เสนอแนะกิจกรรมการเรียนรู้
 - แสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนรู้
 - ร่วมเป็นวิทยากรในการเรียนการสอน
 - มีส่วนร่วมกับการเรียนรู้ของเด็ก เช่น ช่วยสอนการบ้านให้เด็ก
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

**ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา
ของเด็กที่เข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**

1. ท่านคิดว่าสิ่งใดเป็นปัญหาของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พบในช่วงที่เด็กเพิ่งเข้าสู่ชั้น
ประถมศึกษา

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การไม่เข้าใจพัฒนาการตามวัยของเด็ก
- ความคาดหวังของผู้ปกครอง
- ความกดดันของผู้บริหาร
- เด็กมีปัญหาด้านการอ่าน – เขียน
- เด็กไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้
- ภูมิหลังของเด็ก เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ ความบกพร่องต่าง ๆ เป็นต้น
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของครูในการดูแลและจัดการเรียนรู้แก่เด็กที่เพิ่งเข้าสู่ชั้นประถมศึกษา

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ศึกษาข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็ก
- พัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม
- ทำงานร่วมกับครูอนุบาล/ครูประถม
- สร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์สำหรับครู

เรื่องบทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

วัตถุประสงค์

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อวิเคราะห์บทบาทของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันของครู และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

คำชี้แจง

1. ผู้ให้ข้อมูล คือ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนการปฏิบัติสูงที่สุดจำนวน 2 คน ในแต่ละสังกัดจากการเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม
2. ลักษณะของการสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์รายบุคคล ตามกรอบคำถามที่กำหนดแน่นอน
3. แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กที่เข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การปฏิบัติในการสัมภาษณ์

1. เตรียมตัวก่อนไปสัมภาษณ์
 - 1.1 ศึกษาและทำความเข้าใจคำถามในการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน
 - 1.2 นัดเวลาและสถานที่สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์
2. การดำเนินการสัมภาษณ์
 - 2.1 ผู้สัมภาษณ์แนะนำตนเองและบอกจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์
 - 2.2 สนทนาเรื่องทั่วไปเพื่อสร้างความคุ้นเคยในการสัมภาษณ์
 - 2.3 ขออนุญาตจดบันทึกและบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์
 - 2.4 เริ่มต้นสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์
3. การบันทึกข้อมูล
 - 3.1 บันทึกข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ให้ครบถ้วนก่อนการสัมภาษณ์
 - 3.2 สัมภาษณ์โดยการบันทึกเสียง และจดประเด็นสำคัญลงในแบบสัมภาษณ์
 - 3.3 จดบันทึกเพิ่มเติมในรายละเอียดหรือข้อสังเกตที่พบ

แนวคำถามในการสัมภาษณ์

สัมภาษณ์วันที่.....

สัมภาษณ์เวลา.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ
2. วุฒิการศึกษา
3. โรงเรียน
4. ประสบการณ์การสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
5. จำนวนเด็กในห้องเรียน

ตอนที่ 2 บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน

(1) การสร้างความคุ้นเคย

1.1 ท่านสร้างความคุ้นเคยแก่เด็กอย่างไร

- 1.1.1 ท่านทำกิจกรรมในบ้างกับเด็กอนุบาลกลุ่มที่จะต้องเรียนกับท่านในปีการศึกษาถัดไป (เฉพาะโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลและประถมศึกษา)
- 1.1.2 ท่านทำกิจกรรมใดเพื่อสร้างความคุ้นเคยให้แก่เด็ก
- 1.1.3 ท่านทำกิจกรรมใดบ้างในวันปฐมนิเทศเด็ก
- 1.1.4 ท่านมีวิธีในการทำความรู้จักหรือแนะนำตัวท่านแก่เด็กอย่างไร
- 1.1.5 ท่านศึกษาข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคลในประเด็นใดบ้าง และนำข้อมูลมาทำอะไร
- 1.1.6 ท่านจัดการเรียนการสอนด้วยกิจกรรมอะไรบ้าง ลักษณะของกิจกรรมเป็นอย่างไร
- 1.1.7 ท่านทำให้เด็กในห้องเรียนของท่านมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไร
- 1.1.8 ปัญหาที่ท่านพบระหว่างการสร้างความคุ้นเคยคืออะไร และท่านจัดการอย่างไร

(2) การจัดสภาพแวดล้อม

1.2 ท่านจัดสภาพแวดล้อมอย่างไร

- 1.2.1 ท่านแบ่งสัดส่วนของห้องเรียนให้มีพื้นที่ของการทำงานอย่างไร
- 1.2.2 ท่านจัดสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนอย่างไร

การส่งเสริมการปรับตัวของเด็ก

2. ท่านจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการปรับตัวให้แก่เด็กที่ขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หรือไม่

2.1 ท่านกำหนดวัตถุประสงค์หรือพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมายนักเรียนของท่านในแต่ละด้านหรือไม่

- 2.2 ท่านคิดว่าสิ่งใดควรส่งเสริมให้แก่เด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อมากที่สุดเพราะเหตุใด
- 2.2 ปัญหาของการส่งเสริมความพร้อมของเด็กในแต่ละด้านคืออะไร และท่านจัดการกับปัญหาเหล่านั้นอย่างไร
- 2.3 หากท่านพบว่าเด็กมีความเสี่ยงที่จะเป็นเด็กพิเศษ หรือต้องการความช่วยเหลือมากกว่าเด็กคนอื่น ท่านจะทำอย่างไร
- 2.4 พฤติกรรมใด หรือ ด้านใดที่เด็กพัฒนาได้มากที่สุด และน้อยที่สุด
- 2.5 ท่านใช้วิธี หรือกระบวนการใดในการส่งเสริมพฤติกรรมในแต่ละด้าน
- 2.6 ท่านใช้วิธีการใดในการประเมินการพฤติกรรม การปรับตัว และการเรียนรู้ของเด็ก

การแลกเปลี่ยนข้อมูล

(1) แนวทางการจัดประสบการณ์

3.1 ท่านแลกเปลี่ยนแนวทางการจัดประสบการณ์ร่วมกับครูอนุบาลหรือไม่ อย่างไร

3.1.1 กิจกรรมใดที่ท่านจะได้แลกเปลี่ยนแนวทางการจัดประสบการณ์ร่วมกับครูอนุบาล

3.1.2 ท่านได้ปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดประสบการณ์แก่เด็กตามที่ได้แลกเปลี่ยนกับครูอนุบาลหรือเพื่อนครูอย่างไร

3.1.3 หลังจากที่ท่านแลกเปลี่ยนแนวทางการจัดประสบการณ์ร่วมกับครูอนุบาลแล้ว ท่านคิดว่าครูอนุบาลจะปรับเปลี่ยนวิธีการจัดประสบการณ์อย่างไรให้แก่เด็ก

(2) พัฒนาการและการเรียนรู้

3.2 ท่านแลกเปลี่ยนพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับครูอนุบาลหรือไม่ อย่างไร

3.2.1 พัฒนาการของเด็กอนุบาลมีคุณลักษณะ หรือพฤติกรรมอย่างไรตามรายด้าน

3.2.2 ท่านนำข้อมูลของเด็กที่ได้จากการแลกเปลี่ยนไปทำอะไรต่อไป

3.2.3 ท่านคิดว่าการบันทึกข้อมูลเด็กอย่างเป็นระบบนั้นมีความสำคัญอย่างไร และท่านมีวิธี หรือกระบวนการการเก็บข้อมูลเด็กอย่างไร

3.2.4 พฤติกรรม พัฒนาการหรือ ความสามารถใดที่ท่านและครูอนุบาลคาดหวังให้เกิดกับเด็ก

3.2.5 พฤติกรรมและการเรียนรู้ใดของเด็กที่ท่านและครูอนุบาลพบและท่านใช้วิธีการใดแก้ปัญหานั้น

การวางแผนและการดำเนินการ

(1) พัฒนาหลักสูตรการเชื่อมต่อ

4.1 ท่านพัฒนาหลักสูตรการเชื่อมต่อทางการศึกษากับครูอนุบาลหรือไม่ อย่างไร

4.1.1 โรงเรียนมีหลักสูตรที่ใช้ในช่วงรอยเชื่อมต่อหรือไม่

4.1.2 ท่านทำงานกับบุคคลใดในโรงเรียนเพื่อพัฒนาหลักสูตรการเชื่อมต่อทางการศึกษา

4.1.3 คณะทำงานรอยเชื่อมต่อแต่ละท่านมีบทบาทอย่างไร

4.1.4 ท่านและคณะใช้วิธีการสื่อสารแบบใดมากที่สุด และน้อยที่สุด เพราะเหตุใด

4.1.5 วิธีการสื่อสารแบบใดที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการทำงานร่วมกัน

(2) การดำเนินงาน

4.2 ท่านดำเนินงานร่วมกับคณะทำงานอย่างไร

4.2.1 ท่านกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของกระบวนการในช่วงรอยเชื่อมต่อร่วมกันหรือไม่ อย่างไร

4.2.2 ท่านคิดว่าการทำงานร่วมกันกับครูอนุบาลหรือคณะทำงานมีความสำคัญอย่างไร

4.2.3 กิจกรรมใดบ้างที่ท่านได้ทำร่วมกับครูอนุบาลหรือคณะทำงาน แต่ละกิจกรรมมีขั้นตอนหรือกระบวนการอย่างไร

4.2.4 ท่านมีแนวทางหรือกิจกรรมที่น่าจะเป็นประโยชน์ในการทำงานร่วมกับครูอนุบาลหรือคณะทำงานอย่างไร

(3) การประเมินผลการดำเนินงาน

4.3 ท่านมีการประเมินผลการทำงานร่วมกันในช่วงรอยเชื่อมต่ออย่างไร

4.3.1 ท่านพบปัญหาใดในการดำเนินงานของช่วงรอยเชื่อมต่อ และท่านแก้ไขปัญหาเหล่านั้นอย่างไร

4.3.2 ท่านคิดว่าประเด็นที่สำคัญที่สุดของการทำงานร่วมกันในช่วงรอยเชื่อมต่อที่ต้องได้รับการประเมินคืออะไร

4.3.3 ท่านคิดว่าวิธีที่ใช้ในการประเมินผลการทำงานร่วมกันในช่วงรอยเชื่อมต่อคืออะไร

4.3.4 ท่านคิดว่าระยะเวลาในการประเมินมีความสำคัญหรือไม่ และควรประเมินในตอนใดบ้าง

การส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง

(1) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

5.1 ท่านสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างไร

5.1.1 ท่านพบปัญหาใดในการสื่อสารกับผู้ปกครองและแก้ปัญหาเหล่านั้นอย่างไร

5.1.2 ท่านสื่อสารประเด็นใดบ้างในวันที่ไปเยี่ยมบ้าน

5.1.3 ท่านสื่อสารประเด็นใดบ้างในวันปฐมนิเทศผู้ปกครอง

- 5.1.4 ท่านสื่อสารประเด็นใดบ้างในวันประชุมผู้ปกครอง
- 5.1.5 ท่านและคณะทำงานใช้วิธีการสื่อสารแบบใดมากที่สุด และน้อยที่สุด
- 5.1.6 วิธีการสื่อสารแบบใดที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการทำงานร่วมกัน
- (2) แลกเปลี่ยนและสร้างข้อตกลงร่วมกัน
- 5.2 ท่านแลกเปลี่ยนและสร้างข้อตกลงร่วมกันกับผู้ปกครองอย่างไร
- 5.2.1 การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองมีความสำคัญอย่างไรกับการดำเนินงานในช่วงรอยเชื่อมต่อ
- 5.2.2 ท่านพบปัญหาจากการทำงานร่วมกับผู้ปกครองหรือไม่ อย่างไร และท่านจัดการกับปัญหานั้นอย่างไร
- 5.2.3 ท่านประเมินความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ปกครองหรือไม่ อย่างไร
- 5.2.4 ท่านขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในเรื่องใดบ้าง
- การสร้างความเป็นหุ้นส่วน
- (2) การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อ
- 6.1 ท่านให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อแก่ผู้ปกครองอย่างไร
- 6.1.1 ท่านมีประเด็นอะไรบ้างในการสื่อสาร และให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง
- 6.1.2 ท่านอธิบายเรื่องความต่อเนื่องของการเรียนชั้นอนุบาลและประถมศึกษาแก่ผู้ปกครองอย่างไร
- 6.1.3 ท่านให้ความรู้แก่ผู้ปกครองด้วยวิธีใด
- 6.1.4 ท่านมีวิธีสื่อสารอย่างไรเพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความมั่นใจในการร่วมกันพัฒนาเด็ก
- 6.1.5 ท่านแนะนำกิจกรรมใดบ้างเพื่อให้ผู้ปกครองพัฒนาเด็ก
- (4) การสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก
- 6.2 ท่านสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กแก่ผู้ปกครองอย่างไร
- 6.2.1 ท่านมีวิธีการอย่างไรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยให้เด็กปรับตัวในช่วงรอยเชื่อมต่อ
- 6.2.2 ท่านทำอย่างไรหากผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือ
- 6.2.3 ท่านมีการติดตามว่าผู้ปกครองให้ความช่วยเหลือเด็กได้อย่างไร

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวกมลทิพย์ นิ่มธาวุธ เกิดเมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ.2530 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ครุศาสตร์บัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 2 สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2554 และเข้าศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2557

